Poštnina plačana v gotovini.

Leto XVIII., št. 162 — Ljubljana, četrtek 15. julija 1937 — Cena 2 Din

Upravništvo, Ljubljana, Knaflijeva ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2 Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11, telefon št. 2440, Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Huda kriza politike nevmešavanja

Ko je bil dne 12. junija tega leta po znanem incidentu z nemško križarko »Deutschland« z veliko težavo sklenjen nov sporazum o izvajanju pomorske kontrole v španskih vodah, so na vseh straneh trdili, da je bil s tem storjen prvi večji korak na poti k dokončni likvidaciji španskih homatij. Sredi velike napetosti, ki jo je izzval navedeni incident, je pomenil novi sporazum pravo presenečenje. Zato so mnogi videli v njem celo nekakšno prikrito napoved skorajšnjega tesnejšega sodelovanja med velesilami tudi v vseh drugih evropskih vprašanjih, o katerih so nadaljnja pogajanja zaradi španske krize zastala. Razplet dogodkov pa je na žalost pokazal, da so bila močno pretirana pričakovanja, ki so jih mnogi stavili v obnovo sodelovanja velesil glede Španije.

Kakor znano, je sporazum velesil o izvajanju kontrole v španskih vodah predvideval predvsem razširjenje varnostnih pasov z jamstvi obeh sprtih španskih strank glede varnosti kontrolnih ladij, priznanje pravice zakonite samoobrambe v primeru neizzvanega napada, glede morebitnih represalij proti kršilcu varnosti pa obvezno posvetovanje vseh štirih velesil. Italija in Nemčija sta s tem sporazumom dosegli mnogo, dasi ni prodrla njuna zahteva glede neposrednega in takojšnjega izvajanja represalij. Pač pa jima je londonski odbor za nevmešavanje priznal pravico do samoobrambe v primeru novih napadov na njune ladje.

Sporazum je na ta način jasno postavil razliko med pravico samoobrambe in izvajanjem represalij. Dočim je prva priznana vsaki napadeni ladji, se smejo izvajati represalije le po skupnem sklepu vseh štirih kontrolnih velesil. Tolmačenje tega odstavka sporazuma pa je že od vsega početka povzročalo težave, ker sta se Italija in Nemčija postavili na stališče, da so represalije vselej dovoljene, dočim so v Londonu in Parizu trdili, da so represalije v načelu nedopustne in da se brez posvetovanja vseh nadzornih velesil na lastno pest sploh ne smejo izvajati, kakor tudi ne nobeni drugi samovoljni kazenski ukrepi.

Spričo teh načelnih nasprotij, ki so se pojavili že ob samem rojstvu novega sporazuma, ni bilo čudno, ako je dogovor odpovedal že pri prvem zopetnem incidentu. Šlo je tedaj, kakor znano, za nemško križarko »Leipzig«. Nemčija je hotela izvesti represalije proti Valenciji na svojo pest, dočim sta se Anglija in Francija postavil na stališče, da je v smislu sporazuma z dne 12. junija potreben posvet vseh štirih velesil, njih sklep glede represalij pa mogoč šele po objektivni preiskavi, kako je bilo z napadom na nemško križarko. Nemčija in Italija sta na te ugovore reagirali podobno kakor ob incidentu s križarko »Deutschland«: odpovedali sta svoje nadaljnje sodelovanje pri izvajanju pomorske kontrole, ostali pa sta še nadalje v londonskem odboru za nevmešavanje v španske zadeve.

Tako se je v izvajanju pomorske kontrole pojavila v kratkem času že druga resna kriza. Anglija in Francija sta stavili londonskemu odboru predlog, da bi sami nadaljevali pomorsko kontrolo tudi ob onem delu španske obale, ki je bil do tedaj zaupan Italiji in Nemčiji. Italija in Nemčija pa sta zahtevali popolno ukinitev pomorske kontrole, priznanje pravic vojskujočih se strank obema taboroma v Španiji in s tem zamenjavo načela o nevmešavanju z načelom nevtralnosti, ki predpostavlja regularno vojno dveh mednarodno priznanih vojsk. Edino nadaljnjemu izvajanju kontrole na suhem se nista upirali. Ker pa je 28. junija Portugalska odpoklicala mednarodne kontrolorje s portugalsko-španske meje, bi kontrola na suhem ostala dejansko omejena samo na francosko-špansko mejo, kar bi postavilo Francijo v podrejen položaj napram Portugalski.

V taki situaciji je prišlo do razprave o stališčih prizadetih velesil na seji londonskega odbora pretekli petek. Nasprotje med angleško-francosko tezo o nevmešavanju in italijansko-nemško tezo o politiki nevtralnosti kot posledici priznanja značaja vojskujoče se stranke obema španskima taboroma je bilo preostro, da bi bil mogoč načelen kompromis. Priznanje pravic vojskujoče se stranke generalu Francu sta Anglija in Francija odbili z utemeljitvijo, da je razprava o tem vprašanju nemogoča, dokler ni rešen problem tujih prostovoljcev, ki se bore v obeh španskih taborih. Priznanje takih pravic bi bilo utemeljeno in pravično le, ako bi bilo dano obema španskima strankama samima. Ker pa je to brez odpoklica tujih prostovoljcev neizvedljivo, naj države nadaljujejo dosedanjo prakso nevmešavanja, četudi v manjšem obsegu, dokler se ne izvede odstranitev tujih prostovoljcev.

Iz zagate, v kateri so se znašli diplomati v petkovi razpravi v londonskem odboru, so si na ... pomagali s tem, da so zasedanje odbora odgodili, med tem pa Angliji znova poverili posredovanje z diplomatskimi pogajanji. Ni težko presoditi, da je šlo vsem samo za novo pridobitev časa, ki naj bi pomagal ublažiti prehuda nasprotja. Toda tudi največji optimisti že priznavajo, da je politika nevmešavanja v hudi krizi, ki bolj in bolj zmanjšuje možnost novih kompromisov in napenja lok španske napetosti k alternativnim odločitvam.

V tem smislu pomeni neko razčiščenje atmosfere najnovejši francoski korak o ukinitvi mednarodne kontrole na francosko-španski meji. Odkar je Portugalska na svojo pest ukinila kontrolo na svoji meji s Španijo, ne pomeni francoski korak nobenega presenečenja. Znano je tudi, da je francoska vlada vezala ohranitev kontrole v Pirenejih z obnovo kontrole na portugalsko-španski meji. Ker je rok, ki ga je v svoji noti postavila breuspešno potekel, je svojo grožnjo o odpoklicu mednarodnih kontrolorjev v Pirenejih tudi izvedla. S tem je dejansko ukinjen ves sistem mednarodne kontrole na morju in na suhem, ki je bil uveden v marcu letošnjega leta. Položaj je potemtakem tak, kakršen je bil pred pričetkom kontrole. Napori velesil za omejitev državljanske vojne na Španijo bodo bržkone šele sedaj prešli v odločilno fazo.

ŠTIRI TOČKE NOVEGA KOMPROMISA

Namesto pomorske kontrole nevtralni opazovalci v pristaniščih — Poostritev kontrole na suhem — Pogojno priznanje generala Franca za vojskujočo se stranko in takojšen odpoklic tujih prostovoljcev

London, 14. julija. br. Angleško zunanje ministrstvo je danes opoldne dostavilo zastopnikom vseh 26 v londonskem odboru za nevmešavanje v španske zadeve zastopanih držav kompromisni predlog, ki ga je sestavila angleška vlada v želji, da pride do sporazuma glede španskega problema. Kolikor se je moglo doznati, vsebuje načrt angleške vlade naslednje predloge:

1. Mednarodna kontrola na kopnem ostane še nadalje v veljavi in se primerno izpopolni, tako da bo v kar največji meri ustrezala načelu nevmešavanja.

2. Kontrola na morju se ukine. Na mestu kontrole na morju ki so jo doslej izvajale vojne mornarice Anglije, Francije, Italije in Nemčije, naj se uvede kontrola v španskih pristaniščih. V vseh španskih pristaniščih naj bi ustanovili mednarodne mešane kontrolne komisije, ki bi nadzirale ves pomorski promet v španskih lukah.

3. Obema španskima taboroma se prizna značaj vojskujoče se stranke, toda le pod pogojem, da se točno določi pojem tihotapskega in za uvoz prepovedanega blaga, ki mora biti za oba tabora enak. Obe stranki se morata obenem obvezati, da bosta spoštovali pravice mednarodnih kontrolorjev in da ne bosta zaustavljali ali napadali tujih ladij, ako je na njih mednarodni kontrolor, kar je dokaz, da ne vozijo tihotapskega blaga. Oba tabora naj se tudi odpovesta blokadi luk.

4. Vsi ti predlogi pa se uveljavijo le tedaj, ako obe stranki pristaneta na takojšen odpoklic tujih prostovoljcev. Umik prostovoljcev se mora izvesti pod mednarodno kontrolo in se bo v to svrho nemudoma organiziral prevoz brez sodelovanja španskih ladij.

Angleška vlada prosi obenem za pooblastilo, da sme o teh pogojih in predlogih nadaljevati pogajanja z obema španskima strankama.

V spremnem pismu naglaša angleško zunanje ministrstvo, da gre za kompromisni predlog, ki ga bo mogoča izvajati in sprejeti le tedaj, ako bodo vse v londonskem odboru zastopane države nanj pristale in zagotovile svoje sodelovanje. **Priznanje značaja vojskujoče se stranke naj bi se uveljavilo še le po tem, ko bodo izpolnjeni že vsi ostali pogoji, predvsem pa odstranjeni iz Španije vsi prostovoljci.**

O tem predlogu se bo razpravljalo na prihodnji seji londonskega odbora, ki se sestane v petek dopoldne. V londonskih krogih sodijo, da ni mnogo upanja, da bo ta predlog, ki predstavlja maksimum francoske in angleške popustljivosti, prodrl. Računajo s tem, da se bo v londonskem odboru znova razvila ostra borba med obema taboroma. **Če bo ta predlog zavrnjen, potem ni več nobenega upanja, da bi še prišlo do sporazuma in bo politika nevmešavanja definitivno propadla. V tem primeru bosta imeli tudi Francija in Anglija svobodne roke in bosta lahko uravnali svoje nadaljnje postopanje po lastnem preudarku.**

Franco odklanja vsak sporazum

London, 14. julija. o. »Daily Mail« objavlja razgovor svojega dopisnika z generalom Francom. General Franco je med drugim izjavil, da je bil spočetka za odpoklic prostovoljcev. Sedaj pa se je prepričal o metodah valencijske vlade in se bo vsakemu takemu predlogu odločno protivil. Valencijska vlada je vsem tujim prostovoljcem podelila špansko državljanstvo, tako da jih sploh ne morejo izgnati, dočim bi moral Franco odpustiti vse svoje prostovoljce. Zato o tem sploh noče več niti razpravljati. Prav tako ne more biti več nikakega govora o kakem premirju. Pripravljen je skleniti premirje le tedaj, če se valencijska vlada brezpogojno vda, izroči poprej njemu vse svoje topništvo in letalstvo ter izpusti vse vojne ujetnike. Mimo teh pogojev se sploh ne misli pogajati ali pristati na kakršenkoli sporazum. Vojne v Španiji ne bo prej konec, dokler ne bodo do zadnjega uničeni valencijski boljševiki. Glede bodočega režima v Španiji je izjavil, da bo urejen po zgledu nemškega in italijanskega avtoritativnega režima. Toda to ne bo ne kopija fašizma, ne kopija narodnega socializma, marveč obleka, napravljena po meri španskih prilik in potreb.

Triumf letalske tehnike

Ruski letalci so na drugem poletu preko Severnega tečaja dosegli svetovni rekord v poletu na daljavo Pristali so v mali vasi, 115 km vzhodno od Los Angelesa

San Francisco, 14. julija. AA. **Ruski letalci so dosegli nov svetovni rekord v poletu na daljavo brez pristanka. Okoli 10. evropskega časa so preleteli San Francisco in, ne da bi bili pristali, nadaljevali polet proti San Diegu v Kaliforniji.**

Vojaška postaja v Seattleju je ob 11.40 prejela radijsko brzojavko, v kateri zahteva rusko letalo, naj mu Los Angeles pošlje primerna znamenja. Brzojavka ni bila podpisana, imela pa je isto valovno dolžino kakor rusko letalo.

Ob 13.45. je trgovinsko ministrstvo prejelo vest z ruskega letala, ki je pa zaradi močnih zračnih motenj ni bilo mogoče razbrati. Po izjavi letalskega strokovnjaka polkovnika Eldfielda lahko ostane letalo v zraku do 16. po evropskem času **Popoldne se je zvedelo, da sta Gromov in Jumačev pristala kakih 40 milj od Los Angelesa. Oba sta popolnoma zdrava in se izvrstno počutita.**

»United Airline« je objavila, da je sovjetski konzul v San Franciscu Gukman odletel proti Bakersfieldu, kakih 450 km južno od San Francisca. Predsednik letalskega društva Moore je izjavil: »Ni nam znana točna lega ruskega letala. Nad vso Kalifornijo leži gosta megla.«

Nov svetovni rekord v poletu na daljavo

Los Angeles, 14. julija. br. **Rusko letalo »Ant-25«, s katerim je letalec Gromov v spremstvu dveh tovarišev krenil na drugi polet iz Moskve preko Severnega tečaja v San Francisco, je svojo nalogo častno izpolnilo. Doseglo je ne samo svoj cilj, marveč še nekaj sto kilometrov podaljšalo svoj let in je popoldne pristalo na odprtem polju nedaleč od Los Angelosa. Gromov je sprva sporočil, da namerava poleteti v San Diego, do južne meje Kalifornije, nad vso Kalifornijo pa je ležala danes gosta megla. Zaradi tega Gromov ni hotel riskirati poleta preko 3.080 visokega gorovja San Bernardino in si je v bližini Los Angelesa poiskal primerno ravnino za pristanek. Letalo pa je imelo še dovolj zaloge, da bi moglo poleteti še kakih 500 km dalje. S tem so ruski letalci prekosili dosedanji svetovni rekord v poletih na daljavo, ki sta ga dosegla svojim prekooceanskim poletom francoska letalca Codos in Rosi. Njun rekord je znašal 9.080 km, že proga od Moskve do San Francisca pa meri 9.960 km. Ker so poleteli še okrog 540 km dalje do Los Angelosa, so s tem dosegli nov svetovni rekord, ki znaša okrog 10.500 km.**

Kakor se je sedaj zvedelo, so morali letalci premagati silne težave. Nad Severnim tečajem je zašlo letalo v silen snežni metež. Na krovu in krilih letala se je napravila debela ledena skorja, ki je letalo zelo obremenjevala in močno ovirala tudi pilotiranje. S skrajnim naporom so morali led razbijati zlasti na krilih. Zato je moralo letalo kreniti s prvotno določene smeri, da so se izognili vremenskim neprilikam. Leteli so v višini 2 do 4 tisoč metrov. Povprečna brzina je znašala 170 km na uro. Ob startu je znašala skupna obremenitev letala okrog 12 ton. Tako je tudi v pogledu obremenitve dosežen nov rekord.

Pristanek 115 km vzhodno od Los Angelesa

Los Angeles, 14. julija. g. **Ruski letalci so pristali opoldne srednjeevrop. časa pri San Jacinto, majhni vasi 115 km vzhodno od Los Angelesa ob vznožju gorovja istega imena.**

Uspeh ruske letalske industrije

Moskva, 14. julija. d. »Pravda« je objavila uvodnik, posvečen drugemu poletu ruskih letalcev preko Severnega tečaja v Ameriko, v katerem pravi, da ti poleti niso nikaki pustolovski poizkusi, ker so bili točno preračunani in je bil ves riziko zmanjšan na minimum, kakršnega doslej še ni bilo v zgodovini letalskega napredka. Letalci, ki so izvršili ta dva poleta preko Severnega tečaja, niso edini v Rusiji, ki zmorejo kaj takega. Rusija ima še na stotine letalcev, ki bi poizkusili isto in dosegli iste uspehe. Ruska industrija, ki je izdelala obe letali za polet preko Severnega tečaja, more napraviti takih letal še več sto.

Ruski letalci Čkalov, Bajdukov in Beljakov, ki so izvršili prvi polet preko Severnega tečaja v Ameriko, so svojim tovarišem na drugem poletu poslali brzojavko, v kateri jim čestitajo k uspehu. V brzojavki izražajo tudi željo, da bi izpolnili do konca nalogo, kar njim usoda ni dovolila.

Novi trgovinski režim v Turčiji

Ankara, 14. julija. Anatolska agencija poroča: Zakonski odlok o novem uvoznem režimu, ki stopi v veljavo jutri 15. julija, določa, da je v okviru turških zakonov prost odslej ves uvoz v Turčijo iz držav, s katerimi ima Turčija redno aktivno bilanco zunanje trgovine, in iz držav, ki ne omejujejo turškega izvoza, ter končno iz držav, katerih klirinške in podobne plačilne pogodbe so ugodne za Turčijo, če odstotek v korist Turčije ni manjši od 20%. Uvoz iz držav poslednje kategorije se bo vršil na osnovi določil posebnih klirinških ali njim podobnih dogovorov. V vsakem primeru bodo za ta uvoz veljala določila prejšnjega uvoznega režima o uvozu treh mesecev od 15. julija t. l. dalje. Ustanovila se je posebna komisija za zavarovanje turške produkcije in nadzorstva nad carinskimi pristojbinami. Turški gospodarski minister je v svoji izjavi uredniku Anatolske agencije obrazložil določila novega zakona in je posebno podčrtal, da je temu zakonskemu odloku namen omogočiti vsem državam neomejen izvoz v Turčijo, in sicer vsakega blaga brez kakršnekoli omejitve. Minister je podčrtal, da bo Turčija obenem s primernimi ukrepi zaščitila svojo produkcijo.

Earhardtova izgubljena

Washington, 14. julija. br. Po štirinajstdnevnem brezuspešnem iskanju so danes ameriške vojne ladje dobile nalog, naj ustavijo vsako nadaljnje poizvedovanje po izginuli letalki Earhardtovi. 62 ameriških vojnih letal, ki so iskale pogrešano letalo smele ameriške letalke, se je danes vrnilo na svoja oporišča, prav tako pa so tudi vse ladje odplule v svoja pristanišča. Usoda nesrečne letalke je s tem zapečatena in ni več nobenega upanja, da bi jo še našli.

Zarota v Francovi vojski

Trideset nacionalističnih oficirjev v Sevilli ustreljenih

Gibraltar, 14. julija. o. **»United Press« poroča, da so v Sevilli odkrili zaroto Francovih oficirjev. Trideset oficirjev je bilo ustreljenih, večje število pa je še zaprtih in pridejo pred vojno sodišče. Obtoženi so, da so nameravali ubiti generala Queipa de Llana in generala Cabanella ter odstraniti še nekatere druge višje oficirje. Zarota je zavzela zelo velik obseg. Nezadovoljstvo med oficirji je zelo veliko zaradi privilegijev, ki si jih svoje Franco in njegovi ožji pristaši, dočim so ostali oficirji slabo plačani in izpostavljeni raznim šikanam.**

Republikansko vojno poročilo

Saint Jean de Luz, 14. julija. AA. Poročilo valencijske vlade pravi, da so republikanci zavzeli na madridski fronti več nacionalističnih strelskih jarkov in zaplenili mnogo vojnega materiala. V odseku Sierre se je republikancem posrečilo nekoliko prodreti. Več napadov nacionalističnih čet pri Brunetu in pri Villanuevi del Bastillo se je izjalovilo. Na aragonskem bojišču so se republikanske čete v odseku Arbarasina umaknile na svoje izhodne postojanke.

V Londonu zanikajo podporo Francu

London, 14. julija. b. »Daily Herald« doznava, da so finančniki v Cityju odbili prošnjo generala Franca za podelitev posojila v znesku 75 milijonov funtov.

Istočasno se tudi iz drugih virov doznava, da na merodajnih mestih z vso odločnostjo demantirajo in zavračajo vesti nekaterih tujih listov, da bi bila Anglija kakorkoli prelomila svoje stališče popolnega nevmešavanja v špansko državljansko vojno in da bi bila dovolila posojila ali nudila vojni material generalu Francu.

Španska debata v spodnji zbornici

London, 14. julija. b. Vprašanje utrjevanja španske obale v neposredni bližini Gibraltarja je bilo včeraj že drugič predmet vprašanja v spodnji zbornici. Eden je že predvčerajšnjim izjavil v zborniki, da je general Franco opremil vso obalo s topovi. Včeraj pa je poslanec Cocks vprašal, ali je vladi znano, da so vsi ti topovi nemškega izvora (iz tvornice Krupp) in naperjeni proti Gibraltarju. Po nekem prijateljskem dogovoru s špansko vlado bi ta obala sploh ne smela biti oborožena. Coksu je odgovoril angleški vojni minister Hore Belisha, ki pa se je izognil jedru vprašanja z nedoločnim odgovorom: Lahko je tako, lahko pa tudi ne ... Tedaj je vstal poslanec Wedgewood in vprašal: »Ministru ni torej o tem nič znano? Vprašanje je bilo vendar povsem jasno stavljeno. Gre za to, ali topovi, ki so nameščeni na obali v bližini Gibraltarja, lahko dosežejo s streli Gibraltar?« Minister Belisha pa je tudi na to vprašanje odklonil odgovor.

Topniška bitka pri Pekingu

Japonci so včeraj dopoldne obstreljevali Peking s topovi, nato pa se umaknili do Velikega zidu

London, 14. julija. o. **Po poročilih iz Pekinga so se kmalu po polnoči znova začele sovražnosti, čeprav je bilo včeraj popoldne dogovorjeno premirje. Japonci so začeli z južne strani obstreljevati mesto s topovi. Razvila se je topniška bitka, ki je trajala skoro do poldneva. Posebno huda borba se je razvila za železniško postajo Jengping in za postojanke ob reki Jengtin. Več japonskih granat je padlo v središče mesta, kjer so povzročile hudo razdejanje. Kitajci trdijo, da so pognali v zrak veliki japonski skladišči municije in bencina v bližini Jengpnga.**

Opoldne so japonske čete nenadoma dobile povelje, naj se umaknejo do Velikega zidu, kar se je tudi takoj izvršilo. Mislijo, da je to posledica diplomatskih pogajanj, ki se vodijo v Nankingu ob posredovanju Anglije in Amerike. V Pekingu vlada veliko razburjenje. V posebni stiski so Japonci. Domačini jim nočejo prodajati živil, dovoz pa je skoraj popolnoma onemogočen, ker so Kitajci ustavili promet na vseh železniških progah v severni Kitajski in na vseh progah, ki vodijo do posameznih luk, katerih bi se mogli posluževati Japonci. Japonski konzuli so tudi dobili nalog, naj takoj organizirajo preselitev japonskih državljanov iz vseh krajev, ki bi utegnili postati pozorišče bodočih borb.

Pred vrati Pekinga je čakalo davi več tisoč kitajskih beguncev iz krajev, kjer se pravkar vrše boji. Ko so vrata odprli, so se vsi begunci zgrnili v mesto.

Japonske oblasti so prevzele popolno nadzorstvo nad železniško progo, ki vozi v Mukden.

Kitajska zahteva umik japonskih čet

Tokio, 14. julija. AA. Kitajski odpravnik poslov v Tokiju je obiskal pomočnika zunanjega ministra in mu v imenu svoje vlade izročil zahtevo, naj se japonske čete umaknejo iz krajev, na severnem Kitajskem, kjer so se pripetili zadnji incidenti.

Pomočnik japonskega zunanjega ministra mu je odgovoril, da si Japonska prizadeva na vse načine, da doseže miroljubno ureditev tega spora, ki ga je kriva Kitajska zaradi zbiranja svojih čet v tej pokrajini.

Japonska odklanja vsako posredovanje

Tokio, 14. julija. AA. Dopoldne je izšlo sporočilo zunanjega ministrstva, po katerem Japonska ne bi ugodno sprejela nobenega posredovanja. Tako je japonska vlada odgovorila na vprašanje, ali bi bilo zaželjeno prijateljsko posredovanje Velike Britanije in Zedinjenih držav.

Japonske oblasti mrzlično nadaljujejo priprave za propagandno vojno in mobilizacijo javnega mnenja glede na dogodke na severnem Kitajskem. Osebje tiskovnega urada vojnega ministrstva so potrojili in je v službi noč in dan. Polkovnik Hata, načelnik tega tiskovnega urada, je izjavil: »Naš urad je že mobiliziran, da potolče silno propagando Kitajcev. Izjalovili jo bomo s hitrostjo naših poročil.« Te dni je pričela poslovati nova radijska oddajna postaja v Tokiju, najmočnejša na Daljnem vzhodu, ki ima 150 kilovatow.

Seja japonskega kronskega sveta

Tokio, 14. julija. w. Danes se je pod predsedstvom mikada sestal kronski svet, ki je odobril politiko japonske vlade v sporu s severno Kitajsko. Kakor se doznava, so se vsi člani kronskega sveta po daljši debati izjavili za politiko zmernosti. Nato je bil zopet sklican ministrski svet. Kakor se doznava na merodajnem mestu, so tudi na tej seji ponovno poudarjali, da je japonska vlada odločena ohraniti mir v vzhodni Aziji in nikakor ne želi poostriti položaja v severni Kitajski. Ministrski svet se bo do nadaljnjega sestajal vsak dan.

Povratek diplomatov v Tokio

Tokio, 14. julija. g. V japonskem glavnem mestu vlada pravo vojno razpoloženje. Diplomati, akreditirani v Tokiju, so se vrnili s svojih dopustov, ki so jih prebili na Japonskem, da zopet osebno prevzamejo svoje posle.

Seja narodne skupščine

Majhno zanimanje in slaba udeležba poslancev — Danes bo dan interpelacij in pride na vrsto tudi Mravljetova interpelacija glede preiskave o prihovskem spopadu

Beograd, 14. julija. p. Za današnjo sejo narodne skupščine ni bilo skoraj nikakega zanimanja. Večina poslancev sploh ni prišla na sejo in razprava se je vršila pred skoraj prazno dvorano. V debato so posegali samo zastopniki opozicije. Na dnevnem redu so bile nekatere mednarodne konvencije.

Pred prehodom na dnevni red je predsednik Ćirić sporočil, da sta dostavljeni skupščini v odobritev konvencija s Češkoslovaško o socialnem zavarovanju in konvencija z Rumunijo o zgraditvi mostu preko Dunava. Med drugim je dalje sporočil, da je nar. posl. Ivan Prekoršek vložil interpelacijo na predsednika vlade o postopanju upravnih oblasti v zvezi z razpustom Hmeljarskega društva za dravsko banovino. Na interpelacijo posl. Milana Mravljeta o postopanju državnega tožilstva v Ljubljani v zvezi s preiskavo o smrti akademika Dolinarja bo resorni minister odgovoril, ko pride interpelacija na dnevni red.

Predsednik skupščine Ćirić je nato odgovoril na vprašanje, ki so mu ga dostavili nar. posl. Baričevič in tovariši v zadevi posl. Todora Tonića, ki je baje na neki seji poslanskega kluba JRZ žalil sv. Savo. Predsednik Ćirić je odgovoril, da se to ni zgodilo ne na seji plenuma, ne kakega odbora narodne skupščine, marveč na seji poslanskega kluba, kjer pa so takoj spontano počastili sv. Savo. Vsa zadeva je bila torej že v klubu samem likvidirana in se skupščine nič ne tiče.

Interpelanti se s tem odgovorom niso zadovoljili. V njihovem imenu je posl. Rašović trdil, da je zadnje čase postalo že nekaj vsakdanjega, da se žalijo narodne svetinje. Ako bo šlo tako naprej, bomo kmalu tako daleč, da se bodo jugoslovenski dobrovoljci, ki so prelivali kri za to državo, slikali ljudstvu kot največji zločinci. Govornik je navajal še celo vrsto sličnih primerov in med drugim omenil izjavo nekega poslanca, ki je dejal, da pravi politik je le oni, ki pravočasno zadene, kaj želi in hoče vlada. Neki drugi član vladne večine pa je na nedavni seji narodne skupščine izjavil, da je že skrajni čas, da se Sokol razpusti. Res pa je skrajni čas, da se take, ugleda narodne skupščine nedostojne stvari, energično preprečijo.

Skupščina je naposled prešla na dnevni red in odobrila dopolnilni trgovinski sporazum z Nemčijo, konvencijo o mejnikih z Albanijo, mednarodno konvencijo o veterinarsko-policijskem postopku pri prevozu živil, mednarodno konvencijo o pomorskih signalih ter konvencijo o obmejnem prometu z Albanijo.

Prihodnja seja bo jutri ob 9.30. Jutri je interpelacijski dan. Na vrsto pridejo: 1. interpelacija posl. Mravljeta o postopanju državnega tožilstva v Ljubljani v zvezi s preiskavo o smrti akademika Dolinarja; 2. interpelacija posl. Jova Zagorca o ustavitvi del pri gradnji kaznilnice za maloletnike in 3. interpelacija posl. inž. Frana Horvata o odgoditvi zgraditve carinskih skladišč

Zakon o nosilcih Karadjordjeve zvezde

Beograd, 14. julija. p. Danes je imel prvo sejo skupščinski odbor, ki proučuje zakonski predlog o ugodnostih za nositelje Karadjordjeve zvezde z meči. Seji so prisostvovali tudi ministrski predsednik dr. Stojadinović, prometni minister dr. Spaho, minister socialne politike Cvetković in minister pravde dr. Subotić. Predsednik vlade je otvoril razpravo z daljšim govorom, v katerem je podčrtal zasluge odlikovancev s Karadjordjevo zvezdo, ki predstavlja najvišje odlikovanje za vojne zasluge. Ti odlikovanci imajo polno pravico reči, da so ustvarjali Jugoslavijo. Zato jim tudi gredo posebne ugodnosti. Nato je obrazložil glavne določbe zakona in prosil, naj ga odbor sprejm etako, kakor je bil predložen. Odbor je nato odobril zakonski načrt in sestavil poročilo, ki bo jutri predloženo narodni skupščini.

Poslanski klub JNS o konkordatu

Beograd, 14. julija. p. Poslanski klub JNS je izdal po današnji seji naslednje poročilo:

Poslanski klub JNS je razpravljal na več sejah, katerim so prisostvovali tudi senatorji JNS, o predloženem konkordatu. Po vsestranski razpravi je prišel klub do naslednjega sklepa:

Premotrivajoč vprašanje konkordata izključno s stališča splošnih jugoslovenskih nacionalnih in državnih interesov je poslanski klub JNS enodušno zavzel stališče, da se mora položaj rimsko katoliške cerkve v Jugoslaviji urediti s konkordatom med državo in sveto stolico tako, da bodo v skladu z državno ustavo zagotovljeni popolna ravnopravnost vseh cerkva in veroizpovedi, medverski mir in trajni dobri odnošaji med državo in cerkvijo.

Zakon o prekrških v senatnem odboru

Beograd, 14. julija. p. Danes dopoldne je imel sejo senatni odbor, ki proučuje zakon o prekrških. Odbor se je najprvo konstituiral in izvolil za predsednika univerzitetnega profesorja senatorja dr. Josipa Šilovića. Senator dr. Kramer je zahteval, naj odbor počaka z razpravo, dokler ne pride resorni minister, da poda svoj ekspoze. Gre za tako važen zakon, da je vsekakor potrebno, da minister sam obrazloži njegove določbe. Govornik je bil tudi mnenja, da je treba dati članom odbora dovolj časa, da ta zakonski načrt temeljito prouče. Šele danes so dobili točno besedilo zakonskega osnutka in je zato nemogoče, da bi že takoj povedali o njem svoje mnenje. S tem stališčem se je soglasil tudi predsednik odbora dr. Šilović. V imenu vladnega kluba je govoril senator Dušan Djerič, ki je bil za to, da se razprava takoj prične, ne da bi čakali na ekspoze resornega ministra. Predlagal je, naj se seja odgodi k večjemu do sobote, dotlej pa naj bi vsi člani odbora zakon proučili.

Konkordat v odboru v načelu sprejet

Beograd, 14. julija. p. Odbor za preučavanje konkordata je imel danes ob 17. do 21.30 svojo sejo. Prisostvovali so tudi skoro vsi člani vlade z ministrskim predsednikom dr. Stojadinovićem na čelu. Dvorana je bila nabito polna, ker so seji prisostvovali razen članov odbora tudi številni drugi poslanci in senatorji, ki so z napeto pozornostjo sledili razpravi. Govorili so narodni poslanci Artur Maknik za, Josip Cvetić proti, Milan Banić proti, Mita Dimitrijević proti, in Želimir Jojić proti sprejetju konkordata. Na koncu je ministrski predsednik odgovarjal na njihove pripombe in apeliral na odbor, naj sprejme konkordat v načelu. Pri glasovanju je bil konkordat v odboru odobren v načelu z 11 proti 10 glasovom. Pozornost je zbudila dejstvo, da sta proti glasovala tudi predsednik odbora dr. Vojislav Janjić in nar. posl. Nikon Lazarević, oba člana JRZ. Jutri popoldne se bo pričela podrobna razprava.

Zadušnica za dr. Predavcem

Zagreb, 14. julija. o. Danes se je vršila v starokatoliški cerkvi v Branimirovi ulici zadušnica za pokojnim dr. Josipom Predavcem, bivšim podpredsednikom HSS. Zadušnici so v imenu HSS prisostvovali nekateri poslanci s prof. Jelašićem na čelu. Rodbini je starokatoliški škof Kalodjera, ki je opravil zadušnico, izrekel sožalje. Značilno je, da »Hrvatski dnevnik«, »Obzor« in drugi mačkovski listi nikjer ne omenjajo, da je bila zadušnica v starokatoliški cerkvi, ker vodijo zadnje čase hudo kampanjo proti starokatoličanom.

Zaupnica Leonu Blumu

Kongres francoskih socialistov je z veliko večino odobril sodelovanje stranke v Chautempsovi vladi

Marseille, 14. julija. AA. Snočnja seja socialističnega kongresa se je začela ob 21.30. Najprej je pozdravil kongres predsednik češkoslovaškega senata dr. Soukup v imenu češkoslovaških socialistov.

Odbor za sporne zadeve v stranki je odbil izpremembo svoje prejšnje odločitve o nekih trockističnih elementih v organizaciji stranke za pariški okraj. Prijatelji radikalnega Piverta so zahtevali o tem poimensko glasovanje, njihova zahteva pa je bila odbita. Po sprejetju nekaterih resolucij manjšega pomena, so začeli čitati resolucijo, ki sta jo predložila Blum in Faure. Pred glasovanjem o tej resoluciji pa je kongres sprejel resolucijo o Španiji, s katero se francoska socialistična stranka priključuje sklepom socialistične delavske internacionale in sklepom mednarodnih strokovnih zvez. Kongres zahteva, naj se republikanski Španiji v borbi proti fašizmu dovoli oskrba z orožjem in municijo, ker dosedanja politika nevmešavanja ni rodila uspehov, kakor so jih pričakovali.

Vladi Leona Bluma je bila izrečena razrešnica s 4539 glasovi proti 10 glasovom, 828 delegatov pa se je vzdržalo glasovanja. Nato je kongres sprejel resolucijo, ki odobrava vstop socialistov v Chautempsovo vlado s 3484 proti 1866 glasovom, 43 delegatov se je vzdržalo glasovanja. Nato so glasovali o splošni politiki socialistične stranke. Predložene so bile tri resolucije, in sicer resolucija Leona Bluma in Paula Faurea, resolucija borbenega krila, ki ga vodi Bracke in pa resolucija Marceauja Piverta. Resolucija Bluma in Faurea je dobila 2949 glasov, Brackova resolucija 1545 glasov in resolucija Marceauja Piverta 894 glasov.

Predlog večine, ki je bil sprejet, določa, naj se stranka bori za čim popolnejšo izvedbo programa ljudske fronte. Med reformami, ki naj se izvedejo, je tudi predlog, naj se uvede kontrola nad kreditom, posploši poljedelstvo, v domovino vrne odtujeno prirodno bogastvo in imetje velikih monopolnih podjetij, kakor so prometne družbe, električne in kemične centrale in zavarovalnice. Ljudska fronta naj tudi prepreči vsak spopad med senatom in parlamentom ter naj dela to, da bo tudi senat izvoljen na sličen način kakor parlament. Resolucija odobrava mednarodno politiko Francije in pravi, da mora biti čl. 16 pakta DN odprt za vse. Pri tem izraža zadovoljstvo, ker je ljudska fronta ostala zvesta ideji razorožitve. Ob koncu izjavlja, da se stranka veseli uspehov dosedanjega sodelovanja s komunisti, in zahteva, da naj se nadaljuje delo za dosego organske edinosti obeh strank.

Resolucija borbenih socialistov sprejema na znanje sodelovanje socialistov v sedanji vladi, vendar pa ga ne odobrava. Resolucija Marceauja Piverta zahteva, naj se socialistični ministri umaknejo iz Chautempsove vlade in naj socialisti zopet sestavijo vlado ljudske fronte pod svojim vodstvom.

Nato so bili izvoljeni člani izvršilnega odbora stranke. Pri tem glasovanju so pristaši Leona Bluma dobili 18 mandatov, pristaši Brackeja 9 mandatov in pristaši Marceauja Piverta 6 mandatov. Leon Blum ostane še naprej ravnatelj glavnega strankinega glasila »Populaire«. Zjutraj ob 3.34 je bil kongres zaključen.

Ferencvaros : Vienna 2:1 (2:0)

Budimpešta, 14. julija. Pred 15.000 gledalci se je danes vršila tretja tekma drugega kola v tekmovanje za srednjeevropski pokal med Ferencvarosom in Vienno, ki se je končala z zmago budimpeštanskega moštva 2:1 (2:0).

Igra je bila zelo zanimiva in fair. Zmaga Madžarov je zaslužena. Kljub porazu je treba reči, da so tudi Dunajčani pokazali lepo igro in bi mogli ob večji sreči doseči neodločen rezultat.

Po izidu te tekme se bosta v semifinalni igri srečala Ferencvaros in Austria na Dunaju. Ta tekma bo določila finalista, ki bo igral z italijanskim klubom Lazio.

Beležke

Slab izgovor

Včeraj smo poročali o misterioznem letaku, ki se baje širi po Beogradu in Srbiji in ki nastopa zoper zemljoradniški predlog, kako naj bi se izvedel sporazum med Beogradom in Zagrebom. Sedaj poroča »Hrvatski dnevnik«, da se ta letak širi tudi po Zagrebu. Enako kakor »Obzor« je tudi »Hrvatski dnevnik« mnenja, da je letak izšel iz vodilnih krogov JNS. List je še mnenja, da »gre za organizirano akcijo JNS«, ki naj bi zavrla sporazumevanje med beograjsko in zagrebško združeno opozicijo.

Ni prvič, da gospodje valijo krivdo na JNS, da bi s tem prikrili svoje lastne neuspehe. Kakor smo avtentično informirani, z dotičnim letakom ni imel prav nikakega opravka noben vodilni član JNS, marveč so zanj zvedeli šele iz listov, kakor ostala javnost. Stališče JNS je znano. Stranka ni in ne bo ovirala nobene akcije za sporazum med Beogradom in Zagrebom. Vsako izgovarjanje na njo je prazno in neiskreno ter ima le namen prikriti lastno nesposobnost ali pa pomanjkanje resne volje.

Razmere v srbijanski združeni opoziciji

Z ozirom na pojave, ki kažejo velika nasprotstva med posameznimi skupinami srbijanske združene opozicije, priobčuje včerajšnji »Hrvatski dnevnik« vsebino razgovora, ki ga je baje imel njegov beograjski dopisnik z »vodilnimi prvaki zemljoradniške stranke«. Od teh je dopisnik, kakor zatrjuje, dobil naslednje informacije:

»Vesti in komentarji časopisja ne morejo skaliti odnošajev v združeni opoziciji. Treba je imeti pred očmi, da so v veliki meri tendenciozni. Mi lahko imamo razna mišljenja o raznih vprašanjih, če pa gre za probleme splošnega značaja, je združena opozicija enotna. Naše stranke so si ohranile svojo individualnost, vsaka ima svoj program, toda vse žele skupno delati za ustvaritev nalog, ki so svojstvene demokratskim strankam, kakor na primer svobodne volitve, ravnopravnost itd.«

Zemljoradniški kongres

Kongres bivše zemljoradniške stranke je bil prvotno napovedan za sredo tega meseca. Bil pa je za nedoločen čas odgoden in beograjski listi poročajo, da termin njegovega sestanka še ni določen. Glavna naloga kongresa bo, da ugotovi stališče zemljoradnikov glede hrvatskega vprašanja, odnosno glede nove ureditve države sploh. Ravno v tem pogledu pa se zdi situacija zemljoradniškim voditeljem še premalo razčiščena, pa zaradi tega odlagajo sklicanje kongresa.

Posebna akcija dr. Dragoljuba Jovanovića

Vodja zemljoradniških levičarjev dr. Dragoljub Jovanović je bil zaradi svojih številnih »ekstratur« iztisnjen iz strankinega vodstva in ga v zadnjem času tudi na sestanke tega vodstva ne vabijo več, ravno tako tudi ne na shode, ki jih prireja zemljoradniška stranka. Dr. Dragoljub Jovanović je zaradi tega začel akcijo na lastno pest. Razposlal je svojim somišljenikom po Srbiji okrožnico, v kateri jih poziva, naj sklicujejo sreske sestanke zemljoradniške stranke in povabijo na nje tudi njega, da jim bo poročal o politični situaciji. Dalje jih poziva, naj na teh sestankih sprejemajo resolucije z zahtevo po združitvi vseh demokratskih sil v skupno fronto. Izvolijo naj tudi delegate za napovedani kongres zemljoradniške stranke. Ako bi delegati za ta kongres ne prejeli vabil, naj kljub temu pridejo v Beograd, kjer se bodo skupno posvetovali, kaj je storiti.

„Slovenčevi" „jasni dnevi"

»Delavska politika« objavlja članek o tem, kako je »Slovenec« enako nedosleden in neiskren kakor v notranji tudi v zunanji politiki. Med drugim pravi list:

»Zelo redko, toda vendar se včasih dogodi, da »Slovenec« prekine s svojim priljubljenim in svojskim načinom pisanja in poročanja. To so znani »jasni dnevi«, katerih značilnost je na žalost ta, da prav kmalu minejo. »Slovenčeve« kolone se pa znova napolnijo z zagrizenimi članki različnih fašističnih agencij...«

Uniforme „fantov v novih fantovskih krojih"

Zagrebški »Obzor« priobčuje iz uredništva ljubljanskega »Slovenca« naslednje pojasnilo:

»Kakor smo že poročali, so ob priliki zadnjih slovenskih ljudskih taborov nastopili slovenski »momci« v novih uniformah. »Jutro«, glasilo JNS, trdi, da so te uniforme podobne onim avstrijskih hajmverovcev. Tukaj (v Ljubljani) se medtem poudarja, da so to originalne uniforme, kakršnih avstrijski hajmverovci ne nosijo.«

Spor med češkimi in slovaškimi Orli

Na Češkoslovaškem obstoja in deluje še danes poleg Sokola in socialistične delavske telovadne organizacije tudi posebna klerikalna telovadna organizacija Orel. Njen delokrog se teoretično razteza na vso državo, praktično pa je omejen na češke pokrajine, ker se slovaška orlovska organizacija noče stopiti s češko, marveč si hoče ohraniti svojo samostojnost. Že več let se zaradi tega kažejo ostra nasprotstva med češkim in slovaškim Orlom.

Kakor poročajo brnske »Lidove Noviny«, so se ta nasprotstva v zadnjem času še pomnožila in poostrila. Važno vlogo igra pri tem novi češkoslovaški zakon o obvezni predvojaški vzgoji mladine. Po zakonu bo ta vzgoja poverjena telovadnim organizacijam vsedržavnega značaja, kar po sebi izključuje slovaškega Orla, dočim prihaja osrednja orlovska organizacija resno v poštev in bo njej bržčas pripadla predvojaška vzgoja tudi na Slovaškem, v kolikor je ne bosta izvajala Sokol in socialistična telovadna organizacija. Da bi preprečili nevarnost svoje izključitve od pravice izvajanja predvojaške vzgoje, so slovaški Orli še sedaj organizirali poseben tečaj za učitelje predvojaških vaj, kakor to predpisuje zakon o predvojaški vzgoji mladine.

Spor med češkim in slovaškim Orlom dobiva na ta način zelo zanimive oblike in utegne imeti tudi važne politične posledice, ker se bo Hlinkova slovaška klerikalna stranka gotovo z vsemi silami upirala možnosti, da bi njeni mladi pristaši v predvojaških tečajih prišli pod neposredni vpliv somišljenikov češke klerikalne stranke.

Kam z Židi?

Hitlerjevski listi ostro zavračajo angleški predlog o razdelitvi Palestine na židovski in arabski del. Slikajo ga kot veliko krivico napram Arabcem in dokazujejo, da Židje nimajo niti zgodovinske niti moralne pravice do lastne države v Palestini. Ako jo bodo vendarle dobili, bo po mnenju nemških listov to pomenilo ne le škodo, marveč tudi sramoto za civilizirano človeštvo.

Čudni so ti hitlerjevci. Iz Nemčije bi radi izgnali vse Žide in jih tudi res izganjajo. Ostro pa napadajo vsako državo, ki da židovskim emigrantom dovoljenje za naselitev. Zdaj proglašajo za greh in zločin tudi namero, da bi dobili Židje lastno državo, kjer bi se izgnanci lahko naseljevali. Bilo bi res zanimivo zvedeti, kaj naj bi se po hitlerjevskem mnenju z Židi storilo, ker za enkrat še nimamo prevoznih sredstev, da bi jih transportirali na kak drugi planet.

Patriarhovo stanje

Beograd, 14. julija. p. V bolezni patrijarha Varnave tudi danes niso nastopile nikake spremembe. Bolnik je noč prebil dokaj mirno in zavžil danes nekaj hrane po naravni poti. Bolečine v želodcu še nadalje pojemajo. Splošno stanje bolnika je zadovoljivo. Zdravniki mislijo, da bo minila nevarnost za življenje, če se bo bolezen nadalje razvijala tako povoljno, vendar pa komplikacije še vedno niso izključene.

Berlin, 14. julija. AA. Predstojnik urada za cerkvene zunanje zadeve nemške evangelske cerkve škof Haeckl je poslal patriarhu pravoslavne cerkve Varnavi v Beograd najiskrenejše želje, da bi čamprej ozdravel. Škof Haeck pravi v svoji brzojavki, da si vsa nemška javnost najtopleje želi patriarhovega ozdravljenja.

AKO CENITE SVOJE ZDRAVJE,

a trpite na tem, da ste nagnjeni k debelitvi, na revmatičnih bolečinah in protinu, jemljite KRUŠEN-sol. Kajti KRUŠEN SOL pomaga pri preosnovi, urejuje prebavo, prepreči, da se tvorijo usedline in gošča v telesu, ki so poglavitni vzroki tako za debelitev, kakor tudi za revmatična in protinska obolenja.

Originalna steklenica KRUŠEN-soli se dobi v lekarnah, stane samo Din 45.— in je tako izdatna za uporabo, da zadostuje za 3 mesece, mala steklenica pa stane Din 27.—.

Oglas reg. S. br. 29.613/35

Proslava francoskega narodnega praznika

Velika revija francoske vojske ob grobu Neznanega junaka v Parizu

Pariz, 14. julija. AA. Narodni praznik, ki ima letos poseben pomen zaradi svetovne razstave, so začeli že snoči povsod proslavljati z ljudskimi prireditvami. Na vseh trgih in križiščih so svirale godbe, ljudje pa so plesali pod lampijoni in girlandami. Vsi spomeniki in vsa javna poslopja so bila slavnostno razsvetljena. Letos so priredili tudi baklade po mestu. Vojaški oddelki so korakali po desni obali reke Seine, druga društva pa so priredila baklade po ulicah na levi obali Seine. Ob 22. je vojaška baklada prišla na trg Concorde, ki je bil sijajno razsvetljen in poln ljudstva. Množica je pritisnila za baklado na trg tik za vojaško konjenico in začuli so se razni vzkliki. Ljudje so se začeli pozdravljati s stisnjenimi pestmi in fašističnim dviganjem rok, incident pa je bil kmalu poravnan in se je nato vse razvijalo brez neredov.

Danes je bila pred predsednikom republike Lebrunom in gosti, zbranimi na častni tribuni, veličastna revija čet. Ko so se zbrali vsi člani vlade s predsednikom Chautempsom na čelu, je prispel maroški sultan in zavzel svoj prostor v loži predsednika republike.

Okoli 9.30 je napovedala vojaška trobenta, da prihaja predsednik Lebrun. Najprej je s prožnim korakom pristopil h grobu Neznanega junaka in se mu priklonil. Velikanska množica je vzklikala: »Živel predsednik! Živela Francija! Živela vojska!« Ko je predsednik Lebrun odšel na častno tribuno, je pristopil k njemu poveljnik parade, general Gouraud in mu izkazal čast s sabljo. Začulo se je povelje »Mirno«, godba pa je zasvirala marseljezo. Takoj nato je zavzel svoje mesto rumunski kralj Karol II., ki je bil v paradni uniformi rumunskega maršala. Ljudje so ga pozdravili z viharnim vzklikanjem.

Ko so vsi dostojanstveniki zavzeli svoje prostore, se je začel defile. To pot so se revije udeležili tudi lahkoatleti, ki jih je bilo več sto na čelu sprevoda. Nato je prijezdil general Gouraud, vojaški guverner Pariza s svojim štabom, ki se je postavil poleg slavoloka. Revija čet je bila letos posebno impozantna. Na čelu je stopala politehniška šola, za njo pa saintcyrska akademija in razne tehniške čete.

Med revijo se je pripetila manjša nezgoda. Neko lovsko letalo, ki bi imelo sodelovati pri reviji čet, je padlo v Seino. Narednik pilot je na poletu nenadoma ugotovil pokvaro motorja. Iskal je zaman prostor, da bi pristal, k sreči pa ni izgubil hladnokrvnosti. Sklenil je, da se spusti na Seino, kajti drugod bi zasilni pristanek terjal človeške žrtve, ker so bile pariške ulice polne ljudi. Pilot se je rešil s plavanjem, letalo pa so potegnili iz vode.

Na častni tribuni pred predsednikom republike Lebrunom so med revijo čet opazili načelnika jugoslovenskega generalnega štaba generala Nedića in načelnika rumunskega generalnega štaba Sigitia, načelnika francoskega generalnega štaba generala Gamelina in druge znane francoske generale, admirale in člane višjega vojaškega sveta.

Predsednik republike Lebrun je opoldne priredil obed generalom in poveljnikom čet, ki so sodelovali pri današnji reviji. Na kosilu sta bila tudi rumunski kralj in maroški sultan. Med povabljenci tega tradicionalnega obeda so bili nadalje rumunski poslanik Cesianu, veliki vezir El Mokri, predsednik vlade Chautemps, zunanji minister Delbos, vojni minister Daladier, ministra Campinchi in Cot, generala Nollet in Gouraud, višji častniki letalskega ministrstva in mnoge druge ugledne osebnosti.

Proslava v Beogradu

Govor poslanika grofa Dampierra

Beograd, 14. julija. AA. Pri sprejemu v proslavo današnjega francoskega narodnega praznika je pozdravil francoski poslanik grof Dampierre prisotne z naslednjim govorom:

Gospe in gospodje! Kakor vsako leto ste se tudi letos v velikem številu udeležili tradicionalne proslave francoskega narodnega praznika. Iskreno se vam zahvaljujem, da ste vnovič manifestirali čustva vzajemnosti, ki vas navdajajo, kadar gre za Francijo. Vaša navzočnost mi je neizmerno dragocena, ker razumem vaša čustva v razmerah, v katerih danes živimo. Te razmere so težke, ker je mir, ki sta si ga s tolikšnimi žrtvami pridobili naši državi in ki nam je tako dragocen, neprestano ogrožen po novih mednarodnih zapletljajih, katerih ureditev terja od naših vlad neprestano veliko hladnokrvnost in zmernost, ker bi že najmanjša napaka mogla sprožiti usodno katastrofo. Ugotavljam to z zavestjo svoje odgovornosti do Evrope. Francija je zadnje mesece vodila zunanjo politiko po črti, ki se je vedno držala. Zvesta obveznostim, izvirajočim zanjo iz pakta DN, dajajoč svojim prijateljem vedno nove dokaze svoje zvestobe in v svojem razmerju do sosed vedno nove dokaze svoje dobre volje, zavzemajoč čim najstrožje tudi v španski zadevi vedno isto stališče, ki edino more preprečiti usodnejše spore, je moja domovina imela zadoščenje, da je doživela odobritev in podporo pri državi, katere državljani ste vi.

Francoski poslanik je nato v lepih in vznešenih besedah povabil prisotne na obisk svetovne razstave v Parizu, da se prepričajo o utripu današnje Francije.

V prepričanju, je zaključil, da bodo vaši vtisi lepi, vas vabim, da združite Francijo in Jugoslavijo v željah, ki jih gojimo letošnjega 14. julija za njuno blagostanje in njuno veličino.

Poslanik grof Dampierre je ob tej priliki izročil v navzočnosti zastopnikov zunanjega in vojnega ministrstva ter generalnega štaba odlikovanja, ki jih jim je podelil predsednik francoske republike, in sicer oficirski križ legije časti generalštabnima polkovnikoma Stojkoviću in Petru Ostojiću, viteški križ legije časti poveljniku inženjerske čete polkovniku Drenovcu, generalštabnima podpolkovnikoma Gojku Jovanoviću in Vladimirju Martinkoviću ter kapetanu inženjerske čete Svetozarju Ribarju, viteški križ črne zvezde pa generalštabnima poročnikoma Franju Pilču in Rakiču.

Poslanik Poncet o razmerju z Nemčijo

Berlin, 14. julija. AA. Pri sprejemu članov francoske kolonije za narodni praznik je imel poslanik François Poncet govor, v katerem je omenjal razmerje med Francijo in Nemčijo. Med drugim je dejal, da je Francija mnogokrat dokazala svojo dobro voljo. Poslanik je omenil nedavni obisk predsednika nemške državne banke dr. Schachta v Parizu, nato pa obisk načelnika nemškega generalnega štaba Becka v francoski prestolnici in naposled obisk francoske križarke »Jeanne d' Arc« v kielski luki. Poslanik se je tudi spomnil, kako so se bivši francoski in nemški borci bratili v Freiburgu. Omenil je dalje, da je bila pred kratkim razstava francoske likovne umetnosti v Frankfurtu v Nemčiji, v francoskem poslaništvu v Berlinu pa so pred štirimi dnevi podpisali trgovinski dogovor med Francijo in Nemčijo, sestavljen v najširšem duhu vzajemnega razumevanja in sprave.

Vse to, je nadaljeval Poncet, je dokaz, da Francija ne goji nikakega sovraštva, pač pa željo po dobrem mednarodnem razumevanju in po dobri soseščini. Dokaz je tudi to, da ne iščemo ideoloških bojev, da prepuščamo vsakomur, da se vlada po svoji lastni uvidevnosti, in da nam razlika sistemov obeh držav ne brani, da ne bi stremeli po prijateljstvu med obema narodoma. Na nemški strani srečujemo razpoloženje, ki ustreza našemu in našim polzkusom, da se popravi naše medsebojno razmerje. Ne dvomimo v uspeh teh prizadevanj, vsi naši rojaki pa so veseli zaradi gostoljubnega sprejema, ki so ga doživeli v Nemčiji.

Irak proti razdelitvi Palestine

London, 14. julija. AA. Iz Bagdada poročajo, da se je iraški ministrski predsednik izrekel proti razdelitvi Palestine.

Jeruzalem, 14. julija. Židovski list »Habboker« je prepovedan za 14 dni, ker je objavil vesti o načrtu o razdelitvi Palestine.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Sredi države in v severnih predelih prevladuje oblačno vreme, jasno pa je na skrajnem jugu in na južnem Primorju. Nekaj malega je bilo dežja tu pa tam v severnih krajih. Toplota je bila precej nestalna. Najnižja toplota Mrzle vodice 10, najvišja Split 31 stopinj.

Zemunska vremenska napoved: Postopno zboljšanje vremena v vsej državi. Oblačno bo čimdalje manj, dežja ni pričakovati. Toplota se bo nekoliko dvignila.

Dunajska: Večinoma jasno in toplo.

Sokolsko zmagoslavje na Jesenicah

Zbor sokolskih oddelkov po sprevodu

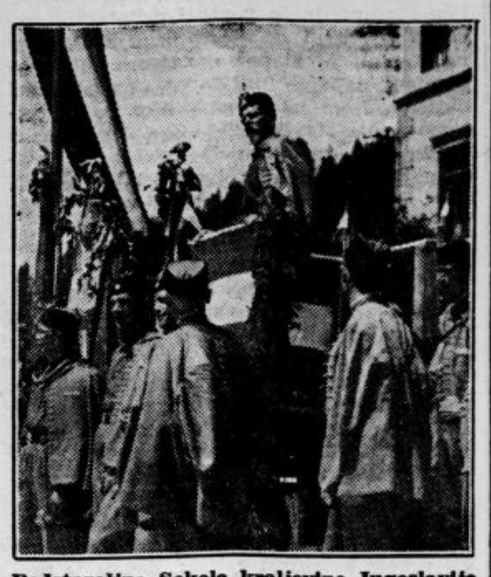

Podstarešina Sokola kraljevine Jugoslavije Engelbert Gangl pozdravlja zbrano Sokolstvo

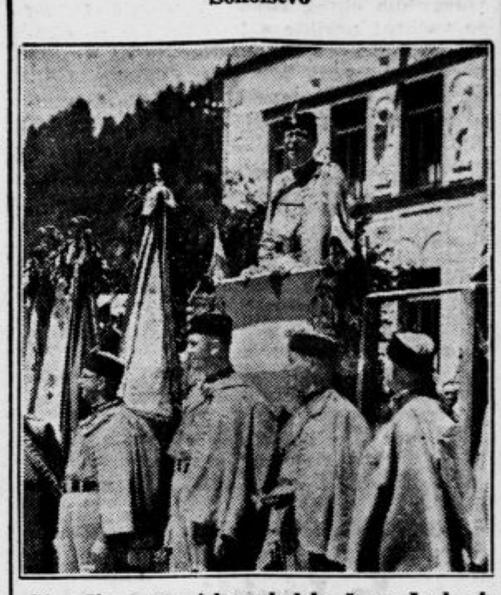

Starešina gorenjske sokolske župe Jakob Špicar govori sokolskim pripadnikom

Že v ponedeljski številki »Jutra« smo obširno poročali o krasnem uspehu in poteku zleta gorenjske sokolske župa, ki je bil v nedeljo na Jesenicah. Udeležba je bila teku zleta gorenjske sokolske župe, ki je župe. V slavnostnem sprevodu je bilo blizu 2000 sokolskih pripadnikov, pri popoldanski javni telovadbi se je zbralo 6000 gledalcev, v telovadnih nastopih pa je sodelovalo preko 1500 odraslih in malih Sokolov in Sokolic. Sokolstvo in sodelujoči oddelek naše vojske sta bila tako pri sprevodu, kakor popoldne pri telovadbi od velikih množic prebivalstva pozdravljena z navdušenimi ovacijami.

Žagnega očeta v Ribniški dolini

se danes mnogi spominjajo v hvaležnosti in radosti

Kako vodnat kraj je Ribniška dolina, nam pove že samo njeno ime. Ob njenih potokih stoji poleg mlinov tudi blizu 30 vodnih žag. Vendar Žaga kot krajevno ime je in ostane le ona, ki je najstarejša in stoji tam ob prijaznem griču, kjer se Bistrica približuje prvim rupam vedno žejne Male gore.

Ta Žaga je dom moža, ki ga pozna po naši dolini vse, staro in mlado, pod imenom Žagnega Johana ali očeta. Za odličnjaka je bil vpisan v slavne »zlate bukve« ribniške ljudske šole. Trije razredi ljubljanske realke pa so mu dali v letih 1875—79 zlasti v realijah toliko veščine in znanja, da je mogel odličnjaka pokazati tudi v svojem poznejšem življenju, odkar mu je bil oče prepustil gospodarstvo v Žagi pa vseskozi do danes, ko praznuje na tem svojem idiličnem domu pod Brežami, blizu žlebiških Rok, 75letnico svojega rojstva, a dobrega pol stoletja javnega dela.

Njegovo javno delo se ni kazalo po govorniških tribunah Ljubljane, Dunaja ali Beograda. Bilo je to trdo podrobno delo za gospodarstveni prospeh bližnjih in daljnih sosedov Ribniške doline in še daleč čez, vsakega posebej in vseh skupaj, delo, ki ga tako malokdo opazi, še manj pa prizna.

Svoji mali bivši občini jurjevški, središču slavnega ribniškega rešetarstva in krošnjarstva, je vestno in nad vse ljudomilo županil brez tajnika kakih 30 let. Spisal je na tisoče prošnjá ljudem, ki po večini niso imeli niti za kolek. Razsojeval kočljive spore med zemlje lačnimi kočarji ter bil pri tem v eni osebi sodnik, geometer in advokat, vse brezplačno, največkrat celo na svoje stroške.

Njegova nesebičnost in požrtvovalnost skoraj ni poznala meja. In ko omenjamo še brezmejno gostoljubnost njegove privatne hiše, ki je pogostila nešteto gospode in kmetov, kočarjev in ubožcev, se ne moremo ubraniti tudi spominu na njegovo že 20 let pokojno družico, ljudsko dobrotnico, ki je imela plemenito tekmovalko le še v Cenetovi mami v Trgu.

Najprijetnejše čase svojega življenja je jubilant preživel pač v Veliki gori na lovu. Pri tem se je izkazal umnega gospodarja že v letih, ko o Slovenskem lovskem društvu in njega stremljenjih še ni bilo nobenega sledu. Zato ni čudno, da spada g. Rus med skromne, vendar najbolj zaslužne ustanovitelje tega društva. Lovske trofeje mu je občudoval Dunaj že pred 30 leti. Njegova stara lovska soba pa je znamenitost, ki jo pride ogledat vsak gost Ribniške doline.

Dragi Ivan, pred par leti Ti je skleroza upihnila luč desnega očesa. In zdaj se mi zdiš ko enooki orjak Kiklop. Sicer zdrav in čil, gledaš ta lepi svet od griča orteneškega pa do kočevske meje ter od Male goré do Vélike. Obujaš in pišeš spomine na lepe in žalostne dni svoje toliko ljubljene ožje domovine. Ribnica ima v svojem grbu ribo, menda ščuko. Vendar v Bistrici, pred zastavnicami tvojega mlina in žage, ni te vrste rib, ampak sama plemenita postrv. Ti, ki si rojen in živ ob tej vodi, nici prav nič manj plemenit človek. Saj si ljubil svojega bližnjega brez ozira na levo in desno celo bolj kakor samega sebe. Zato smeš biti na tri četrt stoletja svojega življenja ponosen kakor redek Tvoj rojak, ponosen v trdni zavesti, da je Tvoja moška beseda držala vselej in povsod in da si delal in storil zmerom več ko si bil storiti dolžan.

Naj Ti ob tej priliki Tvoji častilci, naj si so v Tvoji bližini ali pa raztreseni po božjem svetu, voščijo iz globin hvaležnega srca še lepo vrsto tako zdravih let. Čast in slava Ti!

Francoski narodni praznik

Ljubljana, 14. julija.

Francoska kolonija v Ljubljani je danes na prav slovesen način proslavila svoj narodni praznik v spomin na dan, ko je padla Bastilja in si je francoski narod priboril svobodo. Ob navzočnosti številnih predstavnikov naših oblastev, kulturne javnosti in spoštovateljev velikega prijateljskega naroda je ob 10.45 tiskovni ataše francoskega poslaništva v Beogradu Anfossy, ki kot gerent ljubljanskega konzulata zastopa konzula Remeranda za čas njegovega dopusta, položil k vznožju spomenika Ilirije krasen venec iz rdečih vrtnic, belih in roza dalij in encijana. Navzočni so z enominutnim molkom počastili spomin neznanega Napoleonovega vojaka, kateremu je posvečen spomenik. Nato pa so se udeleženci odpeljali še na Vodnikov trg, kjer so na enak način počastili spomin glasnika Ilirije oživljene, velikega slovenskega rodoljuba in prijatelja francoskega naroda. K vznožju Vodnikovega spomenika je gerent Anfossy položil venec iz cvetja v francoskih barvah.

Ob 11. pa je bila na francoskem konzulatu svečana recepcija, ki so se je v velikem številu udeležili najodličnejši predstavniki naše javnosti. Med gosti, ki so prišli zastopniku francoske republike čestitat za narodni praznik, so bili tudi pomočnik bana dr. Majcen z načelnikom prosvetnega oddelka prof. Sušnikom in svetnikom dr. Ratejem, komandant divizije general Tonić s šefom divizijskega štaba s polkovnikom Mihajlovićem, škof dr. Rožman, podpredsednik mestne občine dr. Ravnihar s soprogo, rektor univerze kralja Aleksandra dr. Samec s profesorji dr. Fabianom, dr. Koroščem in dr. Furlanom,, člani konzularnega zbora, konzul ČSR inž. Minovski, generalni konzul Italije Guerini - Maraldi, belgijski konzul direktor dr. Dular, poljski konzul dr. Stele, pomočnik finančnega direktorja Sattler, upravnik Narodnega gledališča pesnik Župančič, zastopnik radiofonske postaje prof. Koblar, zastopnik ruske kolonije dr. Bubnov, lektor francoskega jezika prof. Lacroix, lektorica angleškega jezika miss Copelandova, direktor TPD Juillard, predsednik Združenja dobrovoljcev prof. Jeras, tajnik Zveze rezervnih oficirjev Prinčič, v imenu francoskih štipendistov dr. Vilfan in zastopniki domačega tiska. Goste sta pozdravila gerent konzulata Anfossy in tajnik prof. Detela.

V idiličnih kotičkih Boča

Poljčane, 14. julija.

Boč ima vse polno lepih kotičkov. Lepo je pri slovitem razglednem stolpu, še lepši je z njega razgled; idilično je v sedlu Boča pri leseni koči. Tam naletiš dostikrat na pohlevne ovčice šentjurske šole, ki pridejo z ostalo živino čez poletje na Boč »na počitnice.« Nad vse udobno in prijetno se počutiš na zelenih tratah pri Miklavžu, ki je s starinsko cerkvico, z znamenito votlino v bližini in s skrivnostno podzemsko jamo Beljunico v zatišju gozda, ves zavit v tajinstveno romantiko, ki jo prepletajo raznovrstne, med preprostim ljudstvom ohranjene pravljice. Če kreneš na Boč s studeniške strani, se diviš prostranim Fermilam. Nedaleč odtod je idiličen dom gozdarja, sredi bogatih bukovih in smrekovih šum, v katerih se skrivajo ponosni jeleni, plahe srne, razna zverjad, tudi divji prašiči. Lep in prijazen je dohod na Boč tudi z Rogaške Slatine, iz Podplata odnosno Kostrivnice. Ali eden najbolj idiličnih kotičkov pa je vendarle na Boču, pri takozvanem »Finžgarjevem križu«. Domačini ta kotiček prav dobro poznajo in obiskujejo, manj znan pa je gostom, ki prihajajo leto za letom v vedno večjem številu na Boč iz drugih krajev. Vredno je, da si ga ogledajo.

Najlepša prilika za to se jim bo nudila v nedeljo 18. t. m., ko priredita na Boču pri Miklavžu podružnici SPD Rogaška Slatina-Poljčane običajno planinsko rajanje (združeno z dopoldansko službo božjo v starinski cerkvici), pod devizo: za novi planinski dom na Boču.

Če greš na Boč čez Miklavžev kamen (splošno priznana najprikladnejša in najkrajša pot), si, od vznožja računano, čez dobre pol ure na mestu, odkoder drži ena steza na levo proti križu, druga glavna pot pa k Miklavžu. Najkasneje v 15 minutah si pri križu. Pot je markirana. Na tem idiličnem prostorčku je dovolj klopi, da se lahko za prvo silo oddahneš. Lep razgled, zlasti na Poljčane, Pekel, Slov. Bistrico in proti zapadu na Zbelovo, Loče in tja do Slov. Konjic in čez obsežen del Pohorja imaš že tukaj. Odtod si v par minutah po spodnji poti pri Miklavžu, medtem ko prideš po gornji že čez dobre pol ure do stolpa. Za užitek, ki ga boš imel po teh stranskih poteh Boča, ti ne bo žal. Zato le palico v roke in korajžno na pot. Kakor rečeno, se nudi za to najugodnejša prilika v nedeljo, ko bo na Boču še posebno veselo. Tam boš našel ta dan številne prijatelje, prijateljice ter znanke in znance.

ELIDA
— radi blagega učinka prava polepševalna sredstva
MILA
ELIDA MILO Favorit
Že deset let ljubljenec vsake lepe žene

Cerkveni roparji na Gorenjskem

Ljubljana, 14. julija.

Za duha in moralo današnjih dni so brez dvoma zgovorno značilni pogosti cerkveni ropi in bogoskrunski zločini, o katerih poročajo listi dan za dnem. Pred kratkim so neznani vlomilci zapored obiskali celo vrsto cerkva v ljubljanski okolici, na Dobravi, v Štepanji vasi, na Črnučah, na Ježici, v Kosezah, in drugod. Zadnji čas pa so začela prihajati poročila o podobnih dejanjih z Gorenjske. Kakor kažejo posamezni izsledki preiskave in kakor daje slutiti predvsem ljudski glas, je na delu posebna organizirana tolpa, ki jo vodita znameniti Bradeško iz polhograjske okolice in ne mnogo manj slavni Rokavec. Toda pri vseh teh vlomih in ropih, ki se vrše zmerom v kakem drugem okolišu, po vsej priliki ne morejo biti na delu zmerom isti storilci, temveč najbrž samo člani iste vlomilske družine. Tako smo še nedavno čuli, da je Bradeško kradel po Logatcu, kjer je vlomil v znano Korenčanovo gostilno in Konopovo brivnico. Med ljudmi se je okrog Bradeškove osebe nabrala že cela gloriola roparske romantike, kakršno so poznali naši predniki iz starejših časov. Tako je neka ženska iz Logatca nedavno nabirala gobe na Raskovcu, pa je v gošči naletela na spodobno oblečenega moškega, ki ga je zanimalo, kaj ljudje govore o Bradeškovih podvigih, Ko mu je ženska pripovedovala podrobnosti o tatvinah pri Korenčanu in Konopu pa da so Bradešku orožniki že na sledi, je neznanec nazadnje skrivnostno vzkliknil: Bradeško je sin smrti in nikdar ga orožniki ne dobe v pest. Pozneje je ženska na orožniški postaji po sliki spoznala, da je govorila s tolovajem samim.

V petek ponoči so se cerkveni roparji oglasili v Kranjski gori. Domači ljudje, ki so ostali pozno pokonci, so še opazili, da je v cerkvi za malo časa zagorela luč pa spet ugasnila. A menili so, da je cerkovnik, in se niso dalje zanimali za stvar. Zjutraj pa so našli, da je bilo ponoči vlomljeno. Kakor sodijo orožniki, se je vlomilec zvečer skril v cerkev, da ga je cerkovnik zaklenil vanjo. Pozneje se je lotil dela, vdrl v zakristijo, vlomil v več nabiralnikov in jih izpraznil. Nazadnje se je spravil še nad oltar. Prebrskal je vse cerkveno posodje in uničil hostije, a ničesar ni vzel s seboj. Potem je poiskal kramp, vdrl v cerkveno grobnico in odpri sedem krst. Razmetal je kosti mrtvecev, a kaj je odnesel iz onečaščenega grobišča, orožniki doslej še niso mogli ugotoviti. Neznani razbojnik se je nato po vsej priliki skrival nekaj dni po bližnjih gozdovih in senikih, v ponedeljek ponoči pa je s pomočjo cepina vdrl v cerkev na Dovjem. Tam je prav tako odprl vse cerkvene nabiralnike in oltar in prav tako razmetal hostije in cerkveno posodo. Iz zakristije je odnesel nekaj prtov in več posode ter izginil v noč. Nekatera znamenja kažejo, da vlomilec ni bil sam.

Točno plačuj »Jutru« naročnino
Varuj svojcem zavarovalnino

Važna gospodinjska šola

Gospodinjska šola za gostilničarske gospodinje v Ljubljani na Privozu št. 11. je končala drugo šolsko leto. Praktičen pouk šole je bil tudi v raznih gostinskih obratih. Na sliki vidimo gojenke, ki snažijo in pomivajo sode pred kletjo »Centralne vinarne«. Tako spoznavajo bodoče gostilničarke, natakarice ali voditeljice raznih gostinskih obratov najvažnejša opravila v kleti, kar je gotovo potrebno, saj vemo, da naša najboljša vina izgube na kvaliteti večinoma zaradi zanemarjenih kleti in sodov. Ker polaga vodstvo šole največjo važnost na vsestranski praktičen pouk, uživa šola, čeprav obstoja šele dve leti, že prav dober glas, celo tako dober, da so vse letošnje absolventke — razen ene — že v praksi, deloma v domačih obratih, večinoma pa tujih hotelih, gostilnah penzijonih (Jezersko, Bohinjska Bistrica, Bled). Ena izmed njih vodi samostojno gostinski obrat v Ljubljani. Našim dekletom se odpirajo novi pridobitni poklici, za katere pa je potrebna prav specielna strokovna izobrazba, katero nudi Gospodinjska šola za gostilničarske gospodinje. Starši, mislite na to, ko vpisujete svoje hčere v gospodinjske šole.

Odlomki iz Rogaške Slatine

Pri nas je navada takšna, da veljamo za imenitne samo tedaj, če smo bili na letovišču najmanj v Dubrovniku ali v zdravilišču najmanj v Marianskih laznih, Karlovyh varyh, Badnu, Gasteinu in naposled morda še tudi Pistanych ali Ischlu. Kdor si je privoščil samo Poljansko dolino, Jezersko ali Kamnik, oziroma Rogaško Slatino, Radence ali Dobrno, ostane za naše možgane čisto preprost državljan, ki nikakor ne spada v naš zgornji družabni dom.

Precej daleč naokoli v inozemstvu pa se lepe dame hvalijo, da so bile na Bledu ali v Rogaški Slatini in je tam to imenitno. Poudarjam: imenitno, ker je to tudi zares imenitno, čeprav smo mi še zmerom stari, neizpremenjeni in gledamo časih tudi grdo tujino z najlepšimi očali, vse kar je domačega, čisto blizu nas, pa preziramo in radi prezremo.

To sem hotel povedati za uvod, ker me je že dolgo bolelo in ker smo po statistikah Slovenci v slovenskih zdraviliščih najbolj redki gostje, čeprav nas statistike zdravja nikakor ne morejo prepričati, da smo tudi najbolj zdravi.

Kam tedaj hodijo naši bolniki?

Če niste ravno trde glave, boste ta kratki uvod razumeli in ga upoštevali.

*

Odlomki iz Rogaške Slatine se začno že v Grobelnem, ker je tam tudi začetek problemov naše Rogaške Slatine — vsaj za nas, Ljubljančane — in ker se tam ob gluha ušesa razbijajo vse javne in skrite prošnje našega največjega in hkratu svetovnega zdravilišča. Ne morem trditi, da je naše železniško ravnateljstvo neizprosno kakor mačeha iz pripovedk za otroke, čisto lahko pa podčrtam, da reže Rogaški Slatini čisto skromen košček kruha. Malo večji kos je bila nedavno popravljena železniška postaja, ki nam je v dvojno veselje: prvič, ker je res lepa, in drugič, ker je lep konec grde vožnje.

Ljubljančani menda nismo dosti vredni in smo v železniških knjigah nemara zelo slabo zapisani, čeprav bi ljubljanska postaja po svojih blagajniških zaključkih lahko ugotovila, da radi potujemo in da smo zanjo čisto dobičkanosen trgovski artikel. Vprašali boste, zakaj smo tako malo vredni in zakaj smo v železniških knjigah nemara slabo zapisani? Odgovor je kratek: Ljubljana ni vredna, da bi imela vsaj en neposreden vagon do Rogaške Slatine. Zakaj tako malo udobnosti prav za nas Ljubljančane, vam res ne morem razložiti. Rekli bodo: tirnice ali karkoli, toda to je samo piškav izgovor.

Za tujski promet pri nas še zmerom nimamo zadosti razumevanja.

Drugo poglavje, ki se še zmerom začenja v Grobelnem, je snaga, ki jo v pregovorih tako radi poudarjamo. V Grobelnem namreč vagonom pokažejo metle in je s tem poglavje o snagi končano. Ko sem v soboto potoval v Rogaško Slatino, je bil vagon drugega razreda naravnost umazan, po sedežih pa so ležali odpadki papirja in jedil.

Ta red gotovo ni mikaven za tujce, ki so se napotili v Rogaško Slatino in ki niso vajeni izranžiranih vagonov, kakršni so v rabi na progi Grobelno—Zagreb.

*

O novi postaji v Rogaški Slatini sem že v uvodu povedal, da je lepa. In to drži. Samo eno napako ima. Tik za njo skoraj egiptovska tema in pot proti nastanjevalnemu uradu najdejo lahko samo redki izvoljeni, težje pa tisti, ki so v tem kraju prvič in se ponoči težko orientirajo. Vsaj ob prihodu obeh zadnjih vlakov, od zagrebške in od ljubljanske strani, bi dohodi s kolodvora v središče zdravilišča morali biti malo bolj razsvetljeni.

*

Noči so v Rogaški Slatini lepe. Polne življenja, smeha, veselja, zaljubljenih parov, poljubov in pritajenega šepeta. Tako je tudi čisto prav. Rogaška Slatina ni več samo zdravilišče za betežne in bolne, temveč tudi letovišče. Koliko lažje je vendar življenje betežnim in bolnim, če ne gledajo okoli sebe razbolenih obrazov in zmerom izključenih postav. Nasmejana mladina odganja misli o bolezni in preobčutljivem črevesju, flirt, ki ga je v Rogaški Slatini dosti in preveč, pa vrača betežne in bolne v njihovo mladost, ko so bili tudi oni prav takšni, polni življenja in želja po izpremembah.

In moramo priznati: očetje in matere niso v Rogaški Slatini prestrogi. V kotlu pod Bočem je dosti skritih zatočišč, kjer potekajo pomladi in poletja življenja.

Tudi ples je v Rogaški Slatini doma, še bolj pa umetnost. Rogaška Slatina ne živi nekega puhlega praznega življenja. Svojim gostom nudi vse tisto, kar jim nudijo vsa svetovna zdravilišča: duševno hrano poleg telesne pri zdravilnih izvirih, okoli katerih je že od zgodnjega jutra zmerom dosti gostov. Mladina takrat še spi in morda sanja o komaj začeti in komaj občuteni ljubezni, ki se je rodila prav tisto noč pri kakšnemu sentimentalnem tangu v Zdraviliškem domu.

Življenje Rogaške Slatine vam čisto lahko predstavim s kratkimi besedami: solnce, gozd, veselje, izprehodi, udobje in zdravje, zdravje, zdravje. Vse, kar je priroda mogla lepega ustvariti, je darovala tudi naši Rogaški Slatini.

*

Motivi okoli zdravilnih vrelcev...

Tempel in Donat imata svoj krog prijateljev, ki se oglašajo s kozarci večkrat čez dan in pijejo zdravje. Čebljajo v vseh mogočih jezikih, ki jih naša zdrava dekleta izpod Boča razumejo ali ne razumejo. Sicer pa je vseeno. Kozarec v roki pove vse. Če so ljudje starejši, nočejo preveč hladnih zdravilnih vrelcev, če pa so mlajši, se z zdravjem hlade in se smejejo. Saj jim sedaj slatinsko zdravje še ni potrebno. S smehom govore med seboj in čisto gotovo ne mislijo na desetletje ali dve pozneje, ko jim bo Rogaška Slatina cilj samo še za iskanje zdravja. Tako poteka to naše življenje. Zmerom iznova se obnavlja. Priroda redko ustvarja čudeže. Rogaška voda je čudež, ki se mu mnogi morajo zahvaliti vsaj za desetletje svojega življenja.

Tisoči gostov hodijo okoli zdravilnih vrelcev in prosijo za zdravje, ki jim ga dekleta točijo v kozarce čisto zastonj. Tudi to je velika prednost Rogaške Slatine.

*

V Putnikovi biljetarnici...

Tam se življenje Rogaške Slatine kaže v pravi podobi, Madžari, rajhovci, Avstrij-

Jadranski pokal

JSK Jadran — SK Ilirija

Danes ob 20.30 v kopališču Ilirije.

Domače vesti

* **Pred železničarskim kongresom v Splitu.** Združenje jugoslovenskih železničarjev in brodarjev bo imelo 16., 17. in 18. t. m. v Splitu svoj XIX. kongres in bo takrat prihitelo v Split okrog 2000 delegatov združenja. Združanje železničarjev in brodarjev je največja stanovska organizacija v naši državi, ker ima preko 40.000 članov. Združenje je bilo ustanovljeno leta 1919. Ta močna stanovska organizacija se je v vsakem pogledu uveljavila in se zelo aktivno udejstvuje tudi z raznimi socialnimi akcijami. V raznih središčih naše države je združenje že zgradilo svoje domove. Glasnik železničarjev in brodarjev izhaja dvakrat na mesec v 40.000 izvodih.

* **Vsem gasilskim župam in četam!** Člani in naraščajniki prostovoljnih gasilskih čet uživajo po čl. 41 splošnega pravilnika o voznih olajšavah 50% popust na železnicah, kadar se vozijo na zajedničnе ali župske gasilske zlete in sicer: a) Če jih potuje z istim vlakom vsaj šest v skupini in imajo vsi članske izkaznice, b) Če izda gasilska četa vodji potovalne skupine v dveh izvodih objavo, ki mora vsebovati: Zgoraj: Naziv gasilske edinice, dalje progo: od (želez. postaje —— do ——) odhod dne ——, povratek dne ——. Ime vodje in imena članov, ki potujejo. c) Če potuje več ko trideset članov, mora četa prijaviti to vsaj 24 ur prej postajenačelniku odhodne (vstopne) žel. postaje.

* **Slovenske operne predstave v Rogaški Slatini.** Kakor lansko leto, bo tudi letos v Rogaški Slatini gostovala ljubljanska opera. V veliki dvorani zdraviliškega zvočnega kina bo v soboto 17. t. m. uprizorila »Seviljskega brivca«, v nedeljo 18. t. m. pa »Madame Butterfly«. Zasedba posameznih vlog bo prav takšna, kakor v Ljubljani, pri izvedbah pa bo sodeloval zdraviliški orkester, ki je itak sestavljen iz samih članov ljubljanskega opernega orkestra. Obe predstavi bo dirigiral kapelnik A. Neffat, ki je gostom Rogaške Slatine znan še iz lanskega leta. Začetek predstav bo ob 20.30, cene sedežev pa so od 8 do 30 din. Na ti dve lepi operni predstavi opozarjamo tudi vse ljubitelje gledališke in posebne operne umetnosti iz okolice Rogaške Slatine in jim priporočamo, da si vstopnice pravočasno preskrbe. Rezervirajo jih lahko tudi z dopisnico pri biletarnici Putnika v Rogaški Slatini.

* **Turneja Slovenske scene.** Na članek, ki smo ga včeraj objavili pod tem naslovom, nas naproša vodstvo Slovenske scene za ugotovitev, da se njeno delo s pričetkom redne sezone Narodnega gledališča ne zaključi, temveč da predvideva njen program uprizarjanje iger tudi ves zimski in pomladni čas. V ta namen je v njenem repertoarju pripravljenih že več novih izvirnih in tujih del. Kar se tiče besede o »prvih, še skromnejših uspehih«, opozarjamo čitajočo javnost na članka, ki ju je o Slovenski sceni objavil v »Jutru« dne 25. junija in 11. julija njegov stalni gledališki poročevalec g. L. M.

* **Med 400 najhrabrejšimi bojevniki ameriške armade v svetovni vojni je bil bosanski rojak.** V Bileče je prispel odposlanec vlade Zedinjenih držav polkovnik Vilare, ki je slovesno izročil najvišje ameriško vojno odlikovanje materi pokojnega Stevana Kilibarde iz vasi Velimlja v nikšiškem srezu. Stevan Kilibarda se je že leta 1908. izselil v Ameriko. Med svetovno vojno je postal dobrovoljec ameriške vojske. Kot topničar se je boril na francoskem bojišču. Nemci so ameriško topniško edinico decimirali in pri enem topu, ki je še funkcioniral, sta ostala živa samo še podoficir Kilibarda in neki topničar. Hudo ranjen je junak Stevan še vedno vstrajal pri topu in padel je kot zadnji od junaške posadke. Po vsej Ameriki so iskali njegove najožje sorodnike, da bi jim izročili najvišje odlikovanje. Ameriški polkovnik je Stevanovi materi izročil odlikovanje z lepim nagovorom, v katerem je naglašal, da je od vseh vojakov, ki jih je Severna Amerika mobilizirala med svetovno vojno, dobilo tako odlikovanje samo 400 bojevnikov in da je bil pokojni Stevan med njimi edini Jugosloven. Izročitvi velikega odlikovanja so prisostvovali predstavniki oblasti ter mnogo ljudstva iz bileškega in nikšiškega sreza.

* **Ekskurzija berlinskega vseučilišča v Bosni in Dalmaciji.** Napovedan je obisk večje skupine slušateljev in profesorjev berlinskega vseučilišča, ki bodo v Bosni in Dalmaciji proučevali razne prirodne zanimivosti. Na svoji turneji se bodo mudili kakih 8 tednov. Posebno pozornost bodo posvetili Korčuli, Mljetu, Pelješcu in razen Vranice še nekatere planine Bosne in Hercegovine, kjer najdejo baš zoologi dosti zanimivosti.

* **Za ustanovitev enološke postaje v Šibeniku.** Vinarska zadruga v Šibeniku je vložila na poljedeljsko ministrstvo prošnjo, naj se ustanovi v Šibeniku enološka postaja. V prošnji je naglašeno, da spada šibenik z okolico med naša največja vinorodna središča in da bi bila zaradi tega enološka postaja zelo potrebna.

Za žejo in vzpodbudo apetita

Rogaška Slatina

* **Prvi pravoslavni cerkveni muzej bo otvorjen v Skoplju,** da se bo na ta način tudi pravoslavna cerkev aktivno udeležila proslav 25-letnice osvoboditve Južne Srbije. Staro grško cerkev bodo preuredili v muzej, v katerem bodo shranjene dragocene slike, knjige in relikvije. Mnogo muzejskih predmetov je že zbranih iz starih svetišč, ki niso bila obnovljena, in seveda tudi iz takih, kjer zgodovinske dragocenosti in umetnine ne najdejo primernega mesta. Cerkveni muzej bo igral važno vlogo seveda tudi v turizmu Skoplja in vsega srbskega juga.

* **Nova ladja na Ohridskem jezeru.** Na slovesen način so uvedli v promet na Ohridskem jezeru parnik »Kralj Peter II.« ki ga je zgradila znana tvrdka Sartid iz Smedereva. Parnik je solidno zgrajen, lepo opremljen ter ima prostora za 150 potnikov. Opravljal bo službo na redni progi med našo državo in Albanijo, vozil pa bo tudi turiste po vsem lepem Ohridskem jezeru. V turistične svrhe bi bilo treba zaposliti na Ohridskem jezeru za naše in albanske turiste še več ladij. ponedeljek 12. julija.

* *Iz Rogaške Slatine* nam poročajo: Naše letovišče in kopališče se bliža višku sezone. Obisk je zelo dober in tujci so prav zadovoljni. Tudi pokrajinske lepote naše zemlje ne morejo prehvaliti. Vsak dan trikrat je koncert članov orkestra ljubljanske opere pod vodstvom g. Vinka Šušteršiča. Gostje so za orkester polni hvale. V soboto in nedeljo zvečer bodo člani ljubljanske opere dali v tukajšnji kino-dvorani Rossinijevega Seviljskega brivca in Puccinijevo Butterfly. V glavnih vlogah nastopijo dame Gjungjenčeva, Župevčeva in Kogejeva ter gg. Gostič, Janko, Zupan, Rus in drugi. Dirigiral bo g. Neffat, ki bo od prihodnjega tedna dalje vodil tudi kopališki orkester. Za obe predstavi vlada med gosti in domačini že sedaj veliko zanimanje.

* **Umrla je mati pokojnega dr. Srskića.** V Beogradu je umrla v visoki starosti ga. Ana Srskićeva, mati pokojnega dr. Milana Srskića, bivšega predsednika vlade. K večnemu počitku bo položena v Sarajevu, kjer ima Srskićeva obitelj svojo rodbinsko grobnico. Po naključju usode je mati umrla na isti dan kakor njen sin pred tremi meseci. Dr. Srskić je umrl v ponedeljek 12. aprila, njegova mati pa v

Pri neredni stolici, napihnjenosti črevesja zaradi zagatenja, odvaja naravna **»Franz-Josefova«** grenčica zaostanke prebave, nakupičene v črevesju. V zdravniški praksi se uporablja **»Franz-Josefova«** naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in takisto pri otrocih.

Ogl. reg. br. 1503/1936

Obletnica otvoritve in blagoslovitve Doma na Komni bo v nedeljo dne 18. julija t. l. V soboto zvečer bo dom lepo razsvetljen. Planinci in še posebej prijatelji Komne so pripravili za soboto velik kres. Dom na Komni še ni polno zaseden in imajo planinci najlepšo priliko, da ob obletnici obiščejo Dom na Komni. Ako bo prijavljeno večje število izletnikov, bo avtobus za zmerno ceno vozil do Savice. Od Savice naprej je samo še dve uri udobne hoje.

* **Ciril Metodovi družbi** so nadalje nakazale še tele podružnice za CM kresovanje: Celje moška 674 Din, Ptuj m. in ž. 600 Din; Velike Lašče 270 Din. Iskrena hvala!

* **Obupančeva srečka je zadela premijo.** V sarajevskem vlaku so našli pred dnevi v globoki nezavesti mladega beograjskega trgovca Šafana. Ugotovilo se je, da se je mož zastrupil na povratku z ženitvanjskega potovanja po Dalmaciji. Zakaj je to storil, pa je ostalo neznano, kajti mlademu obupancu v bolnici niso mogli pomagati in tudi nobene izjave niso dobili od njega. Skrivnosti svojega obupa je vzel s seboj v grob. Zdaj pa je bila izžrebana njegova srečka, ki jo je kupil v neki kolekturi v Nišu. Zadela je premijo 250.000 din.

* **Toča je povzročila velikansko škodo v vinogradih okrog Broda.** V zadnjih tednih so večkrat nevihte s točo divjale po okolici Slavonskega Broda. Zdaj je od banske uprave določena komisija dovršila cenitev škode po vinogradih. Komisija je ugotovila, da znaša škoda povprečno 60 odstotkov.

* **Vpisovanje v »Gospodinjsko šolo za gostilničarke«** na Privozu 11. v Ljubljani se vrši do 30. t. m. v pisarni Združenja gostinskih obrti istotam. Šolsko leto prične 1. septembra in traja do 28. junija. S šolo je združen internat, sprejemajo se pa tudi gojenke, ki stanujejo v mestu ali v bližnji okolici. Na željo se pošljejo prospekti z vsemi potrebnimi pojasnili.

* **Kostrivniška-Slatina,** domača povsem naravna mineralna voda odgovarja tudi najbolj razvajenemu okusu. Preizkusite!

* **Cenen izlet na Grossglockner** od 14. do 15. avgusta. Prijave sprejema izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telef. 26.-45.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.** 1.

Iz Ljubljane

u— **Ameriški simfonični orkester v Ljubljani.** V II. polovici tega meseca bomo prvi krat slišali v Ljubljani ameriški simfonični orkester, ki je popolnoma drugače sestavljen, kakor naši simfonični orkestri. V ameriških orkestrih je močno zastopan saksofon in njegovi sorodni inštrumenti poleg flavt, oboj, klarinetov, fagotov ter raznih pihal, trobil in tolkal. Takrat bo namreč koncertiral v Ljubljani ameriški mladinski orkester, ki šteje 70 godbenikov v starosti od 14—20 let. Izvajal bo dela iz simfonične literature v priredbi za svoj orkester in pa originalne ameriške skladbe. Koncert bo v veliki filharmonični dvorani 21. t. m.

u— **Pisarna uprave srbske pravoslavne parohije in srbske pravoslavne cerkvene občine** se je preselila iz kasarne Vojvode Mišića — Tabor štev. 1. v Igriško ulico štev. 2, pritličje desno (vogal Erjavčeve in Igriške ulice), zraven dramskega gledališča. Uradne ure so od 9. do 12. vsak delavnik.

u— **Krajevna organizacija JNS za Kolezijo** sporoča, da bo redni občni zbor v soboto 17. t. m. ob 20. v gostilniških prostorih Slovša, Kolezijska ulica. Odbor.

u— **Društvo »Tabor«** vabi vse emigrante in prijatelje društva na predavanje dr. V. Knafliča: Goriški Slovenci. Predavanje bo 15. t. m. v običajnih prostorih.

u— **Nesreča v tovarni.** Z Jesenic so včeraj pripeljali na kirurški oddelek 27-letnega tesarskega pomočnika Jožeta Terseglava. V tovarni je dvigal veliko, težko vinto, pa se je zrušila nanj in mu zlomila desno roko in nogo. S Hrušice na Gorenjskem je morala v bolnišnico 22 letna služkinja Matilda Masterlova, ki je šla na Možakljo maline nabirat, pa se je težka skala sprožila nanjo in ji zlomila desno nogo. Iz Gorelce pri Radečah pa so pripeljali na kirurški oddelek 40 letnega posestnika Zinka Zidarja, ki se je bil nekaj sporekel, pa so ga precej hudo obrezali z nožem po glavi in hrbtu.

Kopalci, turisti in sportniki!

Uporabljajte dr. Kmetovo mazilo in olje za sončenje. — Dobi se povsod. Zaloga: Lekarna dr. ST. KMET, Ljubljana, Tyrševa cesta.

u— **V nedeljo bo vrtna prireditev »Tabora« pred bivšim hotelom »Tivoli«.** Sodeluje godba »Zarja«. Vstopnina samo 5 din. Čisti dobiček v socialne namene. Pridite!

u— **Na bivšega gospodarja je streljala.** Na mestnem gradbenem uradu so v torek dopoldne doživeli nerodno, razburljivo senzacijo, ki bi bila utegnila imeti tragične posledice. Na vratih pisarne je potrkala mlada ženska, povprašala za nekega uradnika, in ga zaprosila, naj stopi za kratek pomenek na hodnik. A komaj je uradnik ustregel njeni prošnji, je ženska naperila nanj velik samokres in ustrelila. Samo srečnemu naključju in uradnikovi prisotnosti duha, da se je naglo zaokrenil, gre zahvala, da je krogla zgrešila svoj namen. »Atentatorica« je bila mlada služkinja, ki je svoj čas služila v njegovi družini, pa je nazadnje začela kazati znake živčnega razkroja in slaboumnosti, zaradi česar je morala zapustiti svoje mesto. Po tistem pa je začela v svoji bolni fantaziji plesti vsake vrste očitke proti bivšemu gospodarju, češ da je samo on kriv njene nesreče, da ji ni dajal plače in podobne reči. Nazadnje se je odločila, da ga z revolverjem napade in ubije. Nesrečno žensko so prijeli in izročili policiji, ki jo je na kratko zaslišala, nato pa poslala na sodišče, ki bo moralo brzkone poskrbeti za internacijo v umobolnici.

Lepo, medle se lesketajoče kože po solnčenju napravi TSCHAMBA FIL. Dregorija Gregorič d. z o. z. Ljubljana Prešernova ulica 5.

u— **Kravo je svojemu gospodarju zapil.** Pred kavarno Central na Sv. Petra nasipu je zadnjič stražnik aretiral mladega moža, ki je bil tako pijan, da se je komaj še držal na nogah, pa je hotel za vsako ceno nadaljevati veseljačenje. Na policiji so v njem spoznali hlapca nekega kmeta s Tomačevega, ki mu je gospodar izročil 1500 din in ga poslal na Ježico, da plača kravo, ki jo je bil kupil. Fant pa, ki ni bil vajen nositi tolikšnega denarja na dlani, se ni mogel obraniti zapeljive prilike, da zavije v krčmo in si privošči enkrat vesel dan. Do večera se je do vrha napil in v nekem vinotoču na Zaloški cesti je s kraljevsko gesto razsipaval gospodarjev denar. Na srečo pa je bila gostilničarka toliko uvidevna in dobra, da ga je pregovorila, naj spravi nekaj denarja pri nji, da je fanta vsaj malo obvarovala pogube. Nesrečnega veseljaka so na gospodarjevo prošnjo na policiji spustili, a zaradi poneverbe bo vendarle moral dajati odgovor.

Predno odidete na počitnice ali Vaš letni oddih se oglasite pri

Foto Touristu Lojzu Šmucu

na Aleksandrovi cesti 8 — ali v podružnici Prešernova 9 — kjer dobite sveže filme ter 5 minut strokovnega pouka, da pravilno fotografirate oz. osvetlite Vaš film, ter napravite res lepe slike, katere so Vam v trajen spomin. Na počitnicah Vas postrežemo poštnoobratno.

Fotoaparat Vam posodimo brezplačno — le da kupite filme.

Agfa **Cadet Box** vel. 4.5 x 6 s tremi filmi **samo Din 99.—**

Se priporoča

Foto Tourist Lojze Šmuc

LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8, ali podružnica PREŠERNOVA 9.

u— **Šunke na smetišču.** Policija je te dni prišla na sled majhni tatinski družinici, ki je na prav duhovit način skrbela, da jedilna shramba kljub težkim časom nikoli ni bila prazna in da je bilo še za kupčijo pri roki nekaj dobrega blaga. Mlajši delavec, zaposlen pri veliki mesni tvrdki sredi mesta, se je dal pregovoriti od neke svoje znanke, da je začel polagoma krasti svojemu gospodarju mesne izdelke. Za organizacijo tatvine si je izmislil nadvse originalen tihotapski način. Pri hiši je opravljal navadna dninarska dela, pometal dvorišče in prostore obrata in odnašal, kar je bilo zavrženega, na smetišče. Ko je začel krasti, je uravnal tako, da je imel v kakem skrivališču pripravljenih nekaj kosov blaga, jih polagal na dno voza, nanje nasul smeti, pri smetišču pa ga je že čakala njegova prijateljica, da je nakradene dobrote odnašala na dom. Posel bi jima šel najbrž še dolgo po sreči — saj je v shrambah tvrdke toliko nagrmadenih šunk, salam in drugih podobnih reči, da gospodar po nekaj ukradenih kosov na dan pač ne bi utegnil pogrešiti — če ne bi bil v torek zjutraj srečal stražnik na ulici ženske, ki je tovorila dvoje velikih zavitkov. Prihajala je prav kar od randevuja s prijateljem na smetišču, v zavitkih pa je imela dvoje velikih konserviranih šunk, težkih po 5 kg. Ko jo je stražnik povabil se seboj, je brez oklevanja priznala, od kod blago. Razen nje in njenega prijatelja so aretirali še neko žensko, pri kateri sta skrivala nakradene reči, in nekega brezposelnega trgovskega pomočnika.

Iz Celja

e— *Akcija proti onesnaževanju Savinje.* Olepševalno in tujskoprometno društvo v Celju je imelo v ponedeljek zvečer izreden občni zbor, na katerem je soglasno sprejelo spomenico glede katastrofalnega onesnaževanja Savinje po industrijskih podjetjih, kakor jo je sprejel mestni svet celjski na svoji izredni seji pretekli petek. V ponedeljek zvečer je imelo tudi Ribarsko društvo v Celju izreden občni zbor, na katerem je soglasno sprejelo spomenico na bansko upravo, v kateri s podrobnimi utemeljitvami odločno nastopa proti onesnaževanju Savinje in zahteva, da vodopravno oblastvo prve stopnje brez odloga prepove: Usnjarni Woschnagg v Šoštanju vsako odvajanje odpadnih vod v Pako; tovarni naj se takoj predpiše k sedanjim čistilnim napravam biološko čiščenje odpadnih vod s prezračevanjem in sedimentacijo. Tovarni Mautner v Št. Pavlu pri Preboldu naj se poleg predpisanih in obstoječih čistilnih naprav naloži še biološko čiščenje odpadnih vod s prezračevanjem in sedimentacijo. Tovarni »Metka« v Celju, ki nima vodopravnega dovoljenja za odvajanje odpadnih vod njene barvarne in belilnice, naj se obrat takoj ustavi, dokler se ji ne odobre moderne čistilne naprave. Poleg običajnih čistilnih naprav naj se ji predpiše biološko čiščenje s prezračevanjem in sedimentacijo odpadnih vod. Cinkarni v Celju naj se prav tako predpišejo čistilne naprave z biološkim čiščenjem odpadnih vod s prezračevanjem in sedimentacijo. Tovarni Metalne akcijske družbe (kemični tovarni) v Celju, ki odvaja svoje odpadne vode pod železniškim mostom v Zavodni v Voglajno, naj se obratovanje prepove, ker baje nima vodopravnega banovinskega dovoljenja, ter naj se ji predpišejo najmodernejše čistilne naprave z biološkim čiščenjem. Tovarna Westen v Celju naj svojo čistilno napravo izpopolni z biološkim čiščenjem. Rudnikoma v Zabukovci in Libojah naj se prepove pranje premoga. Rudniku TPD v Hudi jami pri Laškem naj se prepove pranje premoga. K vsem vodopravnim razpravam, pa bodisi kjerkoli v porečju Savinje, naj se vedno vabi tudi Ribarsko društvo, kar se v več primerih doslej ni zgodilo.

KINO UNION TEL. 22-21

Danes poslednjič!

TRAUDL STARK, čudovito dunajsko dete v svoji filmski veseloigri

NJEGOVA HČERKICA JE PETER

Paul Hörbiger — Carl Ludvig Diehl

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri

KINO METROPOL, prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 **»RAZCVETELI BRST«.**

e— *Plačilo občinskih davščin.* Mestno poglavarstvo v Celju opozarja hišne posestnike in lastnike vozil, da so 1. t. m. zapadli v plačilo 5-odstotni najemninski vinar in 2-odstotna kanalska pristojbina za proračunsko razdobje od 1. julija do 30. septembra t. l., vodarina in števnina za proračunsko razdobje od 1. aprila do 30. junija t. l. in drugi obrok davščine na vozila. Stranke se pozivajo, da plačajo zapadle obroke zanesljivo do 10. avgusta pri mestni blagajni celjski. Po preteku tega roka se bodo računale zakonite 6-odstotne zamudne obresti. Plačila, ki bodo po preteku 6 tednov od dneva dospelosti zaostala, pa bodo izterjana z izvršbo.

e— *Javna mestna knjižnica* bo od danes naprej redno poslovala.

e— *Dva razglasa.* Opozarjamo na razglas o škodi po zajcu in zaščiti sadnega drevja ter razglas o pobiranju prispevkov za fond za pogozdovanje, ki sta nabita na občinskih uradnih deskah.

e— *Detomor.* V torek smo poročali o najdbi trupelca okrog 10 dni starega dečka, ki je bilo zakopano v nekem grobu na mestnem pokopališču. V torek popoldne je bilo trupelce obducirano, pri čemer so ugotovili, da je bil otrok nekaj dni po porodu zadušen. V ustih so še našli slamo, ki je povzročila otrokovo smrt. Oblasti so uvedle obširno preiskavo, da izsledijo krivca.

e— *Kino Union,* Danes ob 16.15, 18.30 in 20.30 velefilm »Cvetje iz Nice« z Erno Sack in tednik.

KINO IDEAL

MARIE BELL v velefilmu

»LA GARÇONNE«

po romanu: Victorja Margueritteja.

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri

Iz Maribora

a— **Odlikovanje zaslužnih gasilcev.** Na predlog gasilske župe Maribor levi breg so z zlato kolajno za zasluge bili odlikovani gasilci: Vaupotič Franjo, predsednik čete Zg. Sv. Kungota, Kostanjšek Janko, predsednik nadzornega odbora čete Sv. Martin pri Vurbergu, Jagrič Ferdo, predsednik čete Selnica, Ambrožič Albin, župni tajnik, Hrastnik Anton, predsednik čete Sv. Barbara v Slov. gor., Toplak Gregor, predsednik čete Sv. Martin pod Vurbergom, Sabler Franc, poveljnik čete Kamnica, Pernek Peter, podpoveljnik čete Sv. Lenart v Slov. gor. in Golob Konrad, podpoveljnik čete Sv. Trojica. Odlikovancem so bila izročena odlikovanja na svečan način in je starešinstvo z župnim starešino g. Srečko Kranjcem na čelu izreklo prisrčne čestitke s spodbudo za nadaljnje požrtvovalno in nesebično delo tako na gasilskem, kakor tudi na nacionalnem polju.

a— **Na Spodnji Poljskavi je gorelo. Posestniku Ivanu Ludvigu je vpepelil ogenj gospodarsko poslopje in povzročil preko 16.000 din škode.**

Vremenska poročila

Dozdevno vreme v juliju po stoletnem koledarju

Dan je dolg 16 ur, 2 minuti in se do konca meseca skrajša za 56 minut.

Č. 15. Henrik	
P. krajec ob 10.36	
P. 16. Marija K.	
S. 17. Aleš	
N. 18. Miroslav	
P. 19. Vincenc	
T. 20. Elija	
S. 21. Danijel	od 11. do 27. zelo vroče in lepo, suša, le redkokje malo dežja
Č. 22. Magdalena	
P. 23. Apolinarij	
Ščip ob 13.45	
S. 24. Kristina	
N. 25. Jakob	
P. 26. Ana	
T. 27 Rudolf	
S. 28. Viktor	**močno deževje**
Č. 29. Marta	oblačno, **deževno**

Poročilo Meteorološkega zavoda na univerzi

14. julija

Ljubljana 7. 762.7, 17.6, 82. O, 10, —, —;
Maribor 7. 761.7, 15.0, 80, O, 10, —, —;
Zagreb 7. 762.8, 17.0, 90, S1, 10, —, —;
Beograd 7. 762.7, 16.0, 90, O, 10, —, —;
Skoplje 7. 762.1, 18.0, 80, SE2, 4, —, —;
Kumbor 7. 759.1, 25.0, 30, O, 0, —, —;
Split 7. 762.3, 24.0, 50, NNE2, 5, —, —;
Rab 7. 758.5, 22.0, 70, O, 10, —, —.

Temperature: Ljubljana 27.0, 16.4; Maribor 27.0, 13.0; Zagreb 27.0 16.0; Beograd 22.0, 14.0; Sarajevo 23.0, —; Skoplje 28.0 16.0; Kumbor —, 22.0; Split 31.0, 20.0; Rab —, 19.0.

ci, Francozi ter največ Srbov in Hrvatov. Grki so letos izostali, ker jim je država inozemsko zdravje prepovedala. Tudi z rajhovci so neke nadloge. Tujski promet nikakor ne sme biti birokratičen, okostenel avtomat, temveč živo življenje, ki zanj moramo skrbeti dosti naprej, kakor ljudje v mladosti za ugašajoče dneve.

V Putnikovi biljetarnici povedo ljudje vse mogoče želje in dobe zmerom prijazne odgovore. Vsak teden se vrste izleti: Wien, Graz, Logarska dolina, Laško, Dobrna, Rimske toplice, Celje, Bled in drugi biseri naše pokrajine najdejo med gosti Rogaške Slatine zmerom dosti prijateljev.

Pohvala bi bila odveč. Ta potovalna pisarna mariborske Tujsko prometne zveze je čisto gotovo ena najboljših v državi in je res čudno, da blejska tako daleč zaostaja za njo, da je kakor birokratičen, okostenel avtomat brez volje in razumevanja za življenje, čeprav je tik neštetih biserov slovenske zemlje, dosti bližji kakor Rogaška Slatina.

Pravijo, da je Bled v tem pogledu potreben majhne injekcije. Tako so mi vsaj rekli tujci, ki sem z njimi govoril.

*

Najlepši v Rogaški Slatini so parki. Polni cvetja, grmovja in umetnih nasadov, iz katerih vro škrlat, srebro, zlato in drugi odtenki barv lepih rož, ki se v opoldanskem solncu mavričasto prelivajo in klanjajo na vse strani, kakor bi nam hotele povedati o svojem življenju, ki je čuteče in nežno kakor naše, — naše samo časih, njihovo zmerom.

Visoko nad tem cvetjem kraljuje Boč in tam bo prihodnjo nedeljo planinsko rajanje. V Rogaški Slatini tekmujejo med seboj uprava zdravilišča, Putnik, naši Sokoli in Slovensko planinsko društvo, ki hoče Rogaški Slatini izbrati celo kraljico. Izvolili jo bodo sredi rajanja visoko vrh Boča. In tako je prav. V velikem svetu volijo kraljice v zatohlih in zakajenih plesnih dvoranah, v Rogaški Slatini pa bo izvoljena sredi zelenja in gozdov. Tam so tudi stari Slovani častili svoja božanstva.

O tem planinskem rajanju drugič...

Prostora je malo in uredniki so časih s svinčnikom prestrogi... *Vladimir Regally*

Letošnji Mariborski teden

Maribor, 13. julija

1) Letošnji VI. Mariborski teden, ki se bo vršil od 31. julija do 8. avgusta, bo nudil popolno sliko gospodarskega in kulturnega življenja našega severnega obzorja, zlasti pa Maribora in njegovega zaledja.

2) Mnogo koristnega v obliki številnih razstav, pa tudi mnogo zabavnega, saj pripravljajo prireditelji najrazličnejše atrakcije, med njimi tudi take, ki jih v Mariboru še nismo videli.

3) Popolno industrijsko in gospodarsko obeležje, ki ga bosta pokazali splošna industrijska in posebna tekstilna razstava.

4) Veliko obrtno revijo, ki bo našim vrlim obrtnikom dala možnost, da se uveljavijo kot povsod priznani in odlični delavci.

5) Fitopatološko razstavo in razstavo zgodovinskih predmetov, ki ju pripravlja priznani mariborski arhivar g. prof. Baš. Zanimiva bo zlasti kmečka soba z zgodovinsko opravo.

6) Tujskoprometno razstavo z lepimi diagrami solčnih Slovenskih goric, zelenega Pohorja in idiličnega Mariborskega otoka. Pokrajinske lepote naše ožje domovine nam bodo nazorno prikazovali krasni fotografski posnetki.

7) Vinsko razstavo s pokušnjo, ki bo tudi onkraj meja še bolj utrdila sloves naših svetovno znanih vin in vrlih slovenskih vinogradnikov.

8) Pestro grafično razstavo mariborskih grafičnih podjetij in akvaristično razstavo, ki jo pripravlja ob sodelovanju Gradčanov mariborski klub akvaristov.

9) Modno revijo naših obrtnikov, ki jo že nestrpno pričakuje naš ženski svet, saj pa bo tudi zelo zanimiva in zabavna, ker bodo modo razkazovale lepe manekenke, za razvedrilo pa bo skrbel zabavni konferansije.

10) Mnoge turnirje, sportne prireditve in kongrese. Tako je zlasti sportni program letos izredno pester, ker bodo sodelovale vse sportne panoge z reprezentanti tujih in naših mest. Privlačnost bo tudi mednarodni plesni turnir in pa uprizoritev Shakespearjeve-ga dela »Sen kresne noči« v parku. Z vrtnarskimi izdelki nas bo seznanila velika vrtnarska razstava, saj nameravajo naši vrtnarji spremeniti VI. Mariborski teden v cvetoči vrt.

Za časa VI. Mariborskega tedna je dovoljen 50% popust na železnicah od 29. julija do 10. avgusta.

Vlom v gostilno

Ljubljana, 14. julija.

Tatovi so vdrli v gostilno Jakoba Novaka na Zaloški cesti in oplenili skoraj vso zalogo. V krčmo so se pritihotapili s ponarejenim ključem skozi vrtna vrata. Z njimi je izginilo novo damsko kolo znamke »Adler«, vredno 1500 din, hranilnik s 300 din gotovine, iz jedilne shrambe pa so odnesli venec mesenih klobas, nekaj svinjske pečenke, šunke, reberc in drugih dobrot. Razen nekaj drobiža, ki so ga našli v omari, so si naložili še 10 litrov brinjevca, steklenico hruševca in ruma, mimogrede pa so si privoščili vina. Policija je takoj naslednje jutro pričela s preiskavo in stražnikom in detektivom se je resda posrečilo, izslediti nekaj ukradene blaga v bližnjem kozolcu, medtem ko o storilcih samih ni ne duha ne sluha.

a— **Pri Abrahamu!** Znani mariborski trgovec z galanterijo na Aleksandrovi cesti g. Igor Baloh se je včeraj še mladostno svež in čil znašel v naročju Abrahama. G. Baloh se je zlasti v predvojni dobi živahno udejstvoval pri mariborskem Sokolu, Slovanski čitalnici in pri SPD, katerega dolgoletni odbornik je bil. Znano in upoštevano je njegovo vneto sodelovanje in udejstvovanje na sportnem polju. Našemu Abrahamovcu, ki je tako v trgovskem, kakor tudi nacionalnem udejstvovanju pokazal mnogo uspehov in volje do dela, želimo tudi mi mnogo nadaljnjih uspehov in sreče.

a— **Policijska naredba za čas naborov.** Predstojništvo mestne policije razglaša: Na osnovi člena 66 in 67 zakona o notranji upravi se radi preprečenja pijančevanja in izgredov po vojaških nabornikih imetnikom gostilniških obratov prepove vsako točenje in prodajanje alkoholnih pijač nabornikom in njihovim spremljevalcem. Nabornikom in spremljevalcem ni dovoljeno nositi s seboj alkoholnih pijač. Prestopki te naredbe se bodo kaznovali po čl. 69 zakona o notranji upravi z globo 10 do 5000 Din, oziroma ob neplačilu globe v odrejenem roku z zaporom od 1 do 10 dni, ter odvzemom alkoholnih pijač, ki bi jih nosili s seboj naborniki ali njih spremljevalci. Naredba stopi v veljavo 20. t. m. in velja za časa od 20. do 28. t. m.

a— **Maribor brez glasbe.** V znak protesta proti novi uredbi o avtorskih tantijemah so tudi mariborski gostilničarji ter kavarnarji z današnjim dnem odpovedali vse godbe, koncerte in radijske aparate, tako da ne bo od 1. avgusta naprej v mariborskih javnih lokalih nikakšne godbe.

a— **Kaj je dognala obdukcija.** Kakor smo že včeraj poročali je v Ruperčah v Slovenskih goricah padel kot žrtev alkohola prekupčevalec z živino Josik Trunk, ki je bil zaposlen pri nekem mariborskem mesarju. Včeraj popoldne je bila obdukcija trupla pokojnega Trunka, ki se je vršila v mrtvašnici na pokopališču pri Sv. Marjeti ob Pesnici. V sodni komisiji so bili sodni zdravnik dr. Zorjan, prvi državni tožilec dr. Zorjan ter preiskovalni sodnik dr. Travner. Komisija je ugotovila naslednje: Pokojni Trunk, ki so ga našli v senu v gospodarskem poslopju, je imel na glavi zevajočo rano, ki izvira od zabodljaja z nožem. Poškodba sama na sebi je bila sicer težka, vendar pa ni pokojnik umrl radi teh poškodb. Ugotovilo se je, da ima truplo mrtvaške pege po vsem telesu, ki so pa bile svetlordeče barve, namesto običajne temno višnjeve. Tudi kri je bila svetlordeče barve. Trunk je domnevno umrl na posledicah zastrupljenja z mentilnim alkoholom (šmarnica) ali z ogljikovim monoksidom. V svrho točnejše ugotovitve so se poslali posamezni deli trupla (možgani, želodec, ledvice in kri) fiziološkemu institutu v Ljubljani v svrho podrobnejše preiskave. Preiskava je nadalje ugotovila, da je bil pokojni Trunk vdan alkoholu in da je pred svojo smrtjo popil veliko količino šmornice. Ni izključeno, da je postal žrtev nesrečne šmarnice, ki je po zabodljaju pospešilo povzročila Trunkovo smrt.

a— **Razburljiv dogodek v mestnem parku.** Sprehajalci v bližini ribnika so doživeli neprijetno presenečenje, ko je neka ženska skočila v ribnik. Ker ni znala plavati, so ji skočili na pomoč ter so jo nezavestno potegnili iz ribnika. Poklicani reševalci so žensko odpremili v splošno bolnišnico.

a— **Vlomilci pri Balonu.** V noči na sredo so se še neizsledeni vlomilci vtihotapili v gostilno ge. Jožefe Balonove na Pobrežju in odnesli cigarete, krožnike in druge predmete v vrednosti okoli 2000 din.

a— **19 vlomov in tatvin ima na vesti 6 obtožencev, ki so preko zime kradli po Ptujskem polju,** zlasti v Moškanjcih. Ukradli so vse, kar jim je prišlo pod roke. Mali kazenski senat je vseh šest obsodil. 21 letni Stanko Tivadar je bil obsojen na 2 leti, 22-letni Jožef Debeljak na 15 mesecev, 23 letni Franc Hojnik na leto dni, 33 letni Jakob Vesenjak na 5 mesecev strogega zapora, 21 letni Ferdinad Sambolec na 4 mesece strogega zapora in 50 letna posestnica Marija Tivadarjeva na leto dni strogega zapora.

Učitelji meščanskih šol zahtevajo

Poročali smo že o glavni skupščini učiteljstva meščanskih šol, ki je bila pretekli teden v Zagrebu. Na skupščini je bila sprejeta obsežna resolucija naslednje vsebine:

I.

Člani Udruženja se zahvaljujejo g. ministru prosvete, ker je v narodnem predstavništvu edini od vseh dosedanjih ministrov v svojem ekspozeju jasno poudaril vrednost in potrebo meščanskih šol. Zato so trdno prepričani, da bo še v tekočem letu predložil narodni skupščini zakonski predlog o izmenjavi in dopolnilu zakona za meščanske šole v korist meščanskih šol, njihovih učencev in učiteljev.

II.

V zvezi s pravicami učiteljstva meščanskih šol se zahteva:

a) da se uvede avtomatično napredovanje na osnovi efektivnih službenih let do IV-1.

b) da se izvršijo prevedbe in napredovanja vseh upraviteljev in učiteljev meščanskih šol, ki so si pridobili pravico po dosedanjih zakonskih predpisih in izpolnili vse tozadevne pogoje; v to svrho je za nje vnesti v novi drž. proračun za l. 1938-39 odgovarjajoče število mest in za to potrebni znesek.

c) da se prevedejo vsi oni učitelji meščanskih šol po § 62 toč. 24 finančnega zakona za l. 1932-33, ki so do 1. aprila 1937 dovršili 15 službenih let, poslužujoč se § 94. toč. 6 fin. zak. za leto 1937-38, v VI. pol. skupino z dnem, ko so dovršili 15 službenih let s pravico do prejemkov VI. pol. skupine z dnem podpisa.

d) da se ukine § 263 zakona o drž. uslužbencih.

e) da se objavi razporedba zvanj (ranglista) v smislu §§ 46 in 48 uradniškega zakona.

f) da se učiteljem meščanskih šol prizna odgovarjajoča stanarina, kakor jo imajo učitelji osnovnih šol in da je za upravitelje v šolskem poslopju ali blizu njega brezplačno stanovanje s kurjavo in rasvetljavo.

g) da dobe voditelji šolskih ekskurzij potne stroške in da se honorirajo dopolnilni izpiti.

h) da se ukineta § 93 toč. 1 in § 94 toč. 6 finančnega zakona za l. 1937-38, ki ovirata napredovanje in prevedbo upraviteljev in učiteljev meščanskih šol.

i) da se skupno z dekretom o upokojitvi dostavi prizadetemu tudi nakazilo o prejemanju pokojnine da ne bo brezpotrebnega čakanja na zasluženo pokojnino, ker se s tem ponižuje drž. uslužbenec.

j) da se člen 15 uredbe o ocenjevanju učiteljev meščanskih šol izpremeni v toliko da ocenjevalna komisija odloči le: »zasluži napredovanje« ali »ne zasluži napredovanja«; da so inspektorji in upravitelji dolžni dati učitelju svoje ocenjevalno poročilo na podpis.

k) da se ukine odredba § 33 toč. 8 fin. zakona za l. 1937-38, ki se nanaša na celibat učiteljic.

l) da se zopet vzpostavi uredba o draginjskih dokladah, katera je veljala do 19. septembra 1935.

m) da se primorska kopališka mesta in letovišča, kjer se nahajajo meščanske šole, uvrste v I. draginjski razred, ker so ta mesta skozi celo leto, posebno v poletnem času, dražja od banovinskih mest.

n) da se morejo postavljati učitelji tudi na ženske meščanske šole, kakor se postavljajo učiteljice na moške meščanske šole.

o) da se izpraznjena mesta izpopolnjujejo z razpisom.

III.

V zvezi s šolo, poukom in vzgojo se zahteva:

a) da se učna obveza, določena v § 54 zak. o mešč. šolah, zmanjša za dve učni uri.

b) da se dovoli prestop odličnim in prav dobrim učencem meščanskih šol z završnim izpitom v vse srednje strokovne in učiteljske šole, kakor tudi v gimnazije.

c) da se otroci drž. uslužbencev prosvetnega resorja osvobodijo plačanja šolnine.

d) da se inspekcija meščanskih šol poveri le onim učnim močem, ki so najmanj 8 let poučevali na meščanskih šolah.

e) da se šolnina plačuje pri davčnih uradih, a v šole naj se vpisujejo učenci le na podlagi davčnih potrdil o plačani šolnini.

f) da se vnesejo v učni načrt (program) ponovno za III. in IV. razred po dve uri prostoročnega risanja in po ena ura petja ter da se uvede instrumentalna glasba kot neobvezen predmet.

g) da se pouk na meščanskih šolah prične in konča istočasno kakor na gimnazijah.

h) da se izvrši odredba zakona o meščanskih šolah, ki se nanaša na zidavo in vzdrževanje meščanskih šol, da pridejo na ta način one šole do svojih zgradb, ki jih še nimajo in jih nujno potrebujejo.

i) da se za strokovne predmete na meščanskih šolah postavijo strokovni učitelji in da se k pouku teh predmetov ne silijo redni učitelji meščanskih šol.

j) da se učiteljem meščanskih šol gmotno omogoči v velikih počitnicah odhod v tujino radi proučevanja meščanskih šol v inozemstvu.

k) da dobe učitelji meščanskih šol gotovo število brezplačnih železniških voznih listov radi potovanja po kraljevini v svrho spoznavanja domovine.

IV.

Na splošno se zahteva:

a) da se čim prej ustanovi prosvetna zbornica, ki naj bi se brigala za vse aktualne prosvetne probleme.

b) da se izda potom ministrskega sveta odlok, na osnovi katerega se bodo pričele zidati stanovanjske zgradbe za drž. uslužbence in to najprej v vseh banovinskih mestih in prestolnici, a potem v drugih večjih mestih.

c) da se morejo diplomirane učenke višjih gospodinjskih šol s pravico javnosti postavljati za učiteljice gospodinjstva in kuhanja v meščanskih šolah, ako je na šolah v dotičnem kraju dovolj učnih ur.

d) da se vsi kvalificirani veroučitelji meščanskih šol, ki so iz budžetskih razlogov premeščeni na budžet osnovnih šol, vrnejo nazaj na meščanske šole, da morejo napredovati v položajnih skupinah kakor redni učitelji meščanskih šol (v smislu § 33 toč. 9 fin. zak. za l. 1937-38.)

Sokol in delu

Vaditeljski zbor Ljubljanskega Sokola naznanja, da bo v času počitnic telovadba posameznih oddelkov, kakor sledi: v ponedeljkih in četrtkih članice od 19. do 20. ure, ženski naraščaj od 18. do 19. ure, ženska deca od 17. do 18. ure; v torkih in petkih, člani od 19. do 20. ure, moški naraščaj od 15. do 16. ure ter moška deca od 17. do 18. ure. Vadba vseh oddelkov se vrši na letnem telovadišču v Tivoliju, v primeru slabega vremena pa v telovadnici.

Sokol Ljubljana-Zgornja Šiška. Vsi dosedanji nastopi Sokola Zgornja Šiška, bilo jih je doslej šest od njegove ustanovitve v jeseni 1930., so pokazali, da se društveno vodstvo zaveda važnosti smotrene telesne vzgoje. Dokaz za to so tudi častni uspehi na raznih sokolskih tekmovanjih in pa lepo število uspelih telovadnih akademij. Sokol v Zgornji Šiški pa je vedno rad pohitel po svojih skromnih močeh tudi k ostalim sosednjim bratskim edinicam na njih prireditve in tako manifestiral bratsko solidarnost, zato upa in pričakuje, da ga ob njegovem letošnjem javnem letnem nastopu tudi posetijo bratje in sestre iz ljubljanskih in okoliških edinic. Potrebna sta nam i moralna i materjalna pomoč, ker smo brez lastnega krova in ker delujemo v najtežjih razmerah, a vendar ne klonemo, ne obupujemo, temveč delamo in gradimo, o čemer se bo lahko naša narodna javnost prepričala v nedeljo 18. t. m.

Sokol Vrhnika bo 18. t. m. pokazal sadove svojega celoletnega dela. Ker se je Sokol udeležil vseh prireditev sokolskih društev v Ljubljani upa, da tudi Ljubljana ne bo pozabila na bratsko dolžnost. Zveze vlakov so zelo ugodne! Nedeljske karte. Na svidenje 18. t. m. na Vrhniki.

Glavna skupščina Saveza Sokolov je sklicana na dan 18. julija v Beograd. Dnevi pred skupščino pa so določeni za zbor župnih načelnikov in načelnic, zborovanje popolne savezne uprave in zaupni zbor vseh župnih odposlancev. Kakor znano, volijo za savezno skupščino svoje odposlance posamezne župe in sicer za vsakih 500 članov po enega. Ker šteje Savez okoli 180.000 odraslega članstva, pomeni, da se bo v juliju zbralo na sedežu Saveza okroglo 320 delegatov, da pretresejo poročila posameznih saveznih činiteljev in določijo smer bodočega dela.

Jugoslovensko Sokolstvo se pripravlja, da pohiti prihodnje leto v velikem številu na X. vsesokolski zlet v Prago. Tamkaj bo seve tudi nastopilo pri javni telovadbi s posebno točko in sicer s hkratnimi prostimi vajami članov, članic in sokolskih čet. Naši telovadni strokovnjaki so že pridno na delu, da bodo za nastop sestavili lepe in izdatne proste vaje. Prav tako pripravljajo bratje skladatelji tudi že glasbene spremljave. Skoraj gotovo je, da bo odšlo v Prago na naraščajske dneve večje število moškega in ženskega naraščaja in tamkaj prav tako nastopilo s svojo posebno telovadno točko. V okviru zleta se bodo vršile tudi mednarodne telovadne tekme, ki se jih bo seve udeležilo vse slovansko Sokolstvo s svojimi moškimi in ženskimi vrstami. Razmotriva se nadalje tudi vprašanje skupnega nastopa jugoslovenskih Sokolov in bolgarskih Junakov.

Novo predsedstvo Češkosl. sok. Obce. Pomladanska glavna skupščina ČOS je letos izvolila češkoslovaškemu Sokolstvu novo zvezno upravo s starosto dr. Stanislavom Bukovskim na čelu. Na prvi seji uprave pa so bili nato izvoljeni še glavni činitelji. Za tajnika sta bila izvoljena brata dr. Vodička in Kepl, za blagajnika br. Miler, za knjigovodjo br. Vondrak, za zapisnikarja br. Benda in za knjižničarko s. Stiblova. Poleg njih so bili ponovno osnovani vsi potrebni odseki predsedništva in za nje izvoljeni predsedniki. Slovanskemu odseku predseduje dosedanji predsednik br. dr. Adolf Njemeček.

Medzvezne sokolske tekme v Pragi. Kakor poročajo sokolski listi, se bodo vršile v Pragi 13. julija medzvezne tekme vrst ČOS, poljske in jugoslovenske sokolske zveze. V vsaki vrsti bo sodelovalo po 6 tekmovalcev. V klasičnem peteroboju pa se bodo pomerili najboljši iz ČOS in SKJ v septembru od 5 do 10. septembra v Bratislavi. Tekma bo obsegala skok v daljino, disk, kopje, tek na 200 in 1500 m.

Tridesetletnica ruskega Sokolstva. Sokolski vaditelji, ki so odhajali že od leta 1903. dalje na poziv ruskih oblasti kot telovadni učitelji na ruske gimnazije, so ustanavljali v večjih mestih tudi telovadna društva. Vendar pa je šele leta 1907. dovolila ruska vlada naziv »Sokol« vsem tem združenjem. Društvo, ki je prvo smelo imenovati se »sokolsko« je bilo v Tiflisu, glavnem mestu Kavkaza. Še isto leto je bila nato ustanovljena ruska sokolska zveza s sedežem v Petrogradu.

Sokolski tel. sestav v irskih šolah. Svoječasno smo poročali, da je odposlalo češkoslovaško vojno ministrstvo nadporočnika Tihega na prošnjo irskih vojnih oblasti, da tamkaj uvede v vseh vojaških šolah in po vojnih edinicah sokolsko telesno vzgojo. Brat Tihy je svojo nalogo izvršil v popolno zadovoljstvo onih, ki so ga pozvali. Uspehi v vojašnicah so imeli za posledico uvedbo tovrstne telesne vzgoje tudi v irske srednje šole, kjer je sedaj že povsod mladina deležna pravilne in smotrne telesne vzgoje.

Gospodarstvo

= **Izvozniki zahtevajo, da bi se morala pšenica izvažati samo za svobodne devize.** Glede na zasebne in službene prognoze o presežku nove pšenice za izvoz, ki se ceni na 25 do 30.000 vagonov, zahtevajo naši izvozniki, da se zabrani izvoz pšenice po kliringu in da se v bodoče dovoli izvoz samo za plačilo s svobodnimi devizami. Rezultati žetve so slabši tudi v velikih žitnih državah, tako v Kanadi in Zedinjenih državah. Pa tudi v Evropi, tako v Rusiji, je pridelek pšenice nasproti lanskemu znatno slabši. Iz tega izhaja, da bomo pšenico zelo lahko prodali v tujino, zaradi česar lahko zahtevamo svobodne devize.

= **V Beogradu je otvorjena podružnica londonske banke.** V Londonu se je ustanovila Allied Banking Corporation of great Britain Ltd z osnovno glavnico 50.000 funtov šterlingov. Ta bančna družba bo delovala izključno z Jugoslavijo. Financirala bo trgovino med obema državama, pa tudi rudniška podjetja in gozdno industrijo, kjer je vložen angleški kapital. Za to banko stoji več velikih angleških bank in industrijskih podjetij, a na čelu ji je med drugimi g. Thorpe, brat g. Thorpeja, enega izmed glavnih delničarjev Trepče. Banka je otvorila v Beogradu svojo podružnico in je ministrstvo za trgovino in industrijo že dalo za otvoritev dovoljenje, po katerem pa se ne more baviti z eskontom in ne s sprejemanjem hranilnih vlog. Prva dotacija, ki jo je londonska centrala dovolila beograjski podružnici, znaša poltretji milijon dinarjev.

= **Posojilo za kabel Beograd—Maribor.** Na zadnji seji ekonomsko-finančnega odbora ministrov je bil sprejet načrt uredbe o financiranju mednarodnega kabla Maribor—Beograd. Po tej uredbi naj bi se vzelo posojilo za financiranje kabla pri Državni hipotekarni banki v znesku 267 milijonov Din. Ministrstvo za pošte in brzojav bi vrnilo to posojilo v deveth letih na ta način, da bi vsako leto plačalo 30 milijonov Din. Pričakuje se, da bo to uredbo osvojil tudi ministrski svet.

= **Narodna banka obvešča izvoznike presnega sadja v Nemčijo,** da je v zvezi s sklepom finančnega ministra od 30. januarja letos pooblastila svoje podružnice, da morejo do konca tega leta same izdajati pooblastila za frankiranje pošiljatev pvesnega sadja v Nemčijo-franko nemška meja. Zato naj se izvozniki glede frankiranja pvesnega sadja za izvoz v Nemčijo obračajo neposredno na pristojne podružnice, da čimprej dobe ta potrdila.

= **Porast carinskih dohodkov.** Po poročilu osrednjih carinskih blagajn je bilo v prvem deseletnevju t. m. 27.97 milijona Din carinskih dohodkov. V istem času lanskega leta so ti dohodki vrgli 20.23 milijona Din. To se pravi, da jih je bilo letos v tem času za 7.74 milijona Din ali za 38.24% več kakor lani. Od 1. aprila do 10. t. m. je bilo carinskih dohodkov 275,20 milijona Din, a po proračunu bi jih moralo biti 241.7 milijona Din. Torej se je pobralo za 33.43 milijona Din več. V istem času lanskega leta je bilo carinskih dohodkov 207.65 milijona Din; to se pravi, da jih je bilo letos za 67.5 milijona Din ali za 32.63% več.

= **Vprašanje državne garancije pšeničnik cen.** V Prizadu so se vršila, kakor smo že poročali, posvetovanja o novem pridelku pšenice. Obravnavali sta se med drugim vprašanji prodaje in cen, ki naj jih odredi vlada. Kakor se doznava, bo vlada do sobote 17. t. m. donesla sklep o osnovnih cenah novi pšenici. — Zastopniki mlinske industrije cenijo letošnji pridelek pšenice z reservo iz lanskega leta na okoli 24 milijonov kvintalov. Nasproti lanski prognozi v višini 26 milijonov kvintalom je letošnji pridelek za okoli 2 milijona kvintalov manjši. To znaša 8%. Pri tem je treba navesti, da mlinarji ne priznavajo uradne ocenitve končnega rezultata žetve v lanskem letu, po katerem naj bi znašal pridelek 29 milijonov kvintalov. Če bi lanski pridelek znašal toliko, bi torej letos po omenjeni prognozi pridelali za 4 milijone kvintalov manj pšenice, kar znaša 16 in ne 8%. Kakovost pšenice je boljša kakor v lanskem letu, za kar se je zahvaliti dejstvu, da so se mnogo sejale nasproti različnim boleznim odpornejše vrste pšenice.

= **V trgovinski register se je vpisala** firma Rudarska družba »Mačkatica«, družba z o. z. v Ljubljani proizvajanje in prodajanje vseh vrst rud in kovin v posli, ki so s pridobivanjem rud in kovin v zvezi). Izbrisale so se nastopne firme: A. Praprotnik, trgovina z mešanim blagom v Novem Udmatu (opustitev), Brata Vošnjak, prodaja in nakupovanje sirovih kož, usnja, čevljev in podobnega v Ptuju (opustitev), Janko Bernik, trgovina s špecerijskim blagom in jestvinami v Spodnji Šiški (prenehanje obrata), I. Skubic, trgovina z moko v Spodnji Šiški (opustitev), Ant. Merzel, trgovina z mešanim blagom in žganjetoč na Studencu-Igu (opustitev), Jože Peharz, usnjarija v Tržiču (opustitev), Carl Ruech, žganjetoč in branjarija v Tržiču (opustitev), Franc Klinc, eksportna trgovina z lesom in ogljem v Zdenski vasi (zaradi smrti imetnika) in Marija Weithauser, kramarija in branarija v Zeleni jami (opustitev).

Konkurzi in prisilne poravnave. Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 30. junija tole statistiko (številke v oklepaju še nanašajo na isto dobo preteklega leta:) **Otvorjeni konkurzi:** v dravski banovini 5. (—), v savski 1. (2), v vrbaski — (—), v primorski 3. (—), v drinski 2. (1), v zetski — (—), v dunavski — (2), v moravski 2. (—), v vardarski 1. (—), v Beogradu, Zemunu, Parčevu — (1). **Razglašene prisilne poravnave izven konkurza:** v dravski banovini 6. (8), v savski 2. (4), v vrbaski — (—), v primorski — (1), v drinski — (—), v zetski — (—), v dunavski 1. (3), v moravski — (1), v vardarski — (—), v Beogradu, Zemunu, Pančevu 1. (—). **Končana konkurzna postopanja:** v dravski banovini 3. (3), v savski 2. (3), v vrbaski 3. (—), v primorski — (—), v drinski 3. (3), v zetski — (1), v dunavski 9, (7), v moravski 4. (—), v vardarski 1. (1), v Beogradu, Zemunu, Pančevu 5. (7). **Potrjene prisilne poravnave:** v dravski banovini 1. (7), v savski 3. (2), v vrbaski 3. (2), v primorski 1. (1), v drinski 1. (2), v zetski 1. (—), v dunavski 2. (7), moravski — (—), v vardarski — (1), v Beogradu, Zemunu, Pančevu 2. (1).

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini Sitarja Petra, bivšega trgovca na Jesenicah, zdaj zasebnika v Gorjah pri Bledu. Narok za sklepanje poravnave pri sreskem sodišču v Radovljici 18. avgusta ob 9., rok za oglasitev do 12. avgusta.

= **Dobave:** Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 21. t. m. ponudbe za dobavo 2.500 kg karbida, kompresorskega olja in raznega električnega materiala, do 28. t. m. za dobavo električnih užigalnikov, kontrolnega aparata in raznega inštalacijskega materiala; direkcija drž. rudnika v Vrdniku do 22. t. m. ponudbe za dobavo 200 kub. metrov rečnega peska, do 29. t. m. za dobavo telefonskega materiala, do 5. avgusta za dobavo raznih ventilov in 450 kg žičnikov; direkcija državnega rudnika Ugljevika do 30. t. m. ponudbe za dobavo strojnik jermenov; uprava hidrografskega instituta mornarice v Splitu do 20. t. m. ponudbe za dobavo stroja za ostrenje, bencinske svetilke, raznih pincet in drugega; komanda podvodnega orožja v Kumboru do 4. avgusta ponudbe za dobavo jelovega in borovega lesa, do 7. avgusta za dobavo raznega avmobilskega materiala, do 12. avgusta za dobavo impregnirane lanene jadrenine. Licitacije: 15. t. m. v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani za dobavo razne ljudske hrane; 27. t. m. pri upravi zavoda »Sarajevo« v Sarajevu za dobavo raznih železnih vijakov za les; 19. t. m. pri ekonomskem oddelku štaba mornarice v Zemunu licitacija za dobavo raznih kocev, kašmira in polvolnene tkanine in 16. avgusta za dobavo električnih žarnic; 7. avgusta pri ekonomskem oddelku gen. direkcije drž. železnic v Beogradu za dobavo kompletne električne peči za segrevanje zakovic; 16. avgusta v intendanturi štaba V. armijske oblasti v Nišu za dobavo 1,000.000 kg pšenice; 24. t. m. pri upravi vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu za dobavo ovčje in kozje kože, 30. t. m. za dobavo rondel iz medi in 31. t. m. za dobavo odpadkov od cinka, raznega olja in masti za ležaje. Predmetni oglasi so v Zbornici za TOI v Ljubljani na vpogled.

Borze

14. julija

Na ljubljanski borzi so avstrijski šilingi malce popustili na 8.59. V zagrebškem privatnem kliringu pa so se trgovali avstrijski šilingi po 8.58, angleški funti po 238 in grški boni po 31, med tem ko so se lire ponujale po 215. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani 12.59 in v Zagrebu 12.5550 (za konec julija in sredo avgusta 12.5550 in za sredo in konec septembra 12.53).

Na zagrebškem efektnem tržišču je ostala Vojna škoda neizpremenjena brez zaključka. Zaključki so bili v Šečerani Osijek po 175 in v Trbovljah po 230.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2395.16 — 2409.76, Berlin 1747.08 — 1760.91, Bruselj 731.88 — 736.89, Curih 996.45 — 1003.52, London 215.71 — 217.76, Newyork 4314.76 — 4351.07, Pariz 168.64 — 170.08, Praga 151.54 — 152.64, Trst 228.20 — 231.28.

Curih. Beograd 10, Pariz 16.9275, London 21.6625, Newyork 436.1250, Bruselj 73.45, Milan 22.9750, Amsterdam 240.25, Berlin 175.40, Dunaj 82.70 (82), Stockholm 111.70, Oslo 108.85, Köbenhavn 96.70, Praga 15.20, Varšava 82.80, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 408 — 409, 4% severne agrarne 52 den., 4% agrarne 53 bl., 6% begluške 76 den., 7% stabiliz. 87 bl., 7% invest. 89.25 den., 7% Blair 85.50 — 86.50, 8% Blair 96 — 96.50; delnice: PAB 196 bl., Narodna banka 7150 den., Gutmann 60 bl., Šečerana Osijek 175 — 180, Dubrovačka 365 den., Trbovlje 230 — 235, Oceania 280 — 300, Jadranska plovidba 350 — 410.

Beograd. Vojna škoda 409 — 409.50 (409), za sept. 408.25 — 408.50, 4% severne agrarne 52 den., 4% agrarne 52.25 — 52.75, 6% begluške 76.75 den., 7% posojilo DHB 100 den. (100), 7% Blair 85.75 — 86 (86), 8% Blair 95 — 96, 7% invest. 89.50 den., PAB 197 den., Narodna banka 7150 — 7200, 7% stabiliz. 87 den., 6% dalm. agrarne 74.50 den. (74.75).

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** (14. t. m.) Začetni tečaji: **pšenica:** za jul. 125, za sept. 126.25, za dec. 128.3750; **turščica:** za sept. 113.50, za dec. 82.50.

+ **Winnipeg,** (14. t. m.) Začetni tečaji: **pšenica:** za jul. 149.50, za okt. 142.50, za dec. 139.

+ *Novosadska blagovna borza* (14. t. m.) Tendenca ustavljena. *Pšenica:* baška in banatska 162.50 — 167.50, sremska in slavonska 160 — 165, baška ladja Tisa in ladja Begej 170 — 175; stara: baška, sremska in slavonska 169 — 171, banatska 168 — 170. *Oves:* baški, sremski in slavonski 100 — 102.50. *Ječmen,* novi: baški in sremski, 65 kg, 115 — 120. *Rž:* baška 144 — 146. *Turščica:* baška in sremska 93 — 94, banatska 90 — 92. *Moka:* baška in banatska 0g in 0gg 255 — 265, »2« 235 — 245, »5« 215 — 225, »6« 185 — 195, »7« 155 — 165, »8« 112 — 115. *Otrobi:* baški in banatski 86 — 93.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (14. t. m.) Tendenca neizpremenjena. **Rž:** za okt. 20 — 20.01. **Turščica:** za avg. 11.14 — 11.15, za sept. 11.45 — 11.50.

BOMBAŽ

+ *Liverpool* (13. t. m.). Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za julij 6.86 (prejšnji dan 6.87), za okt. 6.84 (6.87), za dec. 6.81 (6.85).

Največji mraz in največja vročina

Največji mraz prenaša človeško telo v primerni obleki lažje nego največjo vročino. Toplotni rekord ima na zemlji, kakor znano, proslula Dolina smrti v Kaliforniji, kjer se dvigne živo srebro pogostoma nad 50 stopinj. Prav tako strašna je vročina v južnem delu Indijskega oceana, kjer se morska voda na površini segreje do 30 stopinj in kjer niha temperatura na nekem otočju v senci vse leto samo med 20 in 40 stopinjami nad ničlo. V zvezi s hudo zračno vlago spravi takšna temperatura Evropca kaj kmalu do sončarice. Na lednem hrbtu Grenlandije pa so ugotovili temperature do 65 stopinj pod ničlo.

Lakota na Kitajskem

Iz Kitajske prihajajo obupna poročila o strašni lakoti, ki vlada v tej deželi. Na milijone ljudi strada. Neki trgovec v Šečuanu je zaklal svojega uslužbenca, da bi se nasitil z njegovim mesom. V mnogih krajih izginjajo dečki in deklice. Ljudje jedo v sili belo ilovico. Sestradane množice pritiskajo z dežele v mesta, kjer pa se jih branijo v strahu, da ne bi izzvali nemirov.

RADIO

Četrtek, 15. julija

Ljubljana 12: Wurliške orgle (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Lahka glasba (Radio orkester). — 14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Jan Paderevski igra (plošče). — 20.10: Javna dela v dravski banovini (Udruž. jug. inž. in arh.). — 20.30: Flavta solo s spremljevanjem klavirja. Sodelujeta g. Filip Bernard (flavta), prof. M. Lipovšek (klavir). — 21.20: Ura klavirskih skladb prof. Matija Tomca (izvaja gdč. Silva Hrašovčeva). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Zdaj pa na oddih (Radio orkester).

Petek, 16. julija

Ljubljana 12: Z naših dobrav (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče po željah. — 14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Mladina in sport (prof. Milan Vukotić — iz Zagreba). — 19.50: Zanimivosti o izseljencih. — 20: Spomini na Joh. Straussa (plošče). — 20.10: Kmečko dekle (gdč. Kristina Hafnerjeva). — 20.30: Koncert Akademskega pevskega kvinteta, vmes igra na harmoniko g. Stanko Avgust. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče.

Beograd 17.20: Orkestralen in pevski koncert. — 20: Prenos iz Zagreba. — 22.20: Narodne pesmi. — *Zagreb* 17.15: Koncert orkestra. — 20: Pevski koncert. — 20.30: Violinske skladbe. — 21: Pesmi. — 21.30: Koncert pevskega zbora. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — *Praga* 19.10: Moravske narodne pesmi. — 20.30: Zvočna igra. — 20.55: Orkestralen koncert. — 22.20: Komorne skladbe. — *Varšava* 19: Lahka glasba. — 20: Mešan glasbeni program. — 22.20: Orkestralen in pevski koncert. — *Dunaj* 12: Koncert orkestra. — 15.15: Mladinski orkester mandolin. — 16.05: Odlomki iz Leharjevih operet. — 19.40: Glasbene humoreske. — 20.30: Prijeten poletni večer. — 21.35: Brucknerjeva glasba. — 22.20: Lahka godba orkestra. — 23: Nadaljevanje koncerta. — *Berlin* 19.50: Baletna muzika. — 20.10: Lortzingova opera »Orožar«. — 22.30: Lahka godba in ples. — *München* 18.35: Prenos Mozartove opere »Don Juan«. — 22.30: Muzika za zabavo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

V vročih dneh

Ki-Ki te osvežuje!

Bilo kod Ki-Ki povsod!

Peking — Peiping

Cilj oboroženih vojsk na Daljnem vzhodu

Mestna vrata v Pekingu

Peking oziroma Peiping, nekdanja prestolnica Kitajske, je postal po zadnjih dogodkih središče svetovnega zanimanja. Pred njim grmijo topovi. Spet se nad nekdanjo rezidenco kitajskih cesarjev grmadijo črni oblaki vojnih zapletljajev. To ni prvič in tudi ne bo zadnjič. Ob takšnih dogodkih v svoji preteklosti je Peiping preživel 50 stoletij. Ni čudno, da sprejemajo njegovi prebivalci dramatične zapletke vojnih dogodkov s precejšnjo brezbrižnostjo.

Dočim se kaže v Šanghaju duh amerikanizma, ki hoče to kitajsko velemesto napraviti za bolj ameriško nego je Chicago, in dočim dihata iz nove kitajske prestolnice Nankinga z njenimi širokimi asfaltiranimi buljvari, vladnimi poslopji v evropskem slogu, evropeiziranimi študenti, novim stadionom in drugimi pridobitvami duh in gradilna volja nove kitajske, spi Peiping svoje pravljično spanje dalje.

Ko so začeli boksarji svoje krvavo delo, ko so kitajski fanatiki v tem mestu morili evropske diplomate in so l. 1911. sedemletnega zadnjega kitajskega cesarja Pujija, sedanjega cesarja Mandžukua, revolucionarji prijeli in ga zaprli v »notranje, prepovedano mesto«, je bilo videti, kakor da se hoče Peiping zbuditi v novo življenje. Toda tok časa ga je le malo spremenil. Sicer so tujci zasedli mesto in je mnogo njegovih starih znamenitosti v zmešnjavi novega časa zapadlo pogubi, toda tok starega življenja se je prelival dalje skozi častitljivo mesto, ki je preživelo že Džingiskanov vpad in vpad Mandžujcev.

Peiping imenujejo najbolj eksotično mesto na svetu. Avtov tu skoraj ne vidiš. Po zmešnjavi uličic in ulic tekajo rikše, po starodavni, široki, lepi glavni cesti Hatamenu se vali pisana človeška reka kakor pred tisočletji. Hataman gre skozi ves Peking od Čienmenske in poslaniške četrti do velikanskih vrat na vzhodni strani.

To je Peking četvorice vrat, ki se bočijo mogočno nad cesto. Zlato in okrasi, ki so jih nekoč krasili, so odpadli. Loki so umazani in razpadajo, toda še vedno so veličastni v svoji veličini. Ta vrata brez vrat, kakor jih imenujejo, so ohranila še do današnjih dni svoj simbolični pomen. Kažejo naj, naj je Hatamen prosta, odprta cesta za vsakogar.

Mnogo starih znamenitosti v Pekingu sta že uničila zob časa in človek, toda za Evropca ostane še dovolj nenavadnega. Cela leta bi lahko romal skozi svetišča in palače prepovedanega mesta in vsak dan bi odkrival nove krasote, bodisi palače ali ljudske kuhinje, žalobne procesije ali velblodje karavane iz puščave.

Peking je bil nekoč mesto sijaja in moči, Peiping je danes mesto tisočerih čudežev.

Četrt tujih poslanikov v Pekingu

Prvi brzojav s Severnega tečaja

Ernest Krenkel čestita sestri za god . . .

V nekem predmestju Rige živi ženska, ki se more ponašati, da je najbrže prva na svetu, ki je prejela za svoj rojstni dan voščilno brzojavko s Severnega tečaja. To je ga. Gertruda Timne, sestra radiotelegrafista Ernesta Krenkla, ki prapada ruski polarni ekspediciji in plove ta čas s tremi drugimi člani te ekspedicije na ledni plošči v bližini Severnega tečaja. Brzojavko je oddal Krenkel 23. junija, dospela pa je šele te dni v Rigo in se glasi: »Draga sestra! Voščilo k rojstnemu dne! Živim že mesec dni izvrstno na Severnem tečaju. Poljube. Ernest.«

»Bilo mi je, kakor da sem padla iz oblakov«, pripoveduje ga. Timnejeva, »ko sem prejela voščilno brzojavko k mojemu rojstnemu dnevu s postaje Severni tečaj. Seveda sem od svojega brata večkrat dobila kakšne vesti. Nekoč mi je poslal brzojavko z Nove zemlje, toda ta brzojavka ni prispela tako nepričakovano kakor ta-le s Severnega tečaja. Drugič mi je poslal brat v pismu posušene spominčice, ki jih je bil nabral v deželi Franca Jožefa.

Moj oče je bil Nemec. Izselil se je v Rusijo, kjer je postal učitelj nemščine. Svetovna vojna in revolucija mojemu bratu nista dali možnosti, da bi dovršil študije. Radiotelegrafist je postal slučajno. Zanimal se je vedno za radio in je iz tega razloga z nekaterimi tovariši obiskoval radiotelegrafske tečaje. Tam se je odlikoval s svojimi sposobnostmi. Ko je dovršil tečaje je postal radiotelegrafist polarnih odprav, tako tudi odprave profesorjev Samojloviča in Šmita.

Med svojo odgovorno službo je prebil marsikatero nevarnost. Bil je n. pr. na ledolomilcu »Čeljuskinu«. Ladja je zašla med ledne gore. Člani odprave so se rešili na ledno ploščo. Moj brat je ostal do zadnjega trenutka pri radijskih aparatih in je poskušal dobiti zvezo s postajami. Tudi pozneje, ko so postavili na ledni plošči šotor za te aparate, je poskušal Ernest z napol zmrznjenimi prsti dobiti zvezo s katero koli postajo... Moral je svetu sporočiti katastrofo »Čeljuskina« in ga opozoriti na smrtno nevarnost, v kateri so bili ljudje v daljnem polarnem kraju. Ujel je postajo Pariz in je slišal vesele popevke Jožefine Bakerjeve. Bil je pa tudi zadnji, ki je ostavil ledno ploščo, ko so letala reševala člane ekspedicije.«

Ga. Timnejeva živi že od l. 1923. s svojim možem in otroki na Lotiškem. V tem času je svojega brata videla samo enkrat. To je bilo l. 1931., ko je dr. Eckener z zrakoplovom »Grof Zeppelin« letel nad tečajne kraje. Te ekspedicije so se udeležili tudi ruski učenjaki prof. Samojlovič in prof. Molčanov, letalec Asberg in radiotelegrafist Krenkel. Po dovršenem poletu je Krenkel na povratku zrakoplova v Berlin obiskal svojo sestro v Rigi, ostal tam tri dni in se potem odpeljal v Moskvo.

Ernest Krenkel je dosegel tudi svetovni rekord najdaljšega radijskega prenosa. L. 1930. mu je uspelo med prezimovanjem v Deželi Franca Jožefa doseči zvezo z odpravo admirala Byrda, ki je bila tedaj na južnem tečaju.

Družina Timnejevih se je odločila, da odpošlje Krenklu kot odgovor brzojavko na Severni tečaj. Toda to ni tako preprosto. G. Timne se je oglasil v brzojavnem oddelku glavne pošte v Rigi. Tam so bili sprva skeptični, ko je pa pokazal brzojavko, ki jo je bil prejel s Severnega tečaja, so se omehčali. Po dolgi debati so se zedinili za tarifo in sprejeli prvo brzojavko iz Lotiške na Severni tečaj. Timne je moral plačati za vsako besedo 57 lotiških stotink.

Štirje ministri ciganskega kralja

Iz Varšave poročajo, da je novi ciganski kralj Janoš Kwiek sestavil svoj delovni program. Predvsem si bo prizadeval, da bo našel primerno ozemlje za naselitev ciganskega rodu. Poljsko zunanje ministrstvo mu je pri tem obljubilo potrebno podporo pri Društvu narodov. Kwiek tudi upa, da bo Mussolini rad odstopil primerno ozemlje za naselitev ciganov v Abesiniji. Nadalje, pravi Kwiek, bo moral vsak ciganski otrok posihmal obiskovati šolo ter se izučiti kakšnega rokodelstva. Vsak cigan bo tudi dobil redni potni list, da bo mogel brez ovir potovati po svetu. Kwiek ima namen imenovati štiri ministre: enega za zunanjo, enega za notranjo politiko, enega za prosveto in enega za kolonizacijo.

Nov senzacijonalen proces v Moskvi?

Londonski »Times« poročajo, da je pričakovati še ta mesec nove senzacionalne razprave v Moskvi. Pred sodnike pridejo naslednje visoke sovjetske osebnosti, ki so jih obtožili kot trockiste, vohune in sovražnike ljudstva: zadnji komisar za ljudsko zdravje Kaminski, namestnik Molotova Rudzutak, ljudski poverjenik za težko industrijo Mešlauk, namestnik Litvinova in bivši poslanik v Berlinu Krestinski, drugi namestnik Litvinova Karahan, poverjenik za zunanjo trgovino Rosengoltz, bivši šef Čeke Unšliht, šef protokola v zunanjem uradu Stern, glavni urednik »Izvestij« Dolecki in pisatelj Kiršon, Zaslavski ter Labinski. Menijo pa, da del obtožencev ne pride do razprave, ker krožijo po Moskvi govorice, da so mnoge izmed obtožencev že pregnali v Saratov.

Olimpijski čevelj

Japonski tekači trenirajo za prihodnjo olimpijado, ki bo v Tokiju, v čevljih, kakršne vidimo na tej sliki

Deveč mrtvih, štirideset ranjenih

Poročali smo o nesreči na francoski železnici v bližini Le Mansa, kjer je po krivdi neprevidnega strojevodje izletniški vlak zavozil v tovorni vlak na progi. Devet oseb je pri tem izgubilo življenje, blizu štirideset pa je bilo ranjenih. Slika je bila posneta kmalu po katastrofi

Roman bivše sužnje

Pot s plantaže v francoski dekliški penzionat

Mlada zamorka, ki jo ta čas v nekem pariškem dekliškem penzionatu vzgajajo za damo, ima navzlic svoji mladosti že cel fantastični roman za seboj. Kakor pišejo francoski listi, je kakor ebenovina črna Ninon doma iz zapadnoafriških pragozdov. Pri nekem napadu na njeno vas, so jo ugrabili trgovci s sužnji in jo potem prodali. Lov na sužnje in trgovina s sužnji v tistih krajih pač nista še izumrla, čeprav se oblasti glede tega zelo trudijo in si je posebne zasluge v tem pogledu pridobil sedanji predsednik liberijske republike.

Ninon je delala kot sužnja v nasadih nekega plantažnika. Nekoč je prišla tja na obisk mlada ameriška raziskovalka Amy Hillersova, ki je vodila ekspedicijo v še neznane predele zamorske republike Liberije in so jo domači zavoljo njenega znanja najrazličnejših zamorskih dialektov in zavoljo njene dobrosrčnosti naravnost oboževali. Tedaj 19letna američanka ni raziskovala samo neznanih delov Afrike, temveč si je nadela kot nalogo tudi boj proti ostankom suženjstva.

Ko je na polju zagledala mlado zamorko se je pozanimala za njeno usodo in jo je hotela odkupiti, da bi ji vrnila prostost. Plantažnik je bil toliko galanten, da ji jo je ponudil v dar. Hillersova se je za zamorko zavzela, učila jo je angleščine in jo je odvedla s seboj v Ameriko. Dekle je spremljalo potem svojo zaščitnico na predavalnih turnejah po Zedinjenih državah in se je kmalu navzela življenjskih navad nove okolice. Ker se pa v Ameriki, kjer drugopoltih ljudi ne smatrajo za enakovredne belokožnim, ni dobro počutila, jo je Hillersova poslala v neki francoski dekliški penzionat. Tam ravnajo z njo zelo dobro in nihče ji ne daje čutiti, da je še pred kratkim živela na neki plantaži kot sužnja.

Kam je izginil nakit

50-letna italijanska posestnica Marija Loritzova, ki živi stalno v Rimu in je prispela te dni v Budimpešto, je sedaj, ko se je pripeljala s taksijem pred svoj hotel, ugotovila, da ji je izginil okrog 700.000 Din vreden nakit. Stvar je prijavila policiji, ki je ugotovila, da ženska svojih draguljev ni pozabila v najetem avtomobilu.

Doslej policija še ni mogla ugotoviti, kje naj bi bil nakit izginil. Kakor je povedala Loritzeva, je bil nje nakit zavarovan pri neki dunajski zavarovalnici.

Na svatbenem potovanju

Ločena žena Douglasa Fairbanksa, Mary Pickfordova, se je omožila v drugo s Charlesom Rogersom in je odpotovala z možem na Havajske otoke

Podtaknjena tuja jajca

Drama med štorkljo in štorkljačem

Leta in leta so gnezdile štorklje v zapuščeni hiši, ki je pripadala nekemu kmetu iz okolice Szent Endreja na Madžarskem. Tako se je zgodilo tudi to poletje. Med tem ko sta samec in samica odletela iz gnezda, pa je divja raca položila vanj tri jajca.

Štorklja je ta jajca izvalila, kakor da bi bila njena. Toda ko so zagledale tri divje račke luč sveta, se je začela med štorkljo in štorkljačem, zakoncema, žaloigra. Kmet je najprvo opazil, da se obe ptici hudo prepirata. Štorkljač ni hotel bržkone ničesar vedeti o tem, da bi mu samica podtaknila tuje otroke. Prepir se je končal najprej z zmago samice. Svojega moža, ki mu je bilo toliko za lastno čast, je kratkomalo prepodila iz gnezda.

Toda njena zmaga ni ostala trajna. Samec ni prišel sicer ves dan v bližino gnezda, zvečer pa je priletel v družbi štirih drugih štorkelj. Z njimi je planil po štorklji in tujem zarodu in po kratkem boju so pobili samico in mladiče s kljuni ter jih pometali iz gnezda.

Smaragdno-zelene morske deklice plešejo

Smola štirih nimf na zabavišču pariške razstave

Na svetovni razstavi v Parizu stoji tudi paviljon »California«, v katerem je veliko plesišče. Tukaj se producirajo plesalke z raznovrstnimi umetnijami posebno v večernih in nočnih urah. Med najzanimivejše točke plesnega programa spada ples »štirih morskih nimf«, za katere delajo velikansko reklamo.

Podjetnik, ki je angažiral »štiri morske nimfe«, je že delj časa študiral, kako bi napravil njih nastope še efektnejše kakor so bili. Izmislil si je zato, da se morajo njegove plesalke za to točko namazati s posebno barvo, ki bo v svitu obločnic smaragdno zelena kakor morska voda. V ta namen je kupil neko mažo, s katero so plesalkam natrli kožo za ples »morskih nimf«. Tisti večer, ko se je to zgodilo, je bil triumf plesalk nepopisen. Publika je tulila od navdušenja, zahtevala je, da se plesalke vedno in vedno zopet prikažejo na odru — skratka, uspeh je bil perfekten.

Toda ob jutranji zori, ko so plesalke končale svoj nastop in so se hotele umiti in preobleči, se je oglasil iz kabine za umivanje velik jok in stok. Plesalke so zahtevale impresarija. Ta je prišel, da vidi, kaj pomeni veliko vpitje. In silno se je začudil, ko so mu odkrili vzrok. Maža, ki so si z njo plesalke pobarvale kožo, da bodo podobnejše morskim deklicam, se ni dala odstraniti . . .

Po razburljivih scenah, med katerimi so se plesalke onesveščale, je moral impresarij poslati svoje nimfe v neki kozmetični zavod, kjer so jim temeljito ostrgali kožo. Toda zelenkasta barva se ni dala kar tako odstraniti z nežne polti »morskih nimf«. Odstranila so jo šele po ponovnem čiščenju. Impresarij je dobil zaradi tega od oblasti odlok, da ne sme poskuse s smaragdno barvo ponoviti nikdar več.

Sramežljivi Chamberlain

Angleški ministrski predsednik Neville Chamberlain je velik prijatelj ribiškega sporta. Ker smatra to za razvedrilo, tudi noče, da bi ga fotograf slikal en face...

Nekaj besed o gadu

Čudno je, da dobimo le redkokdaj gade, ki bi si bili enaki po barvi in risbi. V glavnem pa lahko razlikujemo dve barvni skupini ena ima svetlejšo, druga temnejšo temeljno barvo na zgornji strani. V visokem gorovju so gadi temno barvani in prevladuje črn odtenek. Vprašanje, v koliko vplivajo značaj tal, podnebje, svetloba in sence, višina, hrana in potreba po zaščiti na barvo, še ni dovolj raziskano. Mnogi opazovalci menijo, da so živali na suhem ozemlju svetlejše nego na vlažnem Pri samcih prevladuje svetlejša, pri samicah pa temnejša barva.

Gada nahajamo povsod v Evropi. V Švici so naleteli nanj še v višini kakšnih 2200 m. Dobiš ga pa tudi v ravninah in ob morskih bregovih. Hladnejše podnebje mu bolj prija nego toplejše. V nekaterih ozemljih nastopajo gadje kar v množicah. Imajo radi kraje, kjer lahko lovijo miši, žabe, kuščarje, ptice ali druge živali in kjer se lahko sončijo. Zato se izogibajo temnega višinskega gozda in temnih sotesk, listnati gozd jim je bolj všeč nego iglati. Prav tako živijo radi na južnih kamenitih pobočjih, kjer je nekaj grmovja. Svojih skrivališč si ne gradijo sami, temveč se okoristijo z mišjimi in krtovimi luknjami, s kupi kamenja, skalnimi razpokami, votlimi debli in duplinami. Če pade temperatura na 6 stopinj, postanejo leni in si poiščejo prezimovališče.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Svoji k svojim!

Za pranje perila uporabljajte vedno le res domače izdelke! To je

PERION

pralni prašek — naš slovenski izdelek.

ANEKDOTA

K češkemu kirurgu Jirasku je prišel nedavno upokojenec in ga je prosil, naj bi operacijo, za katero sta bila že dogovorjena, odgodil za par dni. Bilo je ravno proti koncu meseca, zato je kirurg vprašal po vzroku nepričakovane prošnje. »Veste g. doktor«, je dejal pacijent, »mesec gre h koncu; s prvim pa dobi moja žena pravico do popolne pokojnine po meni, če bi operacija ne izpadla ugodno«. Jirasek se je nasmejal in je odgodil operacijo, da ne pripravi bodoče vdove ob dohodke, ki so bili tako odvisni od kirurškega noža.

VSAK DAN ENA

»To vam pa že moram povedati — odpiranje oken je pri nas strogo prepovedano!«

(»Politiken«)

Kulturni pregled

Spor zaradi „Ivana Groharja“

II.

Javornik se spodtika nad mojimi citati iz dnevnega tiska. Še na drugem mestu mi očita, da sem »brez lastne sodbe, utemeljitve ali kritike s tega ali onega stališča« ter da je v knjigi »citatna znanost«. Koliko je na tem resnice in ali je kaj slabega v tem? Pri znanstvenem prikazovanju na trdni podlagi dejstev, ki se ozirajo, kjer je treba ,na vire in na pojasnjevanja, kaj drugega ni bilo mogoče. Citatov iz listov, iz revij in iz raznih dokumentov sem se zato poslužil, kjer sem se le mogel. To sem delal s posebnim užitkom v tretjem poglavju z naslovom »Pod kolesi«. Tam pripovedujem, kako je »Slov. Narod« na dolgo in široko pisal o praškem monsignoru Drozdu, ki je poneveril v posojilnici sv. Vaclava več milijonov kron, zato da je lahko živel kakor največji razuzdanec. Po »Slovencu« so bila vsa »Narodova« poročila »iz judovskega vira«. Končno je le moral priznati, da je res, kar piše »Narod«, a se je zagovarjal s tem, da je bil monsignor Drozd — liberalnega mišljenja! Tedaj je iznenada začela krožiti po Ljubljani govorica o Groharjevi poneverbi, ki se je je »Slov. Narod« zelo razveselil, ker so vse okoliščine kazale, da je Grohar — klerikalec. Grohar je namreč dobil že več naročil iz cerkvenih krogov, ki jih najbrže ne bi dobil, če ga ne bi imeli »za svojega«. Kazalo je, da se »Slovenec« v tej domači aferi ne bo mogel tako izmotavati, kot se je v praški.

»Slov. Narod« je tedaj napadel Groharja, »kot edinega klerikalca pri Slov. umetniškem društvu« (v resnici ni bil Grohar ne klerikalec, ne liberalec, temveč zgolj umetnik, ki se ni brigal za dnevna politična vprašanja) — češ, da je odnesel s seboj v Ameriko ves društveni denar. Grohar je slikal kardinala Missio, slikal po raznih cerkvah in za duhovnike kar na debelo slikal podobe ‚Srca Jezusovega‘. In prav ta pobožni umetnik je postal defravdant in je oropal umetniško društvo do zadnjega vinarja«. »Slovenec« se je v odgovoru »Slov. Narodu« poslužil stare preizkušene taktike in je Groharja proglasil kratko in malo za liberalca. »Mej liberalci je bil, mej liberalci je živel, naj ga tudi sedaj ohranijo liberalci — mi ga nismo marali!. . .« »Slovenec« je tudi odločno zanikal, da bi bil Grohar slikal kardinala Missio, nakar je »Narod« moral utihniti, ker ni imel dokazov za to trditev. Kot se mi je posrečilo dognati, pa je bila »Narodova« vest vendarle resnična. Grohar je sikal Missio po naročilu še sedaj živečega stolnega kanonika Šušnika. Portret se nam je ohranil in sem ga zato tudi mogel objaviti kot dokument posebne vrste.

Citati iz dnevnega tiska so danes seveda zelo neljubi prizadetim, če so tako komprimitirajoče vsebine. Toda če so umestni pri sličnih biografijah o drugih možeh — zakaj ne bi bili umestni pri Groharju? Ali mar ne izpopolnjujejo slike, zakaj je moral Grohar neizogibno priti »pod kolesa«?

Trditev, da poedinih dogodkov ne kritiziram »s tega ali onega stališča«, dopuščam. Vendar mislim, da je v tem, kako nizam dogodke že izrečena moja sodba. Ali jih nisem jaz izbiral, da prikažem kar najbolj učinkovito zgodovino Groharjevega časa in zgodovino Groharjevega življenja? In ali se ne vsiljuje moja sodba o njih vsakomur sama od sebe? Ali ni morda prav to dejstvo tisto, ki najbolj boli?

Ob očitku, da sem »namesto najbolj navadne šolarske biografije o Ivanu Groharju sestavil antologijo iz naše politične stilistike od 1848 dalje« —, naj mi Javornik verjame, da se prav zadovoljno muzam. Zelo so se razni gospodje trudili, da bi ostal pri navadni šolarski biografiji, zdaj pa tako hudo razočaranje!

Javornik hoče »Slovenčevim« bralcem tudi natvesti, da sem prijel Groharjevo snov »zgolj iz ambicije do donosne senzacionalnosti ne pa iz literarnih ali zgodovinskih ali biografskih motivov«. Kot za druge trditve, tudi za to ne navaja dokazov. Čemu neki? Odkar se je pustil fotografirati s pipico v ustih, si domišlja, da je že taka veličina, da bo vsaka njegova beseda sprejeta za suho zlato.

Ker Javornik ni povedal, kako je z mojo »donosno senzacionalnostjo«, hočem pa jaz povedati. Biografija o Groharju je mogla iziti samo z mojimi velikimi osebnimi žrtvami. Zaradi ogromnih stroškov za tisk je bil honorar za polovico manjši od običajnega honorarja za originalna domača dela. Za poldrugo leto trdega dela je to malo več kot nič. —

Brez podlage so tudi vsi nadaljnji Javornikovi očitki, značilni po tem, kakor prede misli ne oziraje se na vsebino knjige, in izvaja iz njih zaključke, ki jih je moral kovati v potu svojega obraza. Izmed njih osvetljuje njegov katoliški ethos posebno ta-le: »Groharjeve tragedije iz Podbevškove knjige ne doživimo. Ne vemo nič o njegovi osebni, človeški in umetniški rasti in padanju.«

Ali res nič ne vemo? O, toliko vemo, da se Javornik niti z eno besedo ne drzne dotakniti se številnih dogodkov, naj je še tako izzivalen moto mojega uvoda: »Veter naj odnese vzduh po gnilobi!«. Preveč strašni, preveč porazni so za takratne naše razmere.

Jakopič je v uvodu zapisal o njih: »Groza me obhaja: ali je bilo res vse tako kot stoji tu zapisano? Dokumenti pričajo!«

Zdaj pa prihaja Mirko Javornik, čigar življenjsko pot v uredništvo »Slov. doma« vsi poznamo —, saj ni še tako dolgo, odkar smo brali v »Slovencu« v njegovi izpovedi: »Nihče pa ne misli, da je danes književnik ali umetnik obsojen na stradanje in na družabno manjvrednost, če hoče vztrajati v svojem.« — in vedoma potvarja resnico!

•

Dolgo sem okleval ali naj Javorniku odgovorim, ali ne. Nekateri prijatelji so mi odsvetovali, drugi pa so mi dopovedovali, da je moj odgovor potreben za zaradi druge knjige, o kateri bo naša javnost v kratkem več izvedela. Njihovemu prigovarjanju sem se slednjič vdal.

Anton Podbevšek

IZJAVA

Izjavljam, da nisem zapisal za Podbevškovo biografijo o »Ivanu Groharju« nikake reklame, temveč, da sem dal odkritega izraza svojim človeškim občutkom, ki sem jih zadobil ob branju njegovega temeljitega in zelo poučnega rokopisa.

Rihard Jakopič

Naša umetnost na svetovni razstavi v Parizu

Jugoslovenski paviljon na pariški svetovni razstavi stoji na odličnem mestu: pred novim Trocaderojem, skoraj pri vhodu na razstavo ob terasi na levo. Stavba, ki je zelo enostavna, dobro učinkuje. Oblika fasade je pravokotna, pred glavnim vhodom na levici so postavljeni štirje ogromni stebri iz belega dalmatinskega marmorja, kot ravnovesje na desni pa je vdelan odličen Milunovićev mozaik, poleg pa stoji Rosandićeva moška figura v belem kamnu. Notranjost paviljona je razdeljena na tri večje razstavne prostore. Dvorišče je v dalmatinškem slogu. Skoro vsi prostori so namenjeni likovni umetnosti. (Kakor znano, je reprezentirana Jugoslavija na svetovni razstavi z likovno umetnostjo, tujsko propagando, ki jo je odlično uredil Milivoj Uzelac, in lesom.)

V prvi glavni dvorani so razstavljeni kipi. V glavnem so to dela beograjskega kiparja Tome Rosandića. Zastopan je z okrog 40 deli. (Štirideset del — to bi bilo nekako kolektivna razstava! Človek se res začudi, kako je mogoča taka koncesija enemu, ko je prostor vendar sila omejen in je namen razstave, da pokaže elitna izbrana dela vseh najboljših tvorcev naše mile domovine! Dela niso vsa na enaki višini, zlasti ne ona iz starih dunajskih časov, ki so nastala pod vplivom secesije itd. itd. Bilo bi bolje, če bi ostala doma. V tej dvorani se dalje nahaja par del beograjskih kiparjev Stojanovića in Palavičinija. Na glavni steni nad vhodom v druge prostore visita dve Tabakovićevi kompoziciji v emajlu, ki na nista boljši od reklamnih tabel po naših gostilnah.

Ostale prostore deli od glavne dvorane teman hodnik, kamor je stisnjena večina slovenskih del. Med drugim so tu kipi Tineta Kosa. Lojzeta Dolinarja in edino delo Franceta Kralja »Konjiček«, dalje slike Riharda Jakopiča, Mateja Sternena, Ferda Vesela in Matije Jame. V srednji dvorani, ki je namenjena slikarstvu, so obešena po večini dela srbskih umetnikov, ki pa upravičeno zaradi boljše kvalitete vise na dobrih mestih. Srbe prav dobro zastopajo Milunović, Bijelić, Celebonović, Konjović, »Parižan« Uzelac in drugi. Med Slovenci je tu edino dobro reprezentiran Rihard Jakopič s svojo »Krajino«, ki spada med najboljša dela na razstavi. Ugodno vpliva tudi kompozicija Toneta Kralja.

Znano je, da je vršala okoli pariške razstave precejšnja bitka. Umetniki treh kulturnih centrov Beograda, Zagreba in Ljubljane so se po veliki večini uprli tajinstvenemu ključu in načinu vabil na to razstavo. Tako so umetniška združenja v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani sklenila, da se razstave sploh ne udeleže. Seveda ni pravila brez izjeme. Edino Hrvati so svojo udeležbo do zadnjega moža odklonili. Zato je popolnoma umljivo, da ta razstava ne daje točne slike stanja jugoslovenske likovne umetnosti. Prevladujejo Srbi, številčno kakor tudi kvalitativno. Vsi njihovi napori se gibljejo v smeri pariške umetniške šole katere vpliv je pa dostikrat pretiran. Med tem pa opažamo med razstavljajočimi Slovenci neko utrujenost in precejšnjo provincialno zaostalost. Razumljivo: svoja dela so razstavili naši starejši impresionisti, dočim manjka vsa naša moderna, ki pa bi bila v prvi vrsti poklicana, da se predstavi svetovni javnosti, saj je geslo pariške razstave: kulturne in tehnične pridobitve človeštva od leta 1918 naprej! Po toči zvoniti je sicer prepozno, vendar je našemu človeku, ki si ogleda naš paviljon — nekam tesno pri srcu.

P. S.: Za kulturnega Slovenca je v Parizu zelo poučen obisk odlične razstave avstrijske umetnosti. Razstavljena so dela od gotike pa do najnovejšega časa. Tu vidimo najboljše umetnine, že imena kakor Pacher, Maulbetsch, Waldmüller, Danhauser, Hanack, Klimt, Schiele, Wiegele, Ferstauer in Kokoschka jamčijo za to. Za nas pa je zlasti zanimivo, kako mogočno sta vplivala na tako zvano edino slovensko umetnost dva tipična predstavnika že davno preživele secesije: Klimt in Schiele. Slaba, naivno, nespretno iz druge roke »ustvarjena« dela, ki sta jim kumovala ta dva nedvomno fina, toda v svojem bistvu degenerirana reprezentanta pozne dunajske secesije, so nam nekateri poklicani in nepoklicani leta in leta prikazovali kot našo edino zveličavno, svojsko slovensko umetnost.

Zares, prav poučna je ta avstrijska razstava!

K. N.

Gostovanje ljubljanske opere v Rogaški Slatini

Naša opera, ki se je posebno v poslednjem času izredno razmahnila v agilnem delu, gostovanjih in uspehih, je tudi o počitnicah delavna. Gostovala bo dne 17. in 18. julija v Rogaški Slatini, tem renomiranem zdravilišču, kamor prihaja številno občinstvo iz vseh pokrajin naše države in iz inozemstva. Uprava zdravilišča skrbi vsako sezono za vrsto umetniških prireditev, koncertov, plesov itd., ki po svoji pestrosti ne zaostajajo za programi, kakor jih nudijo druga inozemska zdravilišča.

Tudi letos so na programu operne predstave, ki naj seznanijo domačine in inozemce s kulturnim nivojem naše opere in našimi najboljšimi opernimi močmi. 17. julija bodo vprizorili Rossinijevo opero **»Seviljski brivec«** pod muzikalnim vodstvom našega agilnega dirigenta Antona Neffata, ki dirigira v počitniškem času vsakodnevne promenadne in številne večerne koncerte v Slatini. Orkester je sestavljen iz 26 članov ljubljanskega opernega orkestra. Za izvedbo opere pa bo orkester izpopolnil s slatinskimi in dobrniškimi godbeniki. Odlična zasedba vlog obeta zanimive predstavo, ki bo dostojno reprezentirala umetniško višino naše opere. Naslovno partijo poje gosp. Janko, nadalje sodelujejo gg.: Gostič, Zupan, ter Marjan Rus iz Zagreba, od dam pa: gdč. Župevčeva in ga. Mila Kogejeva.

18. julija se bo izvajala Puccinijeva opera **»Madame Butterfly«** z go. Gjungjenčevo. Kreacija njene Butterfly spada med najbolj pretresljive in dognane umetnine, kar nam jih je doslej podala. V glavnih partijah sodelujeta še gg.: Gostič in Janko, razen njiju pa: ga. Kogejeva in gosp. Sekula. Originalno inscenacijo je napravil naš znani mladi slikar Bruno Vavpotič, ki se je izkazal za zelo spretnega scenografa.

Gospodu dirigentu Neffatu ter Združenju gledaliških igralcev v Ljubljani gre kot aranžerjem teh opernih predstav vse priznanje za njihovo hvalevredno prizadevanje, obenem pa tudi zdraviliški upravi Rogaške Slatine, ki kaže toliko razumevanja za povzdigo programa, kar bo brez dvoma pripomoglo k povzdigu tujskega prometa.

M. S-a.

Zapiski

Dijaški almanah »Mlada setev«. Kulturno društvo gimnazijcev v Ptuju »Setev« je izdalo 152 strani obsegajoči almanah »Mlada setev«, ki vsebuje poleg uvodne besede 28 prispevkov iz peres ptujskih dijakov. Osmero sodelavcev je tu zbralo svoje najboljše sestavke v vezanj in nevezani besedi. Posebno so zastopani France Jeza, Ivan Šiftar, Vitko Musek, Jože Krivec, Vera Remec in Tugomer Tory. Med liričnimi verzi in krajšo prozo so tudi nekateri daljši sestavki, po nepotrebnem pa je zašel v ta zbornik mladih literarno stremečih dijakov prevod odlomka iz Chestertonove študije o sv. Tomažu Akvinskem, tembolj, ker prevajalec sam priznava, da ga je »prevedel iz nemškega prevoda«. Tak »prevod prevoda« bi ne smel iziti v almanahu, ki naj izpričuje resna literarna in kulturna prizadevanja mlade generacije. Pavšalno bi lahko zapisali o zborniku, da predvsem dokazuje, s kakšno ljubeznijo in pozornostjo se ti dijaki periferne gimnazije oklepajo domače kulture in jezika. Njihovi sestavki imajo literarno dokaj različno vrednost, vendar se v vsej knjigi čuti izbira in resno stremljenje po kvalitetnem delu. Nekateri, na pr. Jože Krivec, se že oglašajo v revijah. France Jeza, ki je zastopan najobilneje, je zanimiv kot lirik in kot prozaist. Njegova »Pesem o pingvinih« (Mi smo kot pingvini — v vrstah sloječi na temni skali — v megleni sivini... V naših krilih pa ni moči — v naših srcih vere ni — ni orlov med nami...) je s svojim značajem generacijske izpovedi v pikrem nasprotju z optimistično in aktivistično uvodno besedo. Almanah je ideološko opredeljen z geslom »slovenstvo in krščanstvo«, vendar s svojimi leposlovnimi prispevki ne kaže, da bi bil v službi kakšnih poudarjenih tendenc. Ideološki razvoj posameznikov gotovo še ni zaključen in svojo idealistično podlago bodo morali mladi literatje šele dokazati. Simpatično pa je, da izdajajo knjigo kot »morda nekoliko jecljajoč, toda veder odraz naše žilave volje do življenja in do dela«. Knjiga je tudi ilustrirana, med drugim s slikami posameznih sodelavcev.

(—o).

D. H. Lawrence in Romain Rolland. Založba »Evalit« v Ljubljani je izdala posamezno in vezano v eno knjigo dve povesti iz kvalitetnega standarda današnje svetovne literature. D. H. Lawrenca »Žena je odjezdila« in Romaina Rollanda »Peter in Lučka«. Povest D. H. Lawrenca, enega najznačilnejših epikov sodobne Anglije, je prevel Miran Jarc in ji pridružil krajšo novelo »Angleška družina«. Lawrenca je uvedel k nam Lebnov prevod »Sinov in ljubimcev« v izdaji Modre ptice, knjižica, ki jo je pripravil pesnik Jarc, nudi zlasti v glavni povesti »Žena je odjezdila« vse značilnosti Lawrencovega pripovedovanja: združujočega v krhko, subtilno celoto, mitično zanesenost, nagonsko sproščenost in fantastiko doživljanja neciviliziranega, a svoji primitivnosti bogatega in polnega življenja. Nobeden prijatelj moderne proze ne bo razočaran odložil te mojstrovine enega najdrznejših iskalcev med sodobnimi angleškimi epiki. — Romaina Rollanda povest »Pierre et Luce« je poslovenil Cene Vipotnik. Ta ljubezniva zgodba dveh mladih src, ki sta se srečali v dirindaju medvojnega Parija in preživeli »od srede zvečer 30. januarja do velikega petka 29. marca 1918,« eno izmed neskončnih variant čiste in osrečujoče ljubezni, sodi med posebno priljubljena dela velikega pacifista in Evropca, avtorja »Jeana Chajstopha.« Nič izrednega ni v tej knjigi: mlada ljubezen, ki se razcveta sredi mračne vojne negotovosti in išče svoje izpolnitve v dneh, ko sta človeško življenje in človeška sreča tako brezpomembni, je tu prikazana z osvajajočo nežnostjo. Če čitamo to delo, se nam zdi, da je v njem neka rahlo otožna muzika; vidi se, da je spisano s srcem. In ko se z zadnjim stavkom »In ogromni, težki steber se je v trenutku zrušil nanju« tako kruto dovrši usoda Petra in Lučke, se človeku zdi, da tu boli kakor v mnogih neposrednih opisih občuti pošastno grozo vojne, ki blazno drvi preko človeških usod. Vsekako je bila Rollandova povest »Peter in Lučka« vredna prevoda v naš jezik.

Razpis nagrad. Matica hrvatskih kazališnih dobrovoljaca v Zagrebu je pravkar razpisala nagrade Josipa Freudenreicha, Josipa Bacha in Radio-MHKD za najboljše ljudske igre, ki obravnavajo hrvatsko življenje na kmetih ali v mestu. Podrobna pojasnila daje MHKDA. Freudenreich, Zagreb, Gajeva ul. 2. b VI.

Andreja Šušterja Drabosnjaka »Igra o Kristusovem trpljenju« je v priredbi Nika Kureta pravkar izšla kot 17 zvezek zbirke »Ljudske igre« pri »Založbi ljudskih iger« v Ljubljani. Poleg teksta obsega knjižica več fotografij z uprizoritve v Kostanjah l. 1932 in prirediteljevo podrobno besedo o tej igri, njenem ozadju in njenih vprizoritvah, ter o nje organski uvrstitvi »v naše sodobne težnje po pravem ljudskem igranju«.

Za študij sociologije. V ameriški reviji »Social Science«, glasilu »National Social Science Honor Society Pi Gammaellu«, sta izšla članka dveh odličnih ameriških sociologov Ch. A. Ellwooda in O. C. Carmichala. Oba ameriška znanstvenika poudarjata, kako pomembno in odgovorno mesto imajo dandanes socialne vede s sociologijo na čelu. Ellwood opozarja, da so tri velike države: Rusija, Nemčija in Italija, ki obsegajo skoraj 300 milijonov ljudi, obvladane po »napačnih in enostranskih socialno-filozofskih naukih«. To je dokaz, da socialna filozofija ni tako oddaljena življenju, kakor mislijo mnogi, marveč da ima odločilen vpliv na življenje. Če pa naj bo ta vpliv koristen, ne sme filosofije voditi »površno socialno in politično mišljenje«. »Samo sociologija, ki sodeluje z drugimi socialnimi vedami in uporablja njihove izsledke, je zmožna zgraditi podlago za kritično vrednotenje sedanjih socialnih filozofij,« sklepa Ellwood in opisuje, kako nepopolno je poučevanje te važne vede na ameriških šolah. Še ostreje kritizira obstoječe razmere v svetu Carmichel, ki opozarja, da velik del politikov in narodnih voditeljev nima niti osnovne sociološke izobrazbe. Današnji učni sistemi polagajo preveliko važnost na filologijo in prirodne vede, medtem ko je veda o človeški družbi celo v tako zvanem »socialnem stoletju« močno zanemarjena. Carmichel ne goji prevelikih upov glede uspešnosti knjižne sociologije in zahteva »življenjsko socialno vedo«. Po njegovi sodbi poteka sedanji socialni radikalizem mladine od površne in enostranske sociološke naobrazbe. — Češki sociolog prof. dr. Em. Chalupný, ki beleži v »Českém slovu« z dne 13. t. m. članka obeh ameriških sociologov pod naslovom »Svetovni kaos in odgovornost znanosti«, naglaša pomanjkljivosti sociološke izobrazbe na Češkoslovaškem. Omenja pa, da se pripravlja ustanovitev Visoke politične šole v Pragi in uvedba sociologije in narodnega gospodarstva kot obveznih predmetov v vse srednje šole na Češkoslovaškem. Ta preosnova pa zahteva temeljitih priprav, kajti površno poučevana sociologija ali narodno gospodarstvo utegne več škodovati kakor koristiti.

SPORT

Drevi: Jadran (Split) : Ilirija

Plavalni dvoboj v kopališču Ilirije — Začetek ob 20.30

Stari znanci Jadranaši, edini enakovredni nasprotniki Ilirije v plavanju, startajo drevi pri nas za »Jadranski pokal«. Občinstvu je gotovo še v spominu ogorčena borba med starimi tekmovalci kot so Senjanović, Gazzari, Matošić na eni in Wilfanom, Fritschem ter Cererjem na drugi strani. Damska ekipa Jadrana je prevzela lansko leto Iliriji primat in se danes ponaša z najboljšo ekipo v državi. Njen največji adut je vsekakor Beara, mlada talentirana juniorka, ki je lansko leto zmagala na državnem prvenstvu nad splošno favorizirano Grošljevo.

Waterpolo je seveda precej kočljiv za Ilirijane, zlasti ker sestavlja moštvo Jadrana kar pet olimpijcev. Če bodo naši zaigrali z večjim elanom in več pameti kot pri zadnji tekmi, bomo lahko priča eni najbolj ogorčenih borb, kar smo jih sploh videli v Ljubljani.

Vstopnice se bodo prodajale že popoldne v kopališču SK Ilirije. Občinstvo naj si jih nabavi v naprej, da se tako izogne veliki gneči pred samo prireditvijo.

★

Poraz Jadrana v Trstu

Triestina : Jadran 57 : 52

Predsnočnjim je stopil v borbo za Jadranski pokal tudi splitski Jadran, in sicer najprej na tujih tleh proti tržaški Triestini. Srečanje je bilo posebno napeto zato, ker je bilo neodločeno do zadnje točke (stanje točk 47:46 za Trst) in je šele stafeta 4 × 200 m vrgla Triestini 5 točk naskoka in končno zmago v razmerju 57:52. Kopališče je bilo dobro obiskano in so bili Spličani prav prisrčno sprejeti. Med odličnimi gosti je bil navzoč tudi jugoslovenski podkonzul in številni zastopniki italijanskih oblasti.

Podrobni tehnični rezultati so bili naslednji:

400 m prosto, moški: 1. Schippizza (T) 5:11,8, 2. Gazzari (J) 5:12, 3. Ascoli (T) 5:58.5, 4. Bonačić (J) 6:34.5. Točke: T. 7 J. 4.

100 m hrbtno, ženske: 1. Beara (J) 1:30.9, 2. Skerl (T) 1:31, 3. Ziska (T) 1:39.6, 4. Ožegović (J) 1:42.8. Točke: T. 12 J. 10.

200 m prsno, moški: 1. Bertetti (T) 2:59, 2. Matošić (J) 3:04.1, 3. Gozzo (T) 3:05.4, 4. Nonković (J) 3:52.3. Točke: T. 19 J. 14.

100 m prsno, ženske: 1. Prekop H. (T) 1:44.1, 2. Stipanović (J) 1:49, 3. Roje (J) 1:50.2, 4. Okretič (T) 1:54.2. Točke T. 25 J. 19.

100 m prosto, moški: 1. Schippizza (T) 1:04.4, 2. Senjanović (J) 1:04.6, 3. Battitori (T) 1:07.8, 4. Brainović (J) 1:08. Točke T. 32 J. 23.

100 m prosto, ženske: 1. Beara (J) 1:14.5, 2. Radivo (T) 1:18, 3. Sidon (J) 1:21.4, 4. Posega (T) 1:28.3. Točke T. 36 J. 30.

100 m hrbtno, moški: 1. Gazzari (J) 1:15.6, 2. De Zucceo (T) 1:17, 3. Angeli (T) 1:19.5, 4. Pavičić (J) 1:37. Točke T. 41 J. 36.

Stafeta 4 × 50 m prosto, ženske: 1. Jadran (Radica, Roje, Petrošić, Beara) 2:20.5, 2. Triestina (Radivo, Posega, Prekop H. Ziska) 2:23.3. Točke: T. 47 J. 46.

Stafeta 4 × 200 m prosto, moški: 1. Triestina (Schippizza, Vesel, Luxoro, Bacchi) 10:26.1, 2. Jadran (Bonačić, Brainović, Marović, Senjanović) 11:03.1. *Zaključno stanje točk: Triestina 57, Jadran 52.*

V waterpolu tekmi je zmagal Jadran s 3:1.

*

Stanje točk po dosedanjih srečanjih je naslednje (v plavanju se štejejo za oceno samo dobljene točke):

1. Triestina, 3 srečanja, 149 točk, 2. Ilirija, 1 srečanje, 61 točk, 3. Viktorija, 1 srečanje, 59 točk, 4. Jadran, 1 srečanje, 52 točk.

V waterpolu je vrstni red klubov naslednji:

1. *Viktorija 9:0*, 2 točki (1 zmaga), 2. *Ilirija 3:1*, 2 točki (1 zmaga), 3. *Jadran 3:1* 2 točki (1 zmaga), 4. Triestina, 2:15, 0 točk (3 porazi).

V nekaj vrstah

V zvezi s svetovnimi akademskimi sportnimi igrami, ki bodo od 22. do 29. avgusta v Parizu, se pripravlja v naših sportnih vrstah zopet majhna afera. Število naših udeležencev za to prireditev, katerih izbiro in vso ostalo organizacijo ima v rokah ministrstvo za telesno vzgojo, je precej omejeno in bodo zato prišli v poštev res samo najboljši ali pa najbolj priporočeni. Prvo nerazpoloženje med prizadetimi je nastalo v vrstah naših plavačev, ki imajo prav takrat važno mednarodno prireditev v Dubrovniku (pod okriljem plavalnega saveza), ker bi deloma prav radi šli v Pariz, JPS pa odločno vztraja v tem, da jih hoče imeti na svoji prireditvi. Eden izmed beograjskih listov je pred kratkim objavil izjave naših treh plavačev Wilfana, Fuxa in Ziherla, češ da so za vsako ceno odločeni sodelovati na pariških tekmah. Te izjave drugi listi že danes demantirajo, tako da se zdi, da so prišle v javnost iz neresnega vira. Saj so tudi preveč fantastične. Dejstvo pa je, da plavalni savez od ministrstva za telesno vzgojo sploh še ni dobil nobenega obvestila o teh tekmah v Parizu, niti prošnje, naj odgodi dvoboj s Češkoslovaško. Zadeva hodi torej svoja zelo zamudna pota. Razen plavačev pa niso zadovoljni niti lahkoatleti, med katerimi bodo samo štirje tako srečni, da bodo lahko potovali v Pariz. Med temi štirimi se imenujejo razna imena, ki v naši lahki atletiki ne spadajo na najboljša mesta. Marsikateri znaki kažejo torej, da glede teh tekem v Parizu ni nobenega sporazuma in sodelovanja med pristojnim ministrstvom in vrhovnimi sportnimi instancami, kar bo imelo za posledico, da bomo šli v Pariz nepripravljeni in v slabi postavi, doma pa bomo slabe volje še zaradi tega, slednjič pa še zaradi »uspehov«, ki jih moramo po vsem tem pričakovati.

Plavalni savez je dobil iz dvorne pisarne obvestilo, da je Nj. Vel. kraljica Marija darovala za plavalni dvoboj Češkoslovaška — Jugoslavija dragocen pokal. Po končanih tekmah v Dubrovniku bodo Čehoslovaki nastopili še v Splitu proti Jadranu ter v dnevih 4. in 5. septembra v Ljubljani proti Iliriji.

Prvo finalno tekmo za vstop v nacionalno ligo med Saškom in Jedinstvom v Beogradu bo sodil madžarski sodnik.

Naš teniški prvak Punčec se pripravlja na veliko turnejo na Švedsko, kamor so ga pozvali na turnir kralja Gustava. Po tem turnirju hoče Punčec nastopiti še na mednarodnih turnirjih v Hamburgu ter Italiji, Švici in Franciji. Če bo utegnil in mu bo šlo, kakor bi rad!

SK Mars v Celju

SK Mars iz Ljubljane, ki je prešel letos iz drugega v prvi razred, bo gostoval v nedeljo 18. t. m. v Celju in igral ob 17. na Glaziji prijateljsko tekmo s prvim moštvom SK Celja. Ker je agilni Mars sedaj v dobri formi in goji učinkovit nogomet in ker se bo tudi Celje po daljšem odmoru gotovo potrudilo, bo tekma vsekakor zelo zanimiva in živahna.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov. Redna seja vseh odborov bo jutri v petek s skupnim pričetkom ob 20. v tajništvu, hotel Miklič, 4. nadstropje. Na sejo so vabljeni tudi gg. se. dr. Bradač, Windisch, Megušar in Ček.

Kolesarska podzveza v Ljubljani ponovno opozarja, da razpisuje veliki kolesarski izlet v Postojno, ki bo dne 1. avgusta t. l. Zaradi zelo številnih dosedanjih prijav se vsi interesenti še enkrat opozarjajo, da bodo prijave zaključene dne 24. t. m. opoldne. Zaradi sestave kolektivnega potnega lista se na poznejše prijave ne bo mogelo ozirati. Za svojce in znance prijavljenih kolesarjev bo tudi urejeno za udeležbo na izletu.

ŽSK Hermes, motosekcija priredi ob lepem vremenu v nedeljo 18. t. m. izlet v Bohinj. Odhod iz Ljubljane ob 8. zjutraj. Zbirališče pri garaži Desa (gostilna Keršič, Šiška). Prijatelji kluba in gostje vabljeni.

Motoklub »Ilirija«. Redna seja upravnega odbora bo jutri v petek ob 21. v kavarni Evropa. Zaradi zelo važnih zadev brezpogojno polnoštevilna udeležba.

SK Reka. Drevi ob 20. seja upravnega odbora v gostilni Konzuma na Glincah.

SK Slovan. Vsi igralci nogometne sekcije se pozivajo, da si od petka dalje ogledajo postavo za nedeljsko tekmo pri g. Martinčiču na igrišču. Po nedeljski tekmi kratek sestanek. Za vse imenovane udeležba obvezna — Načelnik.

SK Slovan. Redna odborova seja bo jutri v petek ob 20. v gostilni Mencinger. Zaradi važnosti dnevnega reda udeležba za vse odbornike obvezna.

SK Slavija. Drevi ob 20. sestanek vseh nogometašev. Ob 20.30 sestanek vseh odbornikov. Zelo važno! Sprejemajo se novi člani!

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— **Zidno opeko** dostavlja v Kranj po dnevnih cenah opekarna Črnuče, pošta Ježica.

★

DOLSKO. Našo šolo je zapustila po 31 letih vzorne službe učiteljica ga. Tilka Čukova. V 31 letih, ki jih je žrtvovala dolski šoli in mladini, je storila ljudstvu mnogo dobrega, vzgojila je skoro tri rodove in poznala do podrobnosti tegobe in veselje vsake družine. Ko odhaja v pokoj v Ljubljano, občuti vse prebivalstvo do nje globoko hvaležnost in vsem bo ohranjena v najboljšem spominu. Šolski mladini je bila ga. Čukova najboljša učiteljica in mati. Hvalevredno pozornost in vnemo je posvečala tudi mladini, ki je šolo že zapustila, in upravičeno lahko trdimo, da je bila najboljša javna in prosvetna delavka za ves kraj in okoliš. V zadoščenje naj ji bo ljubezen in hvaležnost vsega prebivalstva.

ZALOG. Gostilničar g. Ciril Požar praznuje svojo petdesetletnico. Slavljenec je steber vseh naprednih in nacionalnih organizacij Zaloga in okolice že od preobrata. Rodil se je v Radečah pri Zidanem mostu, kjer je bil njegov oče nadučitelj, in tudi sam je bil posvečen učiteljskemu poklicu, a mu je vse načrte prekrižalo vojaško službovanje v mirni dobi in potem do konca vojne. Takoj ob prihodu v Zalog je pristopil k Sokolu v Polju, takrat edinemu naprednemu društvu v veliki občini. Ko se je pozneje ustanovila v Zalogu Narodna čitalnica, se je uvrstil tudi med njene najpožrtvovalnejše delavce. Za čitalnične prireditve je na lastne stroške zgradil dvorano, ki služi že enajsto leto raznim kulturnim in dobrodelnim organizacijam. Deset let je deloval v občinskem odboru občine Polje, bil pa je tudi član in precej časa tudi predsednik šolskega odbora v Zalogu. Ko je bila v Zalogu ustanovljena sokolska četa, se je požrtvovalno posvetil njeni organizaciji in bratje so mu izkazali priznanje s tem, da so ga izvolili letos za starosto. Ciril Požar je vzor značajnega naprednjaka in nesebičnega javnega delavca.

čitajte in širite »JUTRO«!

Rafael Sabatini: 10

MORSKI KRAGULJ

Gusarski roman

Obraz sira Oliverja je bil tak, da ga je bilo strah pogledati, in vsak je vedel, kako nevaren utegne biti ta mož.

»Sram vas bodi, plemič Godolphin!« je župnik zaklical. »Če nastane iz tega še kaj hujšega, bom jaz priča vaše težke žalitve. Glejte, da se spravite!«

»Sami se spravite k vragu, sir!« je zarjovel plemič Godolphin. »Ali naj trpim, da bo takle polutan vlačil ime moje matere po ustih? Bogme, stvar s tem še ni opravljena. Ali mi pošlje ta človek svoje prijatelje, ali ga pa z bičem pretepem, kjer koli ga bom srečal. Ste razumeli, sir Oliver?«

Vitez mu ni privoščil odgovora.

»To pot ni nobenega sira Killigrewa,« je razsajal plemič kar naprej, »da bi mu naprtili krivdo za svojo grdobijo. Postavite se in pridite po kazen, ki je ta udarec samo naprejščina nanjo.« Neumno se je zagrohotal in izpodbodel konja, da sta župnik in še neki drug gledalec kar odletela.

»Malo počakajte,« je sir Oliver kriknil za plemičem. »To je bila tvoja zadnja pot, pijani norec!«

Peneč se od togote je zaklical, naj mu dado konja, se otresel pastorja in plemiča Baina, ki sta ga izkušala udržati in pomiriti, se skokoma pognal na sedlo in v divjem diru zdrevil za Petrom Godolphinom.

Pastor in sodni uradnik sta se spogledala in skomignila z rameni.

»Mladi človek je pijan,« je menil sir Andrew in zmajal z belo glavo. »Ni v pravem stanju duha, da bi smel stopiti pred obličje svojega Stvarnika.«

»Pa se mu menda zelo mudi,« je pripomnil plemič Baine. »Bojim se, da bom imel še opravka s to zadevščino.« Ozrl se je v kovačnico, kjer so zdaj mirovali mehovi. »Na mojo dušo, kraj je bil dobro izbran,« je dodal. »Danes so tudi skovali meč, ki hoče, da ga okálijo v krvi.«

ČETRTO POGLAVJE

Povzročitelj zla

Pastor je hotel jahati za sirom Oliverjem in je prosil plemiča Baina, naj ga spremi; toda sodni uradnik je pogledal ob svojem dolgem nosu nizdol ter menil, da to ne bi obrodilo dobrega sadu. Tressilian da je bil zmerom nekoliko divji in krvoločen človek, in jeznega Tressiliana se je najbolj zdravo ogniti. Sir Andrew, ki tudi ni bil baš junak, je izprevidel, da je v plemičevih besedah mnogo resnice; dejal si je, da mu dela prepirljiva žena že tako dovolj preglavic in da ni pameten, ko si hoče naprtiti povrhu svojih še tuje skrbi. Ta prepir zadeva prav za prav samo plemiča Godolphina in sira Oliverja, je menil sodni uradnik. Naj ga v božjem imenu končata med seboj, kakor ju je volja. Ako zakoljeta drug drugega, bo dežela srečno rešena dveh pretepačev.

Množica se je hitro razšla in raznesla glas o spopadu po vsej okolici, prerokujoč, da bo še kri tekla zaradi njega. Ta napoved se je opirala na Tressilianov kratki postopek, ki so ga vsi poznali. Vendar se je to pot ljudski glas korenito motil. Tressilian je res da s krvavimi mislimi v srcu zdrevil ob Penrynski reki in čez most v mesto. Ljudje, ki so ga videli tako dirjajočega in s krvavo progo na bledem, mrkem obrazu, so trdili, da je gledal kakor sam peklenšček.

Kake pol ure po solnčnem zahodu je prejahal most. Mrak se je že prelival v noč, in rezki, mrzli zrak je nemara pripomogel, da se mu je kri ohladila. Ko je prišel na vzhodni breg, je obrzdal vratolomno ježo, in tudi jezni dir njegovih misli se je unesel. Spomin na prisego, ki jo je bil storil Rozamundi pred tremi meseci, ga je zadel kakor telesen udarec. Ta misel je zavrla njegov namen, in pridržal je konja, da je stopal v korak. Zgrozil se je: kako malo je manjkalo, pa bi bil uničil svojo bodočo srečo. Ali je dečkov udarec z bičem vreden, da bi mu vzel življenje? Le naj ga ljudje zmerjajo s strahopetcem, ker se ni maščeval za žalitev. Kdor bo izrekel toli nespametno obtožbo, tiskega bo že postavil na laž. Iz dna srca je zahvalil Boga, da ni bil dohitel Petra Godolphina, dokler je v njem razsajala blaznost.

Skopo miljo onkraj Penryna je zavil na cesto, ki je vodila nizdol k brodu, in s popuščenimi vajeti brez naglice odjezdil domov. To ni bila njegova navadna pot. Drugače je zmerom objahal rt, da je vsaj od daleč videl Rozamundino hišo. Nocoj se mu je pa zdela bližnjica po bregu bolj varna. Za vsako ceno se je hotel ogniti slučajnega srečanja s plemičem Petrom. Da, po današnjem dogodku je bil celo sklenil, da jutri zapusti Penarrow. Kam pojde, še ni vedel. Morda v London, morda celó spet na morje. Vsekako je hotel ostati do svatbe z Rozamundo kar moči daleč od Petra Godolphina. Osem mesecev pregnanstva! A kaj je to pomenilo! Bilo je vendarle bolje, kakor da bi se dal zapeljati k nepremišljenemu dejanju, ki bi ga za vse žive dni ločilo od nje. Hotel ji je pisati in prepričan je bil, da bo razumela in pohvalila njegovo ravnanje, če zve, kaj se je danes zgodilo.

Ko je prijezdil v Penarrow, je bil ta sklep neomajno storjen. Sam je spravil konja v hlev, kajti eden izmed konjarjev je imel dopust, drugi pa je bil bolan in je moral ležati v postelji.

V obednici je miza že čakala; vesel ogenj je prasketal v velikem kaminu in polnil širni prostor s prijetno toploto. Rdeča svetloba se je poigravala na viteški opravi in orožju, ki sta krasila stene, na stenskih preprogah in na slikah pokojnih Tressilianov. Ko je stari Niklas začul gospodarjeve korake, je urno prihitel ter postavil na mizo velik lestenec:

»Pozno prihajate, sir Oliver, plemiča Lionela pa sploh še ni doma.«

MALI OGLASI

Naslove malih oglasov pošiljamo samo onim, ki pošljejo znamke za 3 din.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Iščemo za takoj izkušenega žgalca emajla (Emailbrenner) in nanašalca (Aufträger). Ponudbe z navedbo dosedanje prakse in zahtevki plače na ogl. odd. Jutra pod »Email«. 17946-1

Postrežnico ali služkinjo sprejmem. Breg št. 8, mlekarna. 17983-1

Potrebujemo za takoj dekleta, ki znajo kuhati, hotelske in privatne kuharice in sobarice, natakarice in gospodinje. Odgovor Din 3. »Institucija udovica i samostalnih gospodja«, Zagreb, Ilica 29/I. kat. 17987-1

Brivskega pomočnika dobro izvežbanega v britju in striženju bubi glavic, z oskrbo v hiši, sprejme 1. avgusta Oton Heimgartner, Slov. Bistrica. 17960-1

Lesostrugarske pomočnike za fina galanterijska dela, sprejmem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Štajerska«. 17964-1

Več mizarskih pomočnikov vajenih lahkega ali preciznega dela sprejme v stalno službo Drago Višnar, Jesenice. 17971-1

Mlekarja večjega izdelovanja čajnega masla s kulturo in prvovrstnega trapista, iščemo. Trezni in zanesljivi, ki morejo garantirati za svoje delo, naj pošljejo ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Parna mlekarna«. 17922-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 12 Din.

Dekle mlado, pridno in delavno, išče mesto postrežnice za ves dan. Naslov naj se pusti v ogl. odd. Jutra. 17991-2

Absolventka gospodinj. šole iz boljše rodbine, želi zaposlenja v pošteni gostilni ali trgovini v bližini Maribora ali kjerkoli. Ponudbe pod »Vsestranska poštenost« na podružnico Jutra v Mariboru. 17999-2

Mladenič star 25 let, šolsko in trgovsko naobražen, želi spremeniti službo sluge, skladiščnika ali slično. Prost vojaščine, trezen, nekadilec, z šletnimi dobrimi spričevali. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiv mladenič«. 17995-2

Brivski pomočnik prvovrsten bubištucer, znanje ondulacije, išče mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Osijek«. 17968-2

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potniki ki bi prevzeli poleg drugih še zastopstvo lepih spominskih predmetov, lesne galanterije, okraske za kmečke sobe, lestence itd. naj javijo svoj naslov na Drago Višnar, Jesenice. 17963-5

Vajenci(ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za frizersko vajenko sprejmem dekliico, ki je dovršila meščansko šolo in je visoke postave. Zglasiti se je: Cesta 29. oktobra štev. 20, pritličje, desno, med 12. in 14. uro. 17973-44

Naročniki »JUTRA« so zavarovani za 10.000 Din.

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ponavljalni tečaj za srednješolce s ponavljalnimi izpiti se vrši pri prof. dr. J. Rožmanu, Ljubljana, Bleiweisova c. 5. Prijave do 20. VII. od 11—12 ure. Cene zmerne, uspeh zajamčen. 229-4

Visokošolka bi instruirala srbohrvaščino za ponavljalne izpite. Honorar nizek. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Inštrukcija« 18007-4

Živali

Izgubil se je mali papagajček, plav. Pošten najditelj se naproša, da ga odda proti nagradi. Sv. Petra cesta 55, Korošec. 17994-27

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Belo in rudeče vino prvovrstno, prodaja po Din 4 in trošarina vinogradnik. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18005-33

Fige za žganjekuho, egiptovska čebula — ugodnih cen. — »Zaloga južnega sadja«, Ljubljana, Tyrševa 48. 17982-33

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj pogrezljiv, nemški fabrikat, z okroglim čolničkom, kateri tudi štika, poceni naprodaj. Nova trgovina, Tyrševa 36. 18004-29

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Motorno kolo znamke Indian Scout, v najboljšem stanju, prodam zelo poceni. Ogled: Hrenova ul. 7. dvorišče, Tel. 28-03. 17992-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa prvovrstnih znamk, nova in stara, poceni naprodaj pri »PROMET« (nasproti križanske cerkve). 17979-11

INSERIRAJ V „JUTRU“!

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lahko prikolico kupim za motor 350 ccm. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17899-7

Kupim motor na sesalni plin (Sauggas) ali Dieselmotor s cca 25—30 KS. Dvojmoč Josip, opekarna, Kanižarica pri Črnomlju. 17962-7

Prešo za maline ohranjeno, kupi »ETA«, tovarna gorčice in konserv, Kamnik. 17959-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah **ČERNE - juvelir** Ljubljana, Wolfova ulica 1. 12-38

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge vseh denarnih zavodov terjatve in vrednostne papirje vnovčim najkulantneje po najvišji ceni takoj v gotovini **A. Planinšek** Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10 39-16

Hranilne vloge kupite ali prodaste potom moje pisarne najboljše **RUDOLF ZORE** Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 38-10. 17998-16

Družabnico s 40.000 Din gotovine, išče trgovec za povečanje trgovine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana«. 17986-16

Knjižice Kmetske posojilnice do Din 270.000, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »270«. 17925-16

Vloge bivše Slavenske banke kupujemo proti takojšnjemu plačilu. Zazip, Zagreb, Gajeva 7. 17921-16

Bančno kom. zavod in menjalnica MARIBOR, Aleksandrova ul. 40. vnovčuje hranilne knjižice vseh bank in hranilnic. Kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stavbna parcela 817 kv. m ob Tyrševi, pred Stadionom naprodaj. Naslov: telefon 20-46 ali pod »Štev. 7892« na ogl. odd. Jutra. 17623-20

Lepo vilo na Bledu prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17598-20

Večje število parcel kompleksov posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš ter vil ima naprodaj gradben. strokovni izobražen posredovalec Kunaver Ludvik, Cesta 29. oktobra 6. Telefon 37-33. Pooblaščeni graditelj in sodni cenitelj za nasvete, brezplačno na razpolago. 69-20

Kupim parcelo do 140.000 Din, v bližini mesta (najmanj 700 kv. m). Posredovalci izključeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam v gotovini«. 17880-20

Večje zemljišče zelo lepo, na periferiji Ljubljane prodam skupno ali tudi deljeno, po skrajni ceni za gotovino ali knjižice Kmetske hranilnice. — Interesentje ne zamudite ugodnosti. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17997-20

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo s kuhinjo solnčno, oddam takoj samo eni ali 2 mirnima osebama. Novi trg 5/II., levo. 17984-21

Stanovanja išče

Stanovanje dvosobno ali enosobno, — snažno in suho, s kabinetom, išče mirna stranka za avgust. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zmerna cena«. 17989-21a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo solnčno in zračno, s posebnim vhodom, poleg tivolskega gozda, oddam. Cesta na Rožnik 47. 17931-23

Lepo sobo opremljeno, s posebnim vhodom, elektriko in parketi, oddam takoj. Mestni trg 17/II., vrata 8. 17985-23

Opremljene sobe lepe, oddam takoj. Posebni vhodi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17993-23

Lepo sobo oddam v sredini mesta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17996-23

Opremljeno sobo v centru, lepo, s posebnim vhodom, zračno, skrajno čisto, takoj oddam. Novi trg 1/II., levo. 18006-23

Veliko sobo lepo, s posebnim vhodom, takoj oddam eni ali dvema osebama. Cesta 29. oktobra (Rimska cesta) vrata št. 17. 17967-23

Opremljeno sobo oddam. Poljanska 12, pritličje, desno. 17976-23

Podstrešno sobo z dvema posteljama oddam takoj za 200 Din in sprejmem sostanovalca. Sv. Jakoba trg 5. 17978-23

Dopisi

Vsaka beseda 3 Din; davek 3 Din za dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 20 Din.

»Jeran« pismo Vas čaka. 17966-24

Med mestom in deželo posreduje »Jutrova mali oglasnik

Zgorela bom! O, jej! NOGE ME PEČEJO!

Vnete noge — otekli gležnji — razbolela kurja očesa — vse to povzroča neznosne bolečine, ubija privlačnost ženske in stori moškega pomilovanja vrednega Te bolečine lahko v nekaj minutah odstranite. V umivalnik vroče vode vsujte za pest soli sv. Roka, ki bo postala mlečno bela. Okopljite svoje noge v tej blagodejni, mlečnati, učinkoviti kopeli. Bolečine sklepov bodo prenehale, skelenje — rane — otekline na nogah pa izginile. Kopel v solni raztopini sv. Roka omehča kurja očesa tako, da se dado z roko prav lahko odstraniti. Noge in vse telo je po Rokovi kopeli kot prerojeno: postanete sveži in dobro razpoloženi. Otekline na nogah izginejo: lahko nosite tudi manjše čevlje.

Za 3, 9 in 15 Din se že lahko dobe izdatni zavojčki soli sv. Roka za nego nog. Večji družinski zavojček Din 26.

5730

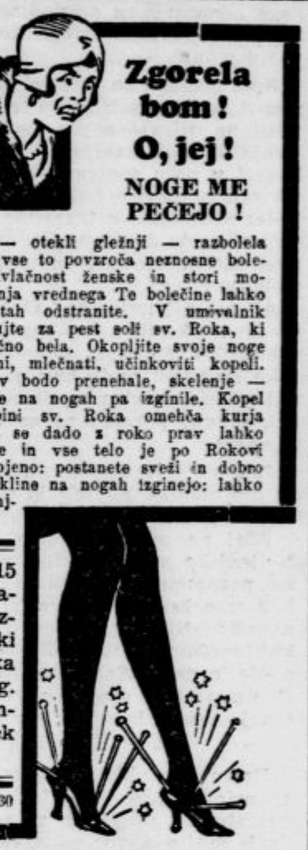

On še spi, ker ima RASIBLOC

Nov način naglega britja!

1. Velik prihranek na času (zadostuje priprosto mazanje s Rasiblocom, a po pol minuti se že z lahkoto obrijete. — 2. Britje z Rasiblocom je higijenično in antiseptično in kot tako priporočano od kemikov in strokovnjakov. 3. Pri britju s Rasiblocom ni potrebna naknadna masaža s kolonjsko vodo, galunom ali sličnim. Dobi se v vsaki trgovini te stroke.

Tekstilna industrija! Izredna prilika

Naprodaj lepo posestvo, hiša, mlin, žaga, stalna vodna moč ca. 150 k. s. ca. 50.000 kv. mtr. suhega sveta, lepa lega, v bližini železniška postaja, po ceni delovna moč. — Pojasnila daje **RUDOLF ZORE, Ljubljana,** Gledališka ulica 12. — Telefon 38-10.

PRVOVRSTNI **FOTOAPARATI** na mesečno odplačilo

Zahtevajte brezplačne prospekte št. 20

JUGOAGENCIJA Zagreb, Ilica 43/I.

(vedno svež)

Samo 10 minut kuhanja.

Tudi za diabetike brez ali z malo sladkorja.

D. Pechmajou & Cie, Zemun 5718

Preproge razne vrste kupite najceneje pri **SEVER — Marijin trg 2**

†

Vdani v voljo božjo naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nas je iznenada zapustila naša ljuba nenadomestljiva žena, hčerka, sestrica in nečakinja, gospa

IVICA TRŠIĆ
roj. PERKO

v cvetu mladosti 25 let.

Pogreb ljube nam Ivice bo 15. t. m. ob 16. uri na farno pokopališče.

NOVO MESTO, 14. julija 1937.

Žalujoči soprog z mamico, sestrico in ostalo sorodstvo

G. Th. Rothman:

VRTISMRČEK in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

51

Ko je pa izrekel te junaške besede, se stric spomni, da so podlasice mnogo večje od miši. Hinko bo gotovo poklical svoje pajdaše na pomoč, in zbranim jim vsa stričeva hrabrost ne bo kos! Zato sede in si pokrije oči, da bi vsi videli, kako globoko premišljuje.

Iz Julijske krajine

Posojilnice na Goriškem

Deželni korporacijski svet v Gorici je objavil te dni na novo pregledani seznam vseh še obstoječih posojilnic na Goriškem. Iz njega posnemamo, da delujejo med Slovenci še naslednje posojilnice: v Ajdovščini, Biljah, na Brjah pri Rihemberku, v Cerknem, Kobaridu, Komnu, Dobravljah na Vipavskem, Grgarju, na Libušnjem, v Idriji (posojilnica in konsumno društvo), Mirnu Bovcu, Rihemberku, Šempasu, Štanjelu, Št. Petru pri Gorici, Sv. Luciji, Sv. Križu na Vipavskem, Št. Vidu pri Vipavi, v Selu na Vipavskem, Tolminu, Hudajužini, Vipavi in Volčah.

V likvidaciji pa se nahajajo posojilnice v Biljani v Brdih, v Kamnjah na Vipavskem, v Kanalu, Kostanjevici, Črničah, Kozani, Drežnici pri Tolminu, Centralna posojilnica v Gorici, posojilnica v Lokavcu pri Ajdovščini, na Št. Vidski gori, v Oseku pri Šempasu, v Otaležu pri Cerknem, v Podbrdu, Podmelcu, Pliskovici pri Komnu, Prvačini, Kojskem, Renčah, Rihemberku, Velikih Žabljah, Šmarjah na Vipavskem, Šebreljah, Šturjah pri Ajdovščini in na Trnovem v Trnovskem gozdu.

Drobne novice

V Podkraju pri Colu so našli na nekem seniku mrtvo truplo kmeta Josipa Sajovica, ki so ga že nekaj dni pogrešali. O zagonetni smrti ni bilo mogoče doslej ničesar pozitivnega ugotoviti in se še ne ve, ali gre za umor ali samomor. Pristojna sodna oblast je po pregledu trupla odredila njegov prenos v domačo mrtvašnico.

Zaradi tihotapstva so se morali zagovarjati te dni pred tržaškim okrožnim sodiščem Tomaž Vodopivec (Bevilacqua) ter Henrik in Stanko Rupnik (Rupini), obtoženi, da so v noči 21. maja 1936 prepeljali iz Jugoslavije preko Postojne tri konje. Njih tihotapstvo je baje odkril neki finančni stražnik, ki je ustavil Vodopivca, dočim se je med tem ostalima dvema, ki sta bila daleč za Vodopivcem, posrečilo zbežati s konji vred. Obtožence, ki so zapikali dejanje, je zagovarjal odv. Robba. Zaradi pomanjkanja dokazov so bili vsi trije oproščeni.

Amnestija jih je rešila. Trije moški iz Vrtovina na Vipavskem in eden iz Črnič so bili obtoženi, da so ukradli Ivani Čermelj iz Vrtovina panj. Zaradi amnestije pa je goriško sodišče odredilo ustavitev kazenskega postopanja proti njim.

Nova šola. V Lazu pri Tolminu bodo še letos zgradili novo šolsko poslopje, katerega stroški so preračunani na 158.000 lir. Razen učilnic in okrepčevalnice za revne otroke bosta v novem poslopju tudi stanovanje za učitelja in telovadnica.

S Krškega

kr— **Strela je ubila** pretekli torek 78-letno užitkarico Jurečičevo Uršo iz Češnjic. Starka je žela na odprtem polju pšenico in seni mogla pravočasno ogniti nevihti domov, kakor so to storile druge žanjice. Skrila se je za kup slame, kjer so jo našli domačini po nevihti mrtvo. Reva je imela ožgan tilnik, čevlje pa popolnoma raztrgane po streli.

kr— **Škarje niso za otroke!** V Hrvaškem brodu se je igrala 5 letna Tončka Rabzeljeva s svojimi bratci in sestrami sama doma in s škarjami rezala krpe za punčke. Pri tem je padla s stola na tla in so se ji zadrle zarjavele škarje v prsa. Takojšnja zdravniška pomoč je bila brezuspešna in je dekletce še isti dan umrlo.

kr— **Ogenj sredi noči** je presenetil pretekli teden posestnico Bedenkovo Terezijo na Ardrem pri Raki. Nastal je v slamnati strehi sicer zidane hiše. K sreči so se zbudili pravočasno domači, ki so spali na podstrešju. S pomočjo sosedov so pogasili ogenj, ki je uničil vso streho in vse, kar je bilo lesenega na zidu. Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak — Vsi v Ljubljani.